Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Expositio Psalteri - Cod. Aug. perg. 228

[Reichenau ?], [12. Jahrh.]

[Weitere Psalmen]

urn:nbn:de:bsz:31-65652

Visual Library

fuisse proponenda quod iusti faciunt. t. quoniam n. d.
et cetera. Reddicio cause est. quare iusti iudicent dei
uoluntate fuisse proponendam et mali non sunt quia
iustorum deus opera approbat. aliorum non quod notatur pluribus dicitur
iter impiorum peribit. alter non sic impii quilibet incredulo
non sic et cetera. Ideo non resurgunt. i. i. et cetera. i. ideo ipsi in
creduli non erunt. sed erunt sicut puluis non resurget. ad hoc ut
iudicentur. Iam enim iudicati sunt et ne occasione huius sententie
desolati increduli habitis falsi christiani se committunt cum
iustis fore saluandos crederent. adicit neque peccatores
i. c. i. idem falsi christiani ut resurgent adhuc ut sunt partici
pes iustorum glorie dubitata quia iam necnon cum iustis dicitur t.
Quoniam nouit d. et cetera. Si denegatur iudicium illud eleminari
uoce non est faciendum. sed ex propria conscientia uniuscuiusque sal
uandum aut puniendum. te tantum iste uersus exponetur.
do non resurgent. i. i. i. idem quilibet damnatio incredulorum
uitandem inde iudicii manifestabitur. Iam enim certissime
apparet fidelibus. Neque peccatores. i. c. i. idem falsi christiani
resurgent. non ut sunt cum iustis. sed tantum tandem damnatio eorum
que adhuc multos latet manifesta erit. Nota quod
resurgendorum alii iudicandi alii non iudicandi. Iudi
candi ad uitam alii ad perdictionem. Non iudicandi alii
perfecti ut sancti iudicantes falsos christianos ut iudei
in comparatione sui. Alii gentiles qui iam iudicati sunt testan
te apostolo. qui sine lege peccauerunt sine lege p. **Titulus**
psalmus dauid. Iste titulus apponitur secundum solam temptationem
conuinuit quia non omnes uoces huius psalmi attribuen
de sunt dauid. i. christo. dauid enim interpretatur manu fortis siue
desiderabilis. et ipse reuera fuit fortissimus quia fortem
mundi principem. i. diabolum deuicit. Est etiam desiderabilis
sicut scriptum est. In quem desiderant angeli prospicere.
Iste titulus duplici modo attribuitur dauid. i. christo quia de
eo agitur et ipse in hoc psalmo loquitur uerba prophete sunt con fir
mans. Unde et quidam cum superiori unum psalmum esse
uoluerunt. principalis intentio ad hoc spectat
ostendere ad quantam gloriam transcessit sua passio et ad
quantam delectionem persecutoribus qui deputabant
eum ita morti tradere ut non resurgeret et mundus
post eum non abiret quod e contrario cessit. Multi uolunt
unum esse psalmum. qui Fremuerunt cum superiori. confirman
tes id auctoritate beati petri. qui uocat eum primum
in actibus apostolorum. Usus tamen obtinuit duos esse minime
contrarius illi beato p. qui uocat eum primum contra eum
quod in precedenti psalmo apud hebreos sine titulo
copulatur. Sed siue sit unus cum superiori siue non.
tamen pendet a superiori. Quod ut ille primus iste

secundus alter dicitur tercius. et quod tali numero sit inclusus et si nos
lateat non uacat a misterio. Unde et numerus magis
competit uniquique alii.

Quare fremuerunt g. et cetera. Istud quare non est legendum
ammiratiue sed interrogatiue. hic introducitur
propheta ipsum caput de se loquentem ita ac si diceret. cum
equalitatem tantam sit qualem et quantam propheta misit me esse asseruit.
quare gentes non fremunt gentiles et quare populi meditabantur
inania et quare astabant reges terre. i. in trona tantum sapi
entes. hic intelligendum est de herode primo et secundo necnon
de pilato qui loco regis habebatur. t. et principes hoc dic
tum est de anna et chaipha aliisque maioribus. t. aduersus
dominum patrem et aduersum me christum eius. i. quem inuenit in
regem et sacerdotem. Merito omnes fremuisse dicit quia sine
omni causa eum tradiderunt morti. Consilium uero iudeis hac
de causa attribuit quia eum legis destructorem dicebant.
propter eum locum et gentem amittere timebant. sicut alibi dicitur.
Si eum omnia faciamus ut nichil fecisse uideamur. t. Dirumpa
mus uincula eorum et cetera. i. ipsi omnes insurgent in me.
sed uos fideles mei dirumpite uincula. i. blandicias
et promissiones quibus nos sibi obligare temptabunt. t. et proiciet
a nobis iugum ipsorum. i. minas et tribulationes quas uobis
inferre laborabunt. Quod dicit dirumpamus et proiciamus
suam personam eis admiscens. ideo facit ut ostendat
illos sine eo nil boni posse agere. sicut ipse testatur.
Sine me nichil potestis facere. et alibi sicut palmes non potest facere aliquid a se ipso
nisi manserit in uite. s. n. u. n. i. m. m. t. Qui habitat
in celis. i. c. et cetera. Ipsi persecuntur me unde adhuc
fructum deuenerunt quod ille qui habitat in celis. i.
in iustis tandem ostendet eos fuisse dignos irrisione
et subsannatione. i. non qualibet irrisione. sed ea
que est cum indignatione. Sed duplici de causa
dicitur celi uel quia sicut celum altius est aliis elementis
ita iusti altiores aliis hominibus sunt dicendi. uel quia sicut
celum et pluit et fulgura emittit. ita iusti et pluunt
uerbis et coruscant miraculis. t. tunc. i. in die iu
dicii t. loquetur ad eos in ira sua. s. quando dicit.
ite maledicti et cetera. t. in furore suo. c. e. t. e.
i. sub tanto cruciatu quod eis furor uidebitur.
uel ita loquitur ad eos in ira sua et quia hic non uidetur dictum
uoce eleminata exponit quod sit in ira sua sic probat.
in furore s. c. e. t. Ego autem constitutus sum et cetera.
de illi erunt in risibiles. ego autem gloriosus ap
parebo. iam enim constitutus sum rex ab eo. s. patre
super syon. i. super speculantes. i. tendentes ad
celestia. Syon enim speculatio interpretatur et uni hic

alijs ut sint speculantes. quia super montem in qua aliud cui;
[illegible] et preceptum. Ita scilicet quod ego docui eos viam preceptorum
dei. Christus cum patre rex eternaliter manens secundum divini-
tatem. ab eodem rex est temporaliter constitutus secundum
humanitatem quod regnum non solis fidelibus. in die iu-
dicii cunctis patebit gentibus. T. Dominus dixit ad me
et cetera. i. non solum rex constitutus super Sion. i. super primi-
tivam ecclesiam de iudeis sed etiam super gentes. et hoc ita confirmat.
·T· Dominus dixit ad me. T. postula a me. i. sis mihi obediens usque-
quaque. T. et dabo tibi gentes. h. T. et cetera. i. non solum unam
gentem aut duas sed de omnibus finibus mundi. vel ita
dabo tibi gentes in hereditatem ad excolendam. et in pos-
sessionem sed retinendum. illas scilicet que nihil terrenum
concupiscunt. Dubitanti quare sit magis quam alii usque
in mortem obedienti data sit tanta potestas dicit.
·T· Dominus dixit ad me et cetera. i. unus mihi magis quam alii. quia ipso
attestante filius eius non adoptivus sed consubstantialis et coeternus.
In hodie denotamus eternitatem in genitu perfectionem
·T· Reges eos et cetera. i. ego dabo tibi homines in hereditatem et tu
reges eos in virga. i. iusticia ferrea. i. inflexibili.
Unde apostolus. neque mors neque vita. u. n. s. a. c. x. ita tamen
ut quod terrenitatis in eis totum confringas. et hoc est quod dicit.
tamquam vas figuli et cetera. T. et nunc reges intelligite. et cetera.
quia dictum erat dabo tibi gentes in hereditatem. ne forte alicui
grave videretur se quasi alicuius potestati subditum
regum nomen omnibus suis attribuit sic dicens. et nunc re-
ges. unde dicitur. Cui servire regnare est. et determinat quos
dicat reges ita. qui iudicatis terram. i. terrenitatem vestram
et intelligite. et hoc pertinet ad sapientes. erudimini
a balius. hoc pertinet ad maiores. et subponit quod debe-
ant intelligere maiores. vel unde erudiri minores ita.
·T· Servite d. s. pater vel mater. et quomodo in timore. quia initium
sapientie timor domini. et ne putarent esse de servili
timore addit. T. exultate ei. i. vivatis hilaritate
et sinceritate servite illi. et ne tamen leticie modum
excederent adiungit. T. in tremore. sed ne cadatis.
Cum scriptum est. Qui stat videat ne cadat. T. apprehen-
dite d. et cetera. i. si adversitas persecutionum vobis
ingruerit non solum illam effugiatis. sed etiam libenter suscipiatis.
Quia flagellat dominus omnem filium quem recipit. et dicit quare. T. nequando irascatur
dominus. dictum est ad similitudinem caste mulieris.
virum suum toto animi affectu diligentis. Adhuc
subponit aliam causam. T. et pereatis de via iusta.
i. nihil aliud faceretis solo amore iusticie
nepireret in vobis disciplinam deberetis amplecti.
Ut oderint peccare boni virtutis amore.

Hee due cause pertinent ad maiores. T. Cum exarserit
et cetera. i. adhuc debetis apprehendere. d. propter hanc
causam. nescitis miseri cum incaudierit ira eius. et ne-
si alicui videretur multum vel usque in finem infinitam
differri. determinat tam. T. in brevi. et quod revera
erunt miseri qui pro deo disciplinam si ingruerit pati
formidabunt ostendit ita. per contrarium. T. Beati omnes qui confidunt
in eo. i. quia illi qui in deo sperant erunt beati. per hoc patet
quod qui eius disciplinam non apprehenderint erunt miseri. hee due
cause pertinent ad maiores. Psalmus David cum fugeret a facie
Absalon filii sui. Ide iste psalmus attribuendus est david
i. christo, pro negotio quod contigit cum fugeret a facie
absolon filii sui. i. cum discederet a corde iude disci-
puli sui. non corpore aut potestate sed virtutis
missione. Titulus iste et secundum interpretationem et secundum
rem gestam apponitur. secundum interpretationem ita.
David manu fortis. sive desiderabilis interpretatur.
Quod utrumque christo convenire patet. Absalon patris pax
interpretatur. Non quod contra patrem ipse. sed quia pater contra illum fuit
pacificus. ita et iudas non fuit pacificus contra dominum.
sed dominus contra illum. Secundum historiam ita. sic david passus
est persecutionem a filio suo carnali. ita christus a iuda
filio spirituali. Non tamen hec similitudo omnifaria con-
sideranda est. Deo non iubente nathan propheta david
pro peccato suo talia passurum a semine suo predixit.
Christus non ut contra et ineffabili pietate a proprio discipulo
talia sustinuit. Notandum est historia ad quam mit-
tit. quia david adamata bersabee virum eius. i. uriam
occidit eamque in uxorem duxit. quod nos illud misticat.
quia christus adamata synagoga virum eius. i. diabolum inter-
emit et eam sibi desponsavit. et notandum quia si propheta
hunc psalmum tantum historice et non allegorice intellex-
isset. miserere mei deus. cum postquam fuerit factus huic
nunquam post posuisset. Est autem intentio huius psalmi
ostendere multiplicationem inimicorum christi non solum
ex iudeis et gentibus sed etiam ex proprio discipulo factam esse.
sicut david ex proprio filio passus est. et de passione et de resur-
rectionis et ascensionis gloria tractare. suisque omnibus
hec omnia ad utilitatem provenisse. et nullum suis tantum
meritis salvari posse. nisi gratia dei preveniente.
Videtur autem in hoc psalmo eadem intentio que in precedenti.
Tractat enim de passione et resurrectione sed non est.
Hic enim de multiplicatione inimicorum agit et mani-
festius de resurrectione orat per membris quod in superiori
non fecit.
DNE QVID. multiplicati sunt et cetera sic in prec

enti ī psalmo ppha sub psona capitis locutus ē.
a · hic dicis ita. Dne · pat q̄ es dns omniū · rum · re quid
ultiplicati s · istud qdē ammiratiue legendū · t
quantū multiplicabunt q̄ tribulant me · i · q̄tī
labunt me in passione scil c̄sensu · ꝯ c̄ filius · t ·
lti insurgūt · i · insurget ī accusatione · scil · i · mul
dicēt · i · dicet aduersarii · t · anime mee · detrahendo
tꝯ scil · t · nō ē salus ipsi ī deo eius · v dns qui ē ipse
· suū n̄ curat deus · t · tu autē · d · ꝯ cetā · hinc singula
gulis respondet c̄tra h qd dix q̄ tribulant
· dic susceptor meus es quasi dicēt Ipsi tribulāt
· c̄ filius suus usq ad mortē · tu aū suscipies me
· ad resuscitandū uti medicus infirmum
rendū · Cont h qd dix nō ē salus ipsi ī deo ei dic
ā mea · i · ipsi dicēt me nō eē dō patri curē · s; tu
c dab m̄ glam resurrectionis ꝯ ascensionis
ā h qd dix multi insurgūt aduisū me · dix · t · ꝯ ex
tans capitt meū · i · ipsi accusabūt me · s; tu dnē
sti mē meā ab omni labe uitioꝝ ēē immunem
sti c̄stantē mē · t intellectū qd in passi
ne non defecī · ꝯ h p me · s; dono grē tue · t · voce
ā ꝯ cetā · Cursio ē ad auditores ita · Ego dixi
n̄ meū ēē susceptorē · ꝯ glam meā ꝯ exaltantē
put meū · ꝯ h dicbi ē · quia ego clamaui ad eū
oce mea · i · cū intentione cordis plata · ac si
cat · Licet certus eēm de resurrectione ꝯ gla mea
m̄ ante passionē clamaui ad dnm dicens ·
ter clarifica me · i · fac mundū cognoscere qui
po sū filius tuus c̄substantialis ꝯ coeternus · ꝯ ī hoc
posuit se exemplar fidelib; quia si ipse orauit
u certus fuit de impetratione · multo magis ē eis
de salute sit incerta · Vn̄ apls sine intermissione orate ·
o clamaui ꝯ ipse exaudiuit me de monte scō suo · i · scdm
minentē iusticiā suā que ē mons scē ecl · Alit exau
uit me de me ipso q sū mons scē ecl · t · Ego dor
uiui ꝯ cetā · i · uire exaudiuī me dns q resurrecī
pmittit un surrexi ita Ego dormiui ꝯ soporatus
ū · i · de morte surrexi · Per dormire leuitatē resur
rectionis · p soporē certitudo designatā · ꝯ q dns
suscepit me quia resurrexi · t · Non timebo ppli ꝯ
cetā · i · mea n̄ timebunt multa milia ppli circū
dantis eos · ꝯ n̄ conuertit se ad patrē · pers orant ita ·
surge dnē ꝯ cetā · i · q tu dnē ds q in tribulatione
fideliū quasi iacere ꝯ sopitus uideris · exurge
in adiutorium meoꝝ · ꝯ fac eos saluos · In h qd sui
psonā pillis ponit unionē sui · ꝯ mbroꝝ denotat.

Sic cū aliquis pcutitur in pede aut ī q̄ libet membrū
lingua q c̄ ceteris unū corpus ē ī se collisā pfitetur
Quō tu pcussisti o · ꝯ cetā · ꝯ · i · uē meos saluos facies · ꝯ
ph patet q · iā p cussisti uiti · i · excecasti oms adu
santes m · t meis · sine causa · ꝯ n̄ solū excecasti mino
res · s; q dentes peccatoꝝ c̄triuisti · i · iudeos · t · Dnī est
salus · ꝯ cetā · i · oraui te ut saluos facies fideles ꝯ h
recte · Nullus n meritis suis saluari potē n̄ p te
in q ē uā salus · ꝯ ut saluabis eos ī psenti ꝯ in futuro
benedictio tua erit sup pplm tuū · i · sup fideles ·
In finē ps canticū dd · i · ste uoces que hic subse
cunt s de psalmo · i · de operatione · ꝯ de cantico
· i · de remuneratione · ꝯ sūt attribuende dd · i · ecclie
tendenti in finē · i · ī xpm · q ē finis · i · pfectio omniū
bonoꝝ · ultra quē ꝯ circa quē nulli bono fas est
existere · ꝯ hn̄ ecclia dd dr · e · n manu fortis scil
in destructione uitioꝝ · ꝯ adeptione uirtutū
Et q · desiderabit sicut scriptū est. Gaudiū ē an
gelis dī · ꝯ cetā · Sciendū q p operatione spalmi ·
canticū p remuneratione · hac de causa acce
pit · q · ipsā uiuā uocē q in psallendo ante Lv
organū spatā emittebat canticū ipsi il in
strumenta siphonia accipimus spalmi ꝯ q̄to uiua
uox delectabilior ē sono instrumenti · tanto optio
in delectione cedit remuneratiōni · Vbi ita
inuenit canticū ps · pncipat intentio ē tractare
de remuneratione · ꝯ econ eclūso de operatione ·
Intentio pphē ē · i · h spalmo introducē pfecta
ecclia exhortantē mbra ne in tribulatione
deficiant · s; suo exemplo dī auxiliū implorent ꝯ
ipse exaudiet eos · ꝯ dei ehortari incredulos
ut peniteant ꝯ bene operent · ꝯ sic tandē in
dnō sperent dic g sic ·
CVM INVOCAREM ꝯ cetā · Id ē uos
minora mbra si angustia tribulationū
uob euenerit nolite deficē · s; totis uirib; diui
nū auxiliū humilit̄ implorate · quia cū ego
posita in tribulatione eū inuocarē exaudiuit
me ds cooperator iusticie mee · dei c̄ uitt s ad
dm̄ quādā affectione eū dicens · t · in tribulatione
· d · m · i · n̄ solū exaudisti s; ē cordis dilatatione
ad maiora subeunda dedisti · ꝯ tu q semp me
exaudis · t · miserere me · s · ne in tribulatione
deficiā · t · ꝯ exaudi orationē meā · ut p seuerē
Tu diuerib; ut p se oret · Exhortatio ē ne aliquis
de sua uirtute psumat · s; ī deo solo totā spem
constituat

F acta psuasione ad fideles conu'tit se ad incre
dulos sic. t. filii hominum 7 cetera. Id est uos qui ob
nesciam uram non estis homines s; tantum filii hominum estis
i. abrahe 7 noe 7 aliorum patrum ex quibus nationes
processerunt. t. usque quo graui corde. i. usque ad quod tempus
tanta cordis cecitate grauati eritis. Modo alloquitur
ipsos incredulos separatim ita. t. ut quid diligitis
uanitatem h' dictum est de gentibus qui ex idolorum cultus
uilitatem pficere 7 eis dittatem ite. quod uanum erat
:t. 7 queritis mendacium. h' ptinet ad iudeos qui uerbis
mendacibus inquantum possunt xpm non uenisse asserunt.
t. Et scitote quoniam mirificauit dns 7 cetera. i. uta quibus operam
datis sciatis esse uanitatem 7 mendacium 7 h' scitote
quoniam dns mirificum fecit scm suum i. xpm suum 7 ita
mirificum quod dns est 7 talis dns qui exaudiet me cum
clamauero ad eum. t. irascimini 7 cetera. Sapienter
pcedit. In primis h' parte aduersariorum de inde sua co
mota ad penitentiam hortatur sic. Irascimini
s. uobis ipsis quod adeo stulti 7 hebetes in huiusmodi
fuistis. t. 7 nolite peccare 7 ne h' uniuersaliter intel
ligerent quod impossibile est dicente aplo. Si dixerimus
quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus 7 cetera.
determinat sic. t. que dicitis in cordibus uestris scilicet puę
cogitando 7 his conpungimini que corda uestra dici
possunt cubilia 7 h' est quod dicit. t. in cubilibus uestris. y tenui
bestię in suis cubilibus ita diabolus cubet in ma
lignorum cordibus. t. sacrificate 7 cetera. i. penitemini
7 deinde bene operamini 7 sic sperate in dno nichil
dubitantes de futura remuneratione sic. t. multi
dicunt quis ostendit nobis bona i. quis reddet nos certos
de illa inuisibili gloria totiens nobis promissa. t. Signa
tum est sup nos 7 cetera. id est ipsi h' putant ex sensibi
les haberi quia futuram gloriam nullus eis uisibiliter
ostendit. s; in hac opinione falsi esse deprehenduntur
quia o dne lumen uultus tui i. filius tuus qui est lumen
de te lumine signatum est sup nos i. ipsius est imitatio
nostra. i. nostra rationalitas que pro modulo suo rationali
tati filii sui assimulatur in anima nostra sculpta est.
7 ideo dedisti leticiam s. interioribus exterioribus s; illis
que in corde tantum percipiuntur. xps uultus dei
patris dr quia sic in uultu alicuius hominis affectio le
ticię t' meroris potest percipi. sic per filium diuina uo
luntas mundo innotuit. t. In pace in id ipsum
7 cetera. i. in est leticia in corde meo quia dormiam
7 p. i. requiescam in pace que pax erit in id ipsum
i. incommutabilis. t. a fructu frumenti 7 cetera
I deo mihi est leticia in his que corde percipi possunt
non illis in quibus gratulantur illi quorum multiplicati sunt
terrenis diuitiis. t. Quoniam tu dne 7 cetera. Id est non
habeo spem t' gaudium in terrenis quod singulariter
in te solo spei mee anchoram fixi. In fine ps pro
ea que hereditatem consequitur. i. ille ps attribuendus est
dd. i. ecclesię tendenti in finem i. in xpm agenti de se
ipse que hereditatem consecuta est. Quod autem dictum est
pro ea innuit nobis aliam esse que hereditatem non consequitur
i. synagogam pagan 7 filius eius designatam i. fal
sos xpianos 7 hereticos. Intentio prophete est in hoc
psalmo introducere totam ecclesiam quomodo orandum sit 7 quid
orandum sit docentem 7 ostendere iudeos 7 falsos xpi
anos 7 maxime hereticos a regno dei esse exheredi
tandos atque expellendos solos uero fideles illud esse
secuturos qui sic incipit.
UERBA MEA 7 cetera. Id est o dne percipe mea
mea i. cum intentione cordis nostri q; plata
auribus aures 7 manus 7 oculi dni nichil aliud q.
ipse dns. s; ad similitudinem hominis dictum est. t. intellige
clamorem m. i. ipsam cordis plationem. h' tamen ad simili
tudinem dictum est. Sicut quando aliquis quanto magis clamat
melius audiri. sic fidelis anima tota mentis deuotione
deo intendens citius exaudiri. unde 7 clamore dr.
y. mosi dictum est a dno. Quid clamas ad me cum ipse
nichil uoce pferret. Licet autem deo sine omni uocis
platione cognita sit cordis intentio. non tamen corde
tantum s; etiam uerbis ad eum clamare debemus. ut magis
in eius laude laboremus 7 in eius amorem alcius dirigamur.
.t. I ntende uoci o. m. id est uerbis 7 clamore cordis pferendis
addit. Ecce hic nobis ecclesia modum orationis ostendit
rex meus 7 deus meus. scilicet secundum humanam naturam i. secundum
uirtutis exhibitionem. t. 7 deus meus. qui omnium deus es potestate
meus es uoluntate. t. Quoniam ad te orabo dnm m. i. uelut + ut
petitionem meam compleas. quia ego mane. i. in luce uirtutum
posita non ad terrena s; ad te solum ex quanticulus orabo 7 ita
exaudies uocem. i. Ylita. Ego orabo ad te s. ipsam
uitam 7 mane exaudies uocem meam i. in die iudicii
ostendes te exaudisse uocem meam. t. Mane astabo tibi
7 cetera in die iudicii. non in tanta gloria sicut deus es s; pro mo
dulo meo in gloria iuxta te adero. t. 7 uidebo s. te i.
ita non astabo tibi ut cecus sol s; ita ut uideam te 7 in
quia astabo quoniam non es uolens iniquitatem. uis h' est quod
uideretur si mihi pro bonis bona denegares. neque habitabit
iuxta te. 7 cetera. Adhuc quasi ex opposito quia ipse
non astabo deo pro hoc quod alii non astabunt.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ostendit partes. malignus .i. iudeus non habita
bit iuxta te: s. in tua gloria. neque iniusti .i. maligni xpi
ni permanebit ante oculos tuos. et ante te deducet quia in
i permanetur: sicut iuste peant. t. Odisti omnes qui operantur
iniquitatem et cetera .i. nullus iniustus habitabit coram te:
quia odio habes omnes iniquos. i. qui operantur .i. nunquam operari desine
tuer: s. qui obstinato animo peccant. t. Perdes omnes qui lo
quuntur mendacium .i. hereticos. et notat illos acriori iudic
punniendos. plus quod dicit perdes. t. Virum sanguinum et cetera.
iudicio causis: quia acrius alius perdant. Sanguinum enim uiri san
guinum et dolosi .i. dolosi uiri animas innocentium secu
morte et heretici. et hos tales dominus abhominabitur .i. ultra alios
uel execrabitur. t. ego autem in multitudine m. t. id: illi
permanebit tecum. t. Ego autem introibo in domum t. et ibi
multitudine misericordie t. .i. dono misericordie tue que in multis
apparet. non meritis meis. t. ad templum s. t. .i. t. t. id ad
abo te in perfectione karitatis ueniens ad percipiendum
communicationem corporis quod est sanctum tuum templum in quo diuini
tatis plenitudo inhabitat. per quod inmortale et inpassibi
uiaticum uenia ad inmortalitatem et inpassibilitatem:
sine baptismo nemo potest saluari. ita nec sine
sacramento. Sicut ibi dicit. Nisi manducaueritis c. e. b. c.
Deduc me in iusticia tua .i. de iustitia in iustitiam.
in ascensum. scilicet posito in tua iusticia. t. propter inimicos
meos .i. hereticos. t. Dirige in conspectu tuo u. t. id est intellec
tum sacre scripture uia fidei obseruatio in karitatem.
quoniam non est in ore eorum ueritas. et cetera .i. propter inimicos illud
necessarium est. quoniam non est ueritas in ore eorum. non quod semper ue
ritatem proferant. s. quia uerisimilia falsa interponendo audien
tium mentes excecant. t. cor eorum uanum est .i. summa dili
gentia hoc faciunt ut uideantur scire que nesciunt.
Sepulcrum patens est guttur et cetera .i. ideo dirige uiam tuam
in conspectu meo quia illi ad similitudinem sepulcri paten
tis ad cadauerum susceptionem intenti ad fideles
necandos et ad tormentandos semper inhiant. t. linguis
suis dolose agebant .i. per hoc innocentes occidunt quia
ipsi mundi dolose ueritatem et sanctitatem pretendendo sibi
eos allexerunt. Istud uidetur repetitum esse. s. non est. quia supra
determinatio est hic causa. t. iudica illos deus. t.
concessio est non imprecatio. t. decedant a cogitationibus
suis .i. ecclesia quod sic obstinate mala cogitant diuini
cio iudicium conuiant. sic scriptum est. Qui in sordibus
est sordescat adhuc et cetera. t. secundum multitudinem
et cetera .i. ostende eos fore expellendos de regno tuo
secundum quod multiplex impietas eorum promeruit.
multitudinem ideo dicit quia secum multos perdiderunt

et merito sunt expellendi. quoniam te domine irritauerunt
.i. ad iracundiam prouocauerunt. hoc ideo dicit ut eos de tremendo
ab errore reuocet et eis consentientes. t. et letentur omnes
et cetera .i. illi perdantur. illi uero qui in te solo sperant in eternum
letentur et cetera. in eternum exultabunt et uere. hoc quia tu habitabis
.i. tu eris gaudium illorum. t. Et gloriabuntur in te et cetera .i. non solum
exultabunt s. quod maius est. t. omnes gloriabuntur qui diligunt
nomen tuum .i. quasi ut seruos tuos sancto dominico uiuat esse sub
ditos et dicit unde illis gloria sic. t. Quoniam tu benedices iusto.
.i. quem dextera tua me amplexabitur in quem eris omnia in omnibus.
Domine ut scuto et cetera .i. in futuro dabis nobis gloriam s. interim
protegis nos bona uoluntate tua. que erit nobis ut
scutum dictum est hoc ad similitudinem. sicut hoc aliquis
ab hostium incursu scutatis militibus deffenditur:
sic omnis iustus diuina uoluntate ab iminentibus
periculis securus redditur. In finem psalmus dauid pro octaua.
I dicit iste psalmus attribuendus est dauid .i. penitenti ecclesie
tendenti in finem .i. in xpm et orat pro octaua .i. pro eterna
requie que dicitur octaua quia post huius uite decursum
que per vii. dies agitur futura est. Bene autem ecclesia penitens
que in primis errauerit dicitur dauid: id est enim fortis est diabolo
et desiderabilis quibus angelorum est sic scriptum est. Gaudium
est angelis dei et cetera. Intentio autem talis ecclesia illius
que male egit penitens et de impiorum uindicta et debe
atorum gloria recogitans summa cordis deuotione rogat
dominum ut penam ei differat in futurum et quia intendit ut suo
exemplo male agentes inuitet ad penitentiam. Iste in
diuisus est a precedenti in titulo: licet loquatur de eternitate
quia ille secundum perfectos iste autem secundum imperfectos dicit ergo sic.
Domine ne in furore tuo et cetera.
id est domine cum me ut ancillam uolo subdere argue
me corripe me in presenti ne arguas me .i. ne conuincas
me peccasse ne in furore tuo scilicet in die iudicii quando
anima et corpus simul patiuntur. t. neque corripias me
in ira tua scilicet purgatoria pena que usque illum
diem continuanda est. hoc ne facias s. potius. t. miserere
mei domine s. in presenti uita puniendo et reddit causam
quare ei miserendum sit. t. quoniam infirmus sum s. in anima
sana me domine q. c. s. o. m. id est ideo opus est ut me sanes
quia non solum peccatis leuibus s. etiam grauibus uulnerata sunt
interius. Ossa uocat rationabilitatem anime quadam
similitudine: sicut animale corpus sustentatur
ossibus sic anima regitur. t. et anima mea per me illis
ualde conpuncta est. et tu domine quod durum continuum
ad me et ego reuertor ad te. t. usque quo s. differes
salutem meam. t. conuertere domine et cetera .i. tu quam pro peccatis

meis uidebaris adiusus ee. m tande penitenti
fias placatus. t. Et eripe animam mea. s. a peccatis
saluu me fac. s. bene operando. i. n solu peccata
remitte. s; 7 i bonis operib; da pseuerare 9h
n merito meo. s. t. ppt miam tua. t. Quo n e i mor
te 7 ceta. Id e uisbi: ut salues me habente respec
tu mie tue. id: n posittu idesperatione 7 uere
n su idesperatione. qr aliqs memor tui. i. habens
respectu mie tue n i morte. i. idesperatione
s. ille q e idesperatione n e memor tui. 7 hoc e
qd ppposittu dic. t. i inferno aut quis cfitebit t.
7 e dictu adsimilitudine egrotantiu q diu in
firmant a medicis poss curari. p morte u nullis
egent corporalib; medicinis. sic peccatori
du sperat loc dat uenie. Si u desperauerit
ia omnino caret celesti iuuamine. t. Labo
raui igemitu meo. 7 ceta. i. fac me saluu n sobi
qr spero i mia tua. s. qr ia laboraui igemitu
meo. i. igemiscendo que i pmo parenti pdidi
habito p peccatis meis. Ego ia laboraui qr ad
huc laborabo lauado lectu meu. i. csciencia
mea p singulas noctes. i. p singulos lapsus. 7 n
solu laborabo adh ut munda sit csciencia
mea. s; ut sit fertilis 7 h e qd eq ppollent dicit
lacrimis meis stratu meu. i. csciencia mea
rigabo. 7 merito. qr t. turbat e a furore oculus
ms. 7 ceta. i. ppt h laboraui 7 laborabo qr oculus
ms. i. ms mea tbata e qr t. iueteraui. i. male
opando uetere homine idui. & h n semel l
uno m s; t. inter omis inimicos meos. i. it auaros
auarus. int supbos 7 sic ialius. hoc ex nimia
cpunctione dictu e. Modo orationis 7 laboris
pseuerantia cfidens ee se exauditu hostes
suos sic alloqt. t. Discedite a me 7 ceta. i. uos
que i illa inductu 7 exeplo hactenus deliqui.
q operamini iniqtate. i. n qui operati estis. s; q
in ea pmaces estis. Nolite adh laborare ut
cformer uob. et dic quare. t. qm exaudi
uit dns uoc. fl. mei. t. exaudiuit. d. 7 ceta
Qui ter. i. diuersis uerbis repetit. designa
tio e animi plurimu gratulantis. Vt possit
diuisa ee hoc modo. Exaudiuit dns. d. m.
i. dimittendo peccata. t. dns. o. m. s. i. in
bono pseuerando. t. Erubescant 7 cturbent
7 ceta. i. sic ego laborando p peccatis meis
assidue ingemiscendo a do uenia merui

ita omis inimici mei i pmis erubescant. i.
peniteant de peccatis suis. 7 p ea cturbentur
s. in anima 9h uehementer 7 sic cuertantur
ab errore suo. t. erubescant n parum s;
ualde. 9h n perastinando. s; uelociter.
In fine ps dd que cantauit dno p uerbis chusi
filii gemini. i. hec oratio attribuenda e dd
i. xpo tendenti i fine. i. in uictoria. In ho
breui enim habet uictoria q oratione ipse
fec n inuitus. s; spontaneus 9h inuit uobis
p hoc qd dic cantauit dno. id e ubo sibi
unito. 7 aut in passione tristis ee legitur
n ex coactione s; ex ppa uoluntate 7 inestima
bili caritate illa tristicia credenda e pro
uenisse uidelicet ne membra eius i carnis
fragilitate desparent 7 ista oratio e cg
p uerbis. i. excusatione ubo chusi. i. iudaici
ppli. Chusi enim ethiops interptat que int
ptatio bn cuenit illis q omi labe uitiorum
obfuscati omiu uirtutu luce reddunt
priuati filii iemini. quasi iamini. i. q debuisset
ee filii dextre 7 n erunt. t. q scdm patre filii
dextre futi erant. hic ieronimus augustinu
erroris arguit qr aug ubi chusi q i hoc
titulo apponitur dic eu fuisse q dd cu ab
solon remanere pcepit qn abeo q tribulabat
uidelicet. ut e silia filii i remandaret & in
omib; utriq salutti pruideret qr dic eu q
legit in historia aug filiu fuisse iemini cu
potius arachites. Affirmat aut ieronimus
n fuisse illu chusi q legit i historia filium
iemini. s; dictus e chusi arachites. Illu aut
chusi q i hoc titulo apponit nom dic ee
appellatiuu & ab illo p ppa uoce 7 significa
tione diuisu uoce. quia illud psem illud u q
legit i historia ap i hebreos pse notat. Significa
tione qr illud silentiu illud u quod hic appo
nit. id e qd ethiops sig. 7 ita omib; modis osten
dit. ea differre qua uis ap nos ppt lingue
ignorantia uideant csonare 7 p hunc chusi
dic intelligendu ee saule q fuit de tribu
beniamin 7 p ipsu saule iudaicu pplm
cui utriq; peccatix caligine 7 ethiopis nom
apte conuenit 7 p hoc mittit nos ad historia
Sic enim saul dd innocentem psecutus e. ita
iudaicus pplus xpm miracula facientem

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

pbat . ieronimus illi christi qui legit in historia
ne non posse intelligi ex verbis eiusdem psalmi ubi dicit
si est iniquitas in manibus meis . et iudica me domine secundum in
nocenciam meam . Cum eo tempore quo david filius suus per
sequebatur non iam innocens et iustus sed reus criminis in
bersabee haberetur . Intentio prophete est in psalmo
introducere christum secundum humanam naturam verbo sive
loquentem orantem ut liberet illum nec conformetur
hostibus inimicis et ut a morte resuscitet illum et de
de ostendentem sub quadam concessione impiorum
dampnationem et iustorum gloriam ex resurrectione perven
turam et ex ipsis male agentibus qui penitterent posse
consequi veniam . Dicit ergo sic .

Domine deus meus in te speravi et cetera . id est domine cui
me ut servum subicio deus meus . scilicet voluntate
cui si somnium potestate in te speravi . id est in te solum posui
spem meam . salvum me fac . id est fac perseverare in bono . et
ex omnibus . scilicet . id est iudeis et gentibus . Et eripe me . id est ne aliquando . scilicet
iudaeicus populus eius ut leo animam meam . id est nequando
conformer illis et sic liberatum . et ex omnibus persequentibus
me salvum fac . id est resuscita me . et notandum quod in libro
preposterus est positum primum salvum me fac et postea
libera me . Aliter libera me ne conformer illis salvum
fac in bono perseverare et ideo libera me nec conformer
quia . et non est . scilicet alius qui redimat . id est qui possit me redimere
et abstrahere . et ideo salvum me fac quia non est alius . et
qui salvum faciat . id est ideo resuscita me quia non est alius
et ideo fac ut in bono perseverem quia non est alius cuius
auxilio hoc faciam . Aliter . Dum non est qui redimat neque
qui . scilicet . Id est libera me ne conformer illis dum hoc tamen
fiat quod a te preordinatum est scilicet ut nullus me
redimat nec salvum faciat . sed quando moriar et quando
sufficit sperare in deum quod precedant sub de meritum sic .

Domine deus meus si fecerit istud . scilicet pro quo patior et quia propter bo
na sua opera eum persequebantur determinat sic .
si est iniquitas in manibus meis . id est si unquam operatus sum
et non solum non operatus sum malum sed etiam . et si reddidi
scilicet mala retribuentibus mihi mala . scilicet pro bonis . et
decidam merito ab inimicis meis inanis . id est vacuus iuste cortinam a bulla gloria quam
de inimicis meis sum habiturus videlicet ut inimici
fiant amici et non solum hoc eveniat . sed etiam istud
quod malum est videlicet . ut . et persequatur inimicus meus
animam meam . scilicet devocando sicut iam facit . et et
comprehendat . scilicet conformando et sic conculcet in terram
. id est in terrenitate . et vitam meam . id est opera mea qui alius

sit vita . et hominem . et gloriam meam . scilicet quam habiturus sum
de resurrectione et ascensione . et in pulverem . id est in nichi
lum deducat . id est ego qui ob gloriam resurrectionis et ascen
sionis sublimis futurus sum illis qui pulveri com
parabiles sunt fiam similis . et Exurge domine in ira tua .
et cetera . id est cuncta promissa tibi non sunt . sed scilicet perfecta ob
edientia . libera me et salva me et exurge domine
ad interiorem inimicorum excecationem et non solum
interiorem sed et obstinatam suam dissipationem per quam gamus
sione in me insurgent exaltare perturbentur hoc
dicit secundum illos qui prudebat esse perdendos . et

Et exurge domine deus meus in precepto et cetera . id est illos perde
istis vero exurge ad hoc ut sint in eo precepto . scilicet perseve
rantes . quod eis per me mandasti scilicet ut non solum
amicos sed et inimicos propter te diligant et similia .
et ita . et sinagoga populorum . id est congregatio iudeorum
ad te orandum constructa . et propter hanc . scilicet sinagogam
circumdanda . et in altum regredere . id est ad celum ad tende
et mittes spiritum sanctum paraclitum apostolis mitte . Regressio enim
ad celos et descensio utraque quantum ad homines
dicitur verbum patri est incommutabile et idem perma
nens in eternitate specie humanitatis assumpta hominibus
tantum ut homo apparuit et hominem descendit .

Carne vero assumpta post resurrectionem coram discipul
in celum pergens non iam tantum homo ut prius sed sic erat
deus in mundo innotuit et sic regressus est . et Dominus iudicat
populos . id est iustum est ut illis exurgat deus ad dampnati
onem et istis ad salutem et quia dominus est quos vult dampnat
quos vult iustificat . et iudica me domine et cetera . id est
tu dominus qui tua gratia quosdam iustificas et iusto iudicio
quosdam dampnas iudica . id est resuscita me secundum hoc quod exig
iusticia tua et innocentia mea super me . id est desuper
veniens quia omne donum perfectum de sursum est descendens a patre luminum a p q .

Bene preposuit iusticiam per quam operatio designatur
innocentie quia sine operibus floccipendit et si alicubi
preponit iusticie innocentiam hac ratione fit quia
causa illius est ut tu propter istam exurgas et ut regressio
in celum fiat et ut iudices me . et est sumet . id est perficiat
. et nequitia peccatorum . id est iudeorum sive gentilium et sic
diriges . id est rectum tandem videre facies . et me iustum
iudicio scrutans corda . id est sciens cogitationes . et
renes . id est opera vel delectationes deus eius . In renibus enim opus
genitale quod cum delectatione patratur inest patet .
. et iustum adiutorium meum et cetera . Id est ut deus iudicet
me . id est resuscitet me hoc adiumentum iustum est mihi
fieri a deo et dicit quare sic . Qui salvos facit r. c.

idem ipse salvificat omnes iustos, quia supra dixerat:
Consumetur nequitia peccatorum, scilicet ut promissa impleantur
de ipsis impiis quosdam salvandos esse providens invitat
eos ad penitentiam sic dicens: convertimini, quia iustus cum
si fueritis gladium suum vibravit, id est eternam dampnati
onem infert vobis. Et hoc quia ipse est, scilicet iudex iustus. Est enim deus
bonus sufficiens ad puniendum omnes. Est enim, scilicet fortis, et quia
dixerat deum esse iustum et fortem, quos ad penitentiam in
vitabat ne desperarent, addidit scilicet et pati
ens, vere ipse est patiens. Cum enim singulis diebus offendatur
non tamen singulis diebus malos puniendo irascitur.
Et hoc est quod dicit: scilicet numquid irascetur per singulos dies.
Arcum suum intendit, id est non poteritis excusari si ad
deum non vultis converti, quia scilicet paravit arcum suum,
id est fecit scripturam suam, videlicet vetus et novum testamen
tum, et intendit illum, id est scripturam illam assumendo
carnem concordem fecit. Ideo per arcum scriptura sacra de
signatur, quia sicut arcus a longe minatur, ita sacra
scriptura futuram dampnationem predicando quasi
a longe comminatur. Pretendit concordiam, quia dum
arcus tenditur duo cornua extrema adducuntur,
ita dominus tetendit, id est concordem fecit scripturam utriusque
testamenti, et ita tetendit quod ipse idem paravit
illum, id est auctor utriusque fuit. Hic destruit heresim
quorundam qui dixerunt vetus testamentum non esse a deo.
Et in eo scilicet arcu, quia per se non potuit operari, scilicet paravit
vasa mortis, id est apostolos et alios predicatores, qui quod
mortificandum erat, videlicet vicia in hominibus
mortificarent. Scilicet sagittas, id est illa vasa effectu sua
idem ad honorem suum penetrantia, scilicet ardentibus,
id est in corda ardentium, id est deum timentium. Per hoc reddit
eos inexcusabiles ex toto, cum et sacram scripturam
et predicatores habuissent, a quibus si voluissent
instrui potuissent. Scilicet Ecce parturit et cetera,
id est domine iustum est ut tu quibusdam exurgas ad dampna
tionem, quibusdam, id est scilicet quia ecce scilicet ille populus concepit
dolorem, id est illud unde erit sibi dolor. Scilicet parturit
iniusticiam, videlicet consulendo et preparando quomodo me
perderent, scilicet et peperit iniquitatem, id est tandem ad effectum
pervenerunt me crucifigendo. Scilicet lacum aperuit et
cetera, id est ex ea iniquitate quam peperit ita sibi eve
nit ut alicui qui fraudulenter parat foveam
et in eam incidit. Scilicet convertetur dolor eius et cetera, id est illa
ignominia quam putabant mihi inferre convertetur
in caput eius, id est in animam scilicet per mentis excecationem
ipsorum et iniquitas eius descendet in verticem eius et cetera

in corpus et in animam scilicet in futuro. Scilicet Confitebor domino
et cetera, id est propter hoc quia dominus et iustificat bonos
et condempnat impios, confitebor domino, id est laudabo
illum voce et corde secundum quod exigit iusticia eius ad
et psallam nomini domini, id est et bona operabor ad laudem
nominis eius. Est enim altissimus. In finem psalmus David pro
torcularibus, id est iste psalmus attribuendus
est David prophetie habenti respectum in finem, id est in Christum,
pro torcularibus, id est pro occasione ecclesie, hac scilicet
quia sicut torcularia vinum et acinum, ita in
ecclesia boni et mali continentur. Intentio talis est:
propheta spiritu sancto providens per ascensionem Christi et
passionem et resurrectionem non solum ex iudeis sed
ex gentibus ecclesiam futuram, prorumpit in laudem dei
patris ita dicens.
DOMINE DOMINUS NOSTER, id est domine qui es dominus noster,
huius nominis cognitio in iudea tantum
nunc apparet, multum admirabile nomen tuum
in universa terra. Id est sic dicat: quod nunc solum in iu
dea notus es, ab omnibus modis gentibus cognos
ceris, iuxta illud: Omnes gentes ad te current,
et alibi: omnes gentes quascumque fecisti v. e. a. o. c. t. d.,
et dicit quare. Scilicet Quoniam elevata est magnificentia tua, id est quoniam tu
magnificus, quia ipse magnificentia; hic
emphatice dictum est. Elevata scilicet super celos,
id est super apostolos, scilicet scripturas, quia ideo celos sic dicit,
materiales quos coram discipulis in eos ascendit.
Ex ore infantium et cetera, id est dixi quia nomen tuum
laudabile erit in universa terra, et hanc lau
dem facies tu perfectam ex ore infantium clamantium
in templo: Osanna filio David, et cetera, et dicit
quare ipsi lactantes clamabant ita: scilicet propter illos
ut destruas inimicum, scilicet veritatis, scilicet et ultorem
in se defensione falsitatis. Scilicet Quoniam videbo celos
tuos et cetera, id est ideo laudabitur nomen tuum quia
filius tuus super celos ascendit, et propter hoc quoniam
illud quod video modo tantum spiritu prophetie
tunc videbo in re, scilicet celos tuos, id est apostolos, scilicet
opera digitorum tuorum, id est spiritus sancti, sic videtur: Si in di
gito dei eicio demonia, et cetera. Quod pluraliter dicit
digitorum, diversa spiritus sancti dona notat. Omnium generum
sunt opera spiritus sancti, tamen per quandam excellentiam
apostolis hoc attribuit. Scilicet lunam, id est ecclesiam generalem,
et stellas, id est singulas ecclesias videbo, scilicet quas tu
electos, scilicet quasi omnia tu fundasti, quibus singulis
incrementum dat deus. Et notandum quod ideo David

se usurú aptos ⁊ ecclia testat' qm quicq̄
i p̄senti eccla agit' totú animab; fideliú
manifestat. t. Quid ē homo qđ ⁊ ceta. idē
cú tantú misteriú omniú ob salutē s͡s factu
rus patr. p̄fecto hoiem eē aliqđ dictú ĩteri
lica. uile ⁊ abiectú plus ceťis animalibus
uideat exterius ⁊ istud patet ꝑ hoc qđ
memor es ei ⁊ quidq̄ sit de aliis hominib;
ipse q̄ ñ erit filius hominis s; hoīs t. uirgi
nis ipse erit q̄dā maximū ⁊ h in ē stat quo
uisitabis eú exponit secđm passibilitatem
⁊ mortalitatē ⁊ secđm ista uisitabit eú h mos
t. coronabit eú. t. glā. s. in ascensione ad iferos
⁊ inuasione. t. ⁊ honore. s. q̄r qđ uoluerit ibi
p̄ficiet. t ita glā. s. resurrectionis ⁊ honore
ascensionis ⁊ postea. t. cōstitues eú sup op'am.
t. sup angelicā ⁊ humanā natā scit bonā
⁊ sup bonā ñ solú s; et sup ōme ⁊ h quod dic̄
mia subiecisti. spē. t. totā ecclam qđ ita p par
tes exponit. t. oues. t. innocentes. t. ⁊ boues
uniuersas. t. p̄dicatores q̄s ido femineo gñē
notat quia lecte p̄dicationis sue multos i
fine generant. t. insup ⁊ pecora campi. t. lata
⁊ nimia uoluptatē āplectantes. t. uolucres t
celi. t. sup̄bos ⁊ uagantes. ⁊ t. pisces maris
t. negotiatores diuisis mūdi itinerib; lucra
sua querentes q̄ bñ pisces maris dicūt q' sic̄
pisces p ambulant semitas maris ita isti ⁊ t.
aliú tp̄ralia appetentes mundi fines p'errant
Ostenso g omnia xp̄o eē subicienda sic a laude
incepit ita i laude finit sic dicens. t.
nē dn̄s nr̄ ⁊ ceta. t. quia omnia ista p̄pt homi
nū salutē facturus es merito nomē tuū lau
dabile erit in uniusa tra. I āne p occultis filii
ps dd. t. ille ps attribuendus ē dd. t. p̄ste
ecclie tendenti i finē. t. i xp̄m ut ei sit cōfor
mis p occultis filii t. i cōsideratione occultorū.
iudicioꝝ q̄ ad filiū p̄tinent sic scriptū ē.
At ñ iudicat quēq̄m s; ōme cōsi iudiciú
dedit filio q antomasice filius di ⁊ ide
testat'. Si filius uos liberauit uē liberi eritis
intentio p̄phete ē i hoc psalmo introducere
p̄fectā ecclesiam de occultis iudiciis dō grās
dō omnib; modis age ⁊ p hoc minora mēbra
instruere. In p'mo xp̄i aduentu quidā eum
tantū hominē eē putauer. pauci ū t.

electa dm̄ ⁊ hominē intellexer. Qđ dei
occulto iudicio factū ē. uidet ut q̄b; dā
pateret lateret aliis. De scdo aduentu q̄dā
male sani dubitant qq; fideles ut certū ex
pectant. q̄ simul ut iusto di iudicio fit. quo
tam die t. hora futurus sit omis equalit ignorant.
Q r aut q̄dā saluent q̄dā ꝛpbent cū omis ex ode
parente; p uenant occulto di iudicio fit.
Q đ simul t omib; ignotū ē. qđ et i p̄senti mali
exaltant' boni deprimunt occulto ⁊ iusto iudicio
di fit. Occulto qđ mali boni aut ñ. p't h qđ filius
p̄dictionis circa finē seculi tanto p' sup ecclā
se extollet eāq; tanta p̄secutionū acerbitate affliget
occulto di iudicio fiet. In q̄b; omib; q̄s ⁊ male
itelligentes errant ⁊ dm̄ blasphemant. P̄fecta ū
eccla ñ solū dm̄ ñ blasphemat s; i omib; eū totis uirib;
attente laudat. dicens.

ONFITEBOR t d. ⁊ ceta. Ac si dicat.
Multi de iudiciis tuis occultis quia ea
i iusta uident scandalizant. Ego aū cōfitebor
t dn̄e. t. laudabo te ñ remisse s; ex toto corde. t. nulla
alia cogitatione subrepente. ⁊ ñ solū corde s; et uoce.
⁊ h e qđ dic. t. narrabo. s. laus mirabilia tua. s. et
letabor ⁊ ceta. t. laudabo te corde ⁊ uoce ⁊ ipsa laus
erit i uehementi leticia ñ leticia q̄ sit i terris s; i te
solo ⁊ ñ solū h faciā s; et altissime. t. attentissime
psallā. t. bn̄ op'abor. t. nōi tuo. t. ad laudē nōis tui.
ñ t meo ⁊ ceta. t. laudabo te corde ⁊ uoce ⁊ op'e
ea cōsideratione. t. ut cōuta inimicū meū retrorsū.
t. qđ i fidelē ab i p'ietate sua reuocare i bonū ⁊ ex
pon q̄m h faciat. t. i firmabunt. t. paulatī suā
ifidelitatē amittent. t. ⁊ p'ibunt s. omino secđm
eandē i p'ietatē ⁊ h erit. t. a facie tua. t. p cogitatiōe
tuā. ⁊ notando occulto hec fieri iudicio cū in
sequentib; dicat. t. Quoniam fecisti ⁊ ceta. t. qm̄ q̄ fecisti
⁊ ceta. ido laudabo te omib; modis. quia p'te fuit
illud meū iudiciū. id ē p̄secutiones ⁊ tormta
passa sū ⁊ p'te fuit illa causa ubi adūsū di
putauer. t. Sedisti sup tronū. t. sup sede iudi
ciariā. t. tu h totū iudicasti ⁊ recte q' tu sep
iudicas iusticia. t. ita ido laudabo te. quo
fecisti iudiciū. s. habitū cū ifidelib;. t. meū
adulterate meā. t. s. cū hereticis habitā. fe
cisti meā. t. adulterate meā eē. Increpasti g
⁊ ceta. ido inclusione inimici mei laudabo te
q' te cooperante facta fuit. Tu prius increpasti g.

iterius. ita. t. periit impius secundum impietatem
suam. et sic periit quod amplius non dicetur idolatria Al
in hoc seculo neque in futuro. et hoc est quod dicit. t. nomen de.
et non solum amittet nomen impietatis sed et framee id est
persecutiones inimici defecerunt in fine. t. defectus
malorum operum talis est quod eorum amplius deus non recordabitur
testante scriptura. Si auerterit impius se ab im-
pietate sua omnium iniquitatum eius non recordabor.
t. et ciuitates eorum id est conspirationes et cogitationes suas
precedentes simul cum. t. destruxisti. hactenus
quadam familiaritate perfecta ecclesia deum sic locuta
est. nunc ad ipsos auditores se conuertit sic dicens.
t. Periit memoria eorum cum sonitu. id est desiderium quod
habent in terrenis non remansit. et ammiratio mul-
torum. t. et hoc. id est deus permanet in eternum sed illis t.
parauit in iudicio et cetera. Id est quod dominus permanet
illis. ita factum est quod. t. parauit tronum suum id est se-
dem suam. t. in iudicio id est in morte filii sui. t. sed et
ipse filius iudicabit orbem terre id est illos quos fecit
sibi dextera orbem id est coronam. t. in equitate. et non solum
istos sed omnes. t. populos in iustitia. In hoc usu loquitur
de primo et secundo aduentu. et factus est dominus et cetera. id est
in futuro bonos et malos iuste iudicabit. et in pre-
sentia secundo factus est suis pauperibus refugium et est
t. adiutor in tribulatione. id est ipsa tribulatio
est illis auctoritatem scilicet perfectis adiutoritatis
cumulum. Aliis uero si quid sordis inheret ad pur-
gamentum. t. in oportunitatibus id est tantam tribu-
lationem permittit eis fieri quantam nouit eos
posse pati. sic dicit apostolus. et faciet cum temptatione
et prouentum et cetera. et alibi. potum dabit nobis
in lacrimis in mensura. et quia dominus hec omnia faciet.
t. psallite domino et cetera. Ita erit rectus ordo. sed ex
quadam familiaritate preposuit illud. t. et
sperent in te et cetera. id est quia tu domine talis es. t. omnes qui
nouerunt nomen tuum. scilicet quod est dominus. ponant
spem suam in te tantum. hoc iure quia tu domine non dere-
liquisti querentes. t. id est sperantes in te. et quia deus
talis est ut predixi. t. psallite domino et cetera. id est bene
operamini ad honorem illius. t. Qui habitat
in sion. id est in suis. et hoc. sed facite meo exemplo in-
ducti. et non solum bene operamini in uobis sed etiam in aliis
et hoc est quod dicit. t. Annuntiate inter gentes opera eius.
id est piam uoluntatem eius. et hoc annuntiate. t. quoniam
recordatus est. uel ut melius dicam non est oblitus cla-
morem pauperum. et uere non est oblitus. quoniam uin-

dictam requiret de sanguine eorum. sic scriptum est.
mihi uindictam et ego retribuam. et sub persona christi ipsi pau-
peres clamant ad dominum ita. t. Miserere mei deus in
derelictione illatam ab inimicis meis. et bene te
credo istud facturum. t. quia tu exaltasti me de por-
tis mortis. id est uitiis per que uenitur ad mortem. et in
tantum me exaltasti. t. ut annuntiem omnes
laudationes tuas. sed quod datur mihi enuntiare
ego dico posita. t. in portis id est in uirtutibus
que porte filie sion. id est per quas itur ad supernam
iherusalem. t. in portis id est in sententiis apostolorum que sunt
porte per quas ecclesia que dicitur filia est et apostoli specu-
latores tuti ingreditur adiuta. et si hoc feceris ut mi-
serearis mei. t. Exultabo id est alacritate ero in sal-
uatione tua. t. Infixe sunt gentes et cetera. Id est in omni-
bus predictis mei exemplo laudate dominum et psallite di-
et ideo laudate eum quod gentes infixe sunt id est uehementer
affixe tenebris excecatione. t. in interitum quem fecerunt.
id est aperte persequendo sanctos quod eis sit causa interitus
et non solum aperta persecutio est eis interitus sed et occulta que
promissiones et blandicias falsas pretendendo
et hoc est quod dicit. t. In laqueo isto et cetera. quoniam a deo
occulto iudicio fieri presentia liquet scilicet ipsis
uel non sed in futuro tandem. t. Cognoscetur dominus iudicia
faciens. non hec iudicia et repetit unum ex predictis
iudicium scilicet quod. t. In operibus manuum suarum et cetera
et quia ipsi impii obstinati peccatores certissime
in futuro damnandi sunt. t. Conuertantur peccatores.
id est legis preuaricatores. t. in infernum. et non solum illi
sed et omnes gentes id est gentiliter uiuentes. t. que obliui-
scuntur deum. Non horret ecclesia mala imprecando sed pro-
cedit diuine uoluntati. t. Quoniam non in finem et cetera.
dicit uere illi peribunt et hoc patet per hoc quia. t. obliuio
pauperis tendentis in finem id est in perfectione non erit
sed apud deum. et expono illud idem sic. t. Patientia
pauperum sed tendentium in finem non peribit id est remu-
neratio erit manebit. hactenus de his
occultis iudiciis que fiunt. perfecta ecclesia
locuta est in omnibus deum laudans et aliis se ipsam
exemplum proponens. Nunc autem prophetico spiritu intel-
ligens persecutionem cunctis precedentibus tempore
antichristi acriorem futuram. obnixe rogat dominum
ne permittat scilicet illum illum filium perditionis
preualere dicens ita. t. Domine quid uideris quasi
sopitus esse. t. exurge ne forte tamen id est ne pre-
ualeat scilicet ille tantum homo sed antichristus. et ne

uideat orare ne omino aliquem deuocaret
illud futuru sit ex necessitate dic cedendo
id qd futuru intelligit sic · t · iudicent
gentiles uiuentes excecent · t · in spe tu
a · i · in intiori ubi tu solus uides ⁊ q hoc
turu e · t · constitue dne latore · s · pp
super eos ⁊ sic tande · t · sciant g'n qm hoies
sunt ⁊ n du puidens aute eccla nimia p
tioni angustia eos ee cruciendos q da
tione alloquat dicens dnm · t · ido ques
e ponit ut ipsamet saluati ee · ph nos
nitos reddat dicens · t · ut qd dne recessisti
ge ⁊ ut q despicis uideris despexisse · s ·
t · in tribulatione · s · positos ⁊ hi inoportantib;
tepore q oportunu uidet eis auxiliari
phet ⁊ ceta · i · ido uideris recessisse q dum
impius supbit paup incendit · i · diuino
ire magna inflamat · t siquid sordis s
urgat paup incendit · s · ille ⁊ sui · t · cophen
tr illaqueant · t · in silus quib; cogitant · s ·
alios dic ee aliquis uri euenit illi hoi
a supbia · t · Quo ille egrius peccator
dat · s · absius · t · i desiderus aie sue ⁊ in quos
endo ea q desiderat · ⁊ n solu laudatur s ee
t · inquus bndicet · i · ut dr colit ⁊ ido supbit
ads · t · ingret · i · irrethet eu amalo · t · Scdm · t
titudine ire sue · i · ppt hoc q multiplicit
e ei cu · et ido ita irat e · t · Q ille pecca
r pcedentib; suis peccatis · t · exacerbaui · i · t
iracundia puocaui sibi dnm n acerbu
iatulate pui ⁊ mansuetu · t · ne ds in spec
eius ⁊ ceta · i · in tantope exacerbauit dnm
nullu respectu di habuit ⁊ ido · t · q i sua
sue ille · i · opa ei omni tepore ⁊ ppt hoc
phet ado quo · t · Auferunt iudicia tua
facie ei · i · q putat se nuq puniendu ee ⁊
sib putat · q · t · omiu inimicor suor dnabit ·
ut malignor · eet ⁊ itu bonor · t · Dix n icor
e suo ⁊ ceta · Id · phs patet q ipse nuqua
puniendu ee qd cogitat sic · t · n mouebor
astatu meo agnatione · s · psenti tenden
do usq; ignatione futura s; t · sine malo · s ·
emp ero · t ita · ido dnabit omiu inimicor
suor · q sic cogitat · N mouebor agnatione
possessa sine mala ipsi ignatione · s · pos
sidendo · t · Cui maledictione ⁊ ceta · i · iudicia

tua auferunt afacie eius · cui os plenu e
maledictione · t ita ille dix n mouebor
agnatione ⁊ ceta cui os plenu e maledictioe
· s · ⁊ amaritudine · s · psecutionu ⁊ dolo · s ·
pmissionu ⁊ blandimtor in eos ⁊ n solu peccat
ore · s · et uocorde ⁊ hic qd dic · t · sub lingua
labor ⁊ dolor · id · cogitat icorde q m seis
opu labore ⁊ tormtor dolore imittat ⁊ ut
hi faciat · t · sedet · i · moratr · t · insidus · i · dolose
cogitationis ⁊ dic ad qd insidiet ita · t · ut interficiat
inocente · scit de inocente faciendo nocente ·
⁊ n solu adhoc studet · s; t · cu diuitib; inoccultis
· i · cu alus supbis q diuites spu · s · i se iant glotes ·
t cu diuitib; · s · morantib; inoccultis · i · insidus
⁊ ostendit qlit insidiet sic · t · Oculi ei ipaupe
respiciunt ⁊ ceta · ido quasi ei miserando respic
ipaupe ⁊ sic · t · insidiat q si leo ispelunca sua ·
iabscondito · i · ut rapiat illud qd iabscondito
scit anima · Adhuc plani expon adqd isi
diet ita · t · Insidiat ut rapiat pauperu ⁊ rape
re illud id · ut adhuc exponat ita · t · rape
paupe · s · dico · t · du attrahit eu · s · blandicus
ut illi sibi icorporet · ⁊ sibi m ipotit · t ·
humiliauit eu · s · minis ⁊ tormtis · t · ilaqo
suo · i · q res eiuet · s · ilaqueu ⁊ cu ulo m exit ·
Dnat fuerit pauperu iclinabit se · i · mag exce
cabit · t · ita cadet · i · deiecto iniciu pcipitabit ·
⁊ qr ille pessimus ita acrit dnabit paupu
Dix n icorde suo oblitus e ds · s · ee · i · n curat
de illis miseris · ⁊ qr cadat deiectio iniciu ·
q · dix icorde suo ds · t · auertit facie suam
ifine · i · ds nullo m sue uisionis uq me puniet ·
V uiso di tplicit dr · q sda n punit ipsenti sed
⁊ ifuturo · q sda ifuturo ⁊ n ipsenti q sda duplici
edictione ipsenti ⁊ ifuturo · t · Exurge dne ds ·
⁊ ceta · i · ipse dic te impotente phi q se
putat umq puniendu ee · s; tu ds exurge
exaltet manus tua · Dictu e asimilitudine
uolentis · i · peutie · i · ostende potentia tua
fortit eu cterendo ⁊ dic q oblit es paupu
⁊ ita pbat te iiusiu · s; tu dne q es dns illor
exurge · t · ne obliuiscaris paupu · Modo
uidens eccla p manus illi adusatu nimia
tribulatione ieos futura ⁊ phi dm imitandu
qd ipse inpunitate sceleru sibi pmittet ⁊ sit
amirando sic dic · t · ppt qd · i · d · id · he

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

retici q̄lesciq; rationes causa suc̄torís de
fendendi. ꝓtende solent. s; hic ipius ꝗ causā
habuit ut sic uictasset dm̄. ꝯsub poni inq̄ uı̄
tasset eū ita. t. Dix̄ n icorde suo n̄ trāsire. s. paupēs
ad saluandū nec me ad puniendū. ipse h dic̄ t tu.
.t. Y ides. s. t. tīc sbtuisti uidat. i. illū ꝯ suos. t. iman
tuas. i. iuindictā penā. ꝯ ita erit. t. Quo tuē
fuderas laborē ꝯ dolorē. s. quē iferunt scīs ꝓpt̄
qd iustā eis redde retributionē. t. derelictus ē ꝯ
ceti. i. illos pdes. s. orphano cui pat̄ diabolus ꝯ
mat̄. i. gentilitas mortui s. t. tu eras adiutor. q̄
ille paup derelictus derelictus. i. emissus ē t
a dō patre. t ipse emisit se t. t. Cōte brachiū ꝯ c̄eta
.t. cēbat dn̄e quia ille ūquis ītitū tādē dāpnabit
t itim ipsenti cōte brachiū. i. potentiā illius
peccatoris. s. ialios ꝯ maligni. s. iseipso. h necessa
riū ē ut regnū ꝯ potentia ei cito obruet. ꝯ dic̄
qr̄. q̄. t. queret peccatū. s. amultis ꝯ n̄ iuenieī. tīta
uirtus ꝯ eloq̄ntia ıā apparebit qd sup hoīem mul
tis ē uidebit. ꝯ ideirco opus ē ut ibreui destruat.
t ita q̄ret peccatū illi ꝯ c̄eta. i. tād cīte eū ipsenti.
q̄ si aliq̄s ratione peccati ei ītitū n̄ iuenit.
tū locus ī peccati n̄ erit. ille pessimus ꝑibit cū
sociis suis. S; t. Dn̄s n̄r regnabit īetnū. ipsenti
sclo. t. ꝯ isclm. s. subsecuturū hui scli ꝯ ul ī
sclm. i. etnalit. ꝯ uos g̃. i. gentilit uiuentes. t
ꝑibitis de tra. i. dectorio sco. n̄ eritis q̄ s̄ tra ei.
t ita ꝑitis de tra illi ecclesia ꝑ̄āta. uos ꝑibitis.
s; t. Desideriū. i. piū ꝯ uehemtē affectū cordis
pauperū. exaudiet dn̄s qd desideriū tu ipse ꝑpa
rasti tas. ꝯ qd dic̄. t. p̄parationē. c. c. a. a. t. ꝯ ex
poni qd sit illud desideriū sic. t. Iudicare p ꝯ h.
.i. ut iudices adutilitatē pupilli ꝯ humilis ꝯ
ita ut ille q̄ tam hoīē n̄ p̄sumat. t. exaltare se
super terrā. i. sup scōs q̄ s̄t terra tua.
I nfine ps dd. id ē illa opatio attribuenda ē dd. i.
ꝑfecte ecclīe tendenti ifinē. i. ipfectionē. Inten
tio ē corrigē hereticos ꝯ stringere sententias ad
uersariꝫ deuocantiū animas fideliū afide.
ꝯ c̄tra hortare fideles ne erroribꝫ c̄formentur
ꝯ ne istabiles more auiū fertur g̃ ꝗ huc ꝯ illuc
t. s̄ cantiū sic dic̄s.
Indn̄o c̄fido ꝯ c̄eta. Idē uos heretici aduersarii
animē mee q̄ audatia dicitis m̄. t. transmig̃
ri monte. i. ī n̄rē sententiē eminentiā.
t sic passer. i. q̄ ic̄stans ꝯ fugitiua. ituis sententiis
sīc quelibet auicula apparet. t ita sic passer
tend inaltū. ita transfer te iculm̄ n̄rarū
sententiarum. q̄ m̄ talia audetis ꝓferre cū ego
si poti imonte uidet idn̄o. iq̄ c̄fido. uos au
iualle stetis. Dicet aliquis. ꝓpt̄ q̄s ꝯ quibꝫ talia
loqueris. t. Quo ecce peccatores ꝯ c̄tā. i. ꝓpter
hereticos g̃ro talia. q̄m ecce peccatores ꝯ c̄tā
.i. scripturā sacā subuertē. ꝯ bn̄ inquibꝫ dā
locis exposuer̄ ꝯ parauer̄ sagittas. i. sententias
.s. ridī s; suas. t. ipharetra. i. iscripturā t ireceptaculo
cordis. ꝯ dic̄ q̄r. t. ut sagittent rectos corde
.i. fideles. t. iobscuro. i. latenter ueris falsa ī
serendo. Obiect aliq̄s q̄m sagittas suas in
pharetra. h m̄. t. q̄m tu q̄ ꝑfecisti destruerunt
.i. eas sententias quas tu ꝑfecte itelligi uoluisti
male exponendo ꝑuerter̄. t. Iustus autē qd fecit.
.i. tu dicis q̄ ipsi scripturā dn̄i ꝑuerter̄ ut fideles
sagittarent ꝯ qd fec̄ dn̄s cū sit iustus. t. itēplo
sco suo. s. dn̄s ē. i. ipse defend eos q̄ s̄ tēplū scm̄
suū eius illius iudn̄s. t. icelo sedes eius. i. n̄ solū
defend illos. s; etiā fac̄ eos esse celū aliis. i. doc
tores ꝯ rectores. ꝯ q̄r defendit eos dn̄s. t. q̄ oculi
eius ipauperē respiciunt. i. ꝓpt humilitatem
ex q̄ se pauperes eius eē cognoscunt. h dicto qd
dn̄s suos tuet. Quereret aliquis q̄m heretici
poss destruere scripturā dn̄i. R. Quia dn̄s fecit
scripturā suā ambiguā q̄m occultat n̄ mani
festat sententias ut palpebra oculū.
D ubitanti q̄r fecisset ambiguā dic̄. q̄. t. palpebre
ei interrogant. i. ꝓbant filios hoīū. Quadā
affinitate poni īterogant ꝓ ꝓbant q̄. ꝓbatio
solet sequi iterogationē. ꝯ h ita expon. t. Dn̄s iter
gat iustū ꝯ impiū. i. dn̄s manifestat ꝑ scripturā
q̄s sit habens sanā fidē. i. iustū ꝯ quis sit n̄ habens
sanā fidē. i. impiū. Deiusto hic ipsenti tacet
ꝯ deīpio sic dic̄. t. Q ui autē diligit iniq̄tatē qd
ē dicē. ille u q̄ ē impius ꝯ sine scriptura.
.t. odit animā suā. i. tend īmortē ꝯ q̄ndoq̄ ille
sponte sua tendit īmortē. n̄ ē ds̄ accusandus.
sicut tale scripturā obneq̄ciā suā parat unde
mag̃ illaqueat̄ ꝯ h ē quod dic̄. t. Pluit sup pec
catores. i. sup illos errantes. t. laqueos. i. scripturam
suā ꝑ q̄ illaquerent̄ q̄ h m̄ pluuie s̄ ꝑ parabit.
q̄ sic pluuia trā irrigat ut bona bonum
fructū mala germinet malū. sic scriptura
sancta bonis bonū intellectū mat germinat

nalu · ostendit quomodo per scripturam allagentur
gnis · i · curiositas detorquendi scripturam ·
ps · i · sulphur · i · prava expositio ipsius scripture
ps procellarum · i · verbositas disputationum · i · ista
nia sunt pars calicis · dampnationis eorum · s · in presenti · et
ia in futuro reservatur · et ita · per hoc illaqueant in temp
ta · quia ignis · i · concupiscentia et sulphur · i · mala · et
eratio antea fuerat pars calicis ebrietatis eorum ·
ande in futuro spiritus procellarum · i · eterna dampnatio
e alia pars calicis eorum · Diceret aliquis quare dominus
defendit sanctos ut ostendisti · et quoniam iustus dominus
ona opera eorum · et dilexit et quare alios permittit in
ipta obcecari · R · et · quo equitate vidit · u · e ·
quia hi iusti esse intelligunt ut predximus ·
ne psalmus datur pro octava · i · psalmus iste est attribuendus
ille ecclesie que fuit ante adventum Christi ten
ntem in finem · i · in Christum · s · secundum conformitatem pro
tava · i · petra requiescit · Illa autem ecclesia intelligens
omine forte redundare · Orat dominum ut amissa
lute sibi restituat · et a conformitate malorum
defendet eos · in quos aura erroris restituat ·
mulli salvatoris adventum ne differat · eaque
n in presenti ab omni malo custodiat · ut tandem
in salvatore in eternum gaudeat · Dic ergo sic ·
ALVVM me fac domine · et cetera · i · domine fac · et ·
me adhuc participem illius salutis quam in culpa
mi parentis iuste perdidi · et opus est ut me salves
m defecit sanctus · i · Adam innocens et mundus a re
reatus · in cuius defectu totum corruit genus hu
manum · et propterea salvum me fac · et quoniam diminute
veritates · i · appetitus celestium · et a filiis homi
num · non solum celestia postponunt sed etiam vana · i ·
terrena alios hi idem docendo appetunt in quibus
tantum esse se beatificari credunt · et hoc est quod dicit ·
vana locuti sunt et cetera · ipsis dico labia dolosa ·
nphasis est · et · in corde et corde · i · duplici corde
multa locuti sunt · Quidam enim veritatem intelli
gentes eandem dolose occultantes vanitatem
sola proximis predicant · alii vero prorsus obcecati
atque terrenis tantum se credentes posse beati
ficari · sui erroris fide quibus possunt argumenta
tionibus volunt confirmari · pro quorum omnium con
fusione ecclesia sic orat · et disperdat dominus et cetera ·
qui dixerunt · et · magnificabimus linguam nostram
· i · in eloquentia nostra gloriosi apparebimus · et labia
nostra · i · rationes nostre a nobis sunt · i · nobiscum sunt

Quis dominus noster est · i · quis poterit nos convincere ut post hac
vitam nulla beatitudo sequatur · Dicet aliquis
licet multas causas videndas · qua tamen fiducia
hanc salutem a domino exposcis · R · quia dominus dicit
Nunc exurgam · i · ego qui per prophetas et patriarchas antea
surrexi · nunc · i · cito in breviu per filium meum et dicit quare
propter miseriam et cetera · i · propter illos qui in miseria sunt
et ingemiscunt · et · Exurgam · et · ponam in salutari
tuo · i · in filio · s · auxilium · et agam in eo filio fiducialiter
i · cum maiori fiducia quam in omnibus aliis ·
Dicet aliquis · Si dominus promisit · credis ita futurum ·
R · et · Eloquia domini et cetera · i · vere credo quia quecumque dominus
dicit vera sunt · quod dicit casta · quod dicit argentum · ad similitudinem
dictum est · quia sic casta mulier a labe corruptionis
est immunis · et sic argentum bene excoctum a cunctis
sordibus redditur vacuum · sic verba domini nihil falsitatis
potest esse admixtum · et ita non solum fiducialiter agam
in filio · sed etiam in membris eius quibus verba mea caste predicabuntur ·
hoc est quod dicit · Eloquia domini eloquia casta · ideo dicuntur
caste · quia sic casta mulier non timore pene · sed sola
viri dilectione ab omni vicio integram potest se
immunem custodire · ita sancti predicatores non ob terrena
appetenda vel penam vitandas · sed sola divina
caritate predicabunt eloquia · et est illa membra
argentum igne · i · spiritus sancti rore examinatum · et probatum
terre · i · separatum a terra · a labe terrenitatis · et pur
gatum septuplum · i · septem donis spiritus sancti · Sanctos vocat
argentum · quia sic argentum et purum est et reddit
tinnitum · ita illi et mundi erant et se predica
cant · Quia tu domine promisisti nobis hanc salu
tem et eloquia tua vera sunt · ergo · et tu domine servabis
nos · s · in futuro · et custodies · s · in presenti · a generatione
hac · i · a conformitate horum in quorum · dic nos in eternum ·
Tu salvabis nos qui non credimus beatitudinem eter
nis · sed · et · impii peribunt qui ambulant in circuitu
· i · in appetitu temporalium · quare ambulant in circu
itu · quia tu · et · multiplicasti filios hominum · i ·
permisisti implicari in temporalibus · que multas
Sic ibi dictum est a fructu frumenti et cetera · et hi
profecisti · i · secundum altitudinem tuam · i · secundum profun
dum et inscrutabile consilium tuum · In finem psalmus david ·
iste psalmus attribuendus est david · i · perfecte ecclesie que
fuit ante adventum Christi tendentem in finem
· i · in Christum · In hoc psalmo perfecta ecclesia desiderans
adventum Christi obnixe rogat dominum ut in carne
existentem salvatorem videre mereatur ·

sibi celitus pmissu et si huius uoti compos ee sal
te ipsenti abomi crimine imune ea custodiat
ut p huius uite destructu uixpi aduentu
exultet p sca dicit autem sic.
S Q V E Q V O dne et cetera · i · dne usq; ad
qd temp uideberis ee oblit mei · i · n red
dendo immortalitate · t · in fine · i · de dilatio
huius gaudii erit usq; ad aduentu illius q
finis erit nostrarum miseriarum · t · usq; quo
auertes facie tua · i · filiu tuu a me · i · a p
sentia mea · Xps dr facies patris · q sic in fa
cie apparet uoluntas hois · sic p filiu ds mun
do innotuit · Sic ipse testat · philippe · qui
uidet me uidet et patre · t · quadiu pona do
lore · in corde meo p die · i · p singlos dies · e e
dictu a similitudine alicui amici · qui in ex
ercitudine animi dubitat · qd sit actur · t ·
V sq; q exaltabit inimic ms · i · diabolus · sup
me · i · ita ut sit supior me · Non ido dic ex · t ·
altari inimicu sup se · ut aliqua in seis potes
tate hat · s q imortalitate q · pcu amisit ·
ndu recepit · Qd plures uoces intrrogatiue hic
posuit simul · ex intimo desidio estat fieri ·
· t · Respice · i · ne auertas facie tua · s mitte ·
que missur es · t · et exaudi me dne ds ms · i ·
ne obliuiscaris mei · s redde inmortalitate ·
et sic corporeis oculis saluatore uiderem n ece
dis · salte · t · illumina oculos meos · i · mente
mea · t · ne umq obdormia · i · ualde dormia ·
in uenialib; tendendo · t · in morte · i · i cri
minalia · et ido illumina oculos meos · t · ne
quand · dicat · inimic ms · i · diabol · t · pualui ·
aduersus eu · i · deuici eu · etsi ab inimico nul
la mihi dampnatio · imminere · salte ppt h
solu deberes me illuminare · ne umq sup me
exaltaret · et h dic · t · Qui tribulant me · sub
aud incarne · t · Exultabunt si mot fuero · s ·
a statu rectitudinis · t · Ego aut sp aui · s · q n V
mouebor · et h n i me · s in misedia tua · Et q
sp aui in mia tua · t · Exultabit cor meu in
s · t · i · de in saluatione filii tui · s · in futuro ·
et iam in psenti sclo · t · Cantabo dno · s · su
ma deuotione cordis · t · Qui bona trib m ·
scilicet n moueri a statu uirtutu · t · et psalla ·
J · i · bene opabor ad laude nois dni altissimi ·
n fine ps · DD · i · iste ps attribuendus e ·

dd · i · xpo credanti in fine · i · in dampna
tione rpbor et salute iustor · J Inh psal
mo agit ipsu capt de pfidia iudeor qui
que sci patres eor patriarche · uidel et pphe
te · nimio desidio dari sibi optauer · hi p
sentialit i carne uidentes · n solu dicta · et
facta ei respuer · s ipsu tande morti tradider
A git etia de teporali et singulari eor ecitione ·
et futura · p modu · etna dampnatione · nec n
de scor glosa et ammirabili renumeratione
qd ita incipit.
D I X I T I N S I P I E N S · et cetera · Ac si dicat
i de illi · qui tantu p spm aduentu
meu intellexer · dm et homine fore
crediderunt · Isti n · qui mei p sentia cor
poralit uider · t · in studiis suis · i · malis opib;
que studiose agunt · t · abhominabiles · i · contemp
tibiles · s · do et hominib; · t · facta s · et q tales fuer ·
· t · corrupti s · i · excecati s · s · ne scripturas anad
uerterent et sic factus ille ppls · t · insipiens dix ·
s · deme · hic ho · t · n e ds · Iuxta illud · hic ho n e a do
q sabbatu n custodit · et alibi tu ho cu sis · facis
te ipsu dm · et h n habuit ex alio n i corde suo
· i · astutia sua · Ipsi dixer q n su ds et ph tanta
miseria adepti s · qd · t · n e q faciat bonu · t · nb
operis eor reputat ee bonu · et ue · t · n e qui faciat
bonu n e usq; ad unu · i · donec cuitat ad me q sum
unus · i · solus inmunis a peccato · Ipsi me n ee dm
dicer · s · t · ps · i · ubu m psonalit unitu · t · pspex ·
· i · quoda m manifestau · t · de celo · i · de me q sum
sedes ei · s · p doctrina et p miracula · t · sup filios
hoiu · i · sup illos q n hoies · s · tantu filii hoiu · i ·
scor fuisse reputant · et ido pspex · t · ut uidrat s ·
penitentia · t · si e itelligens · et cetera · i · ad h ueni
non
ut credentes i exusabiles sint · h e qd ipse alibi
dic · Si n uenisse et locutus eis fuisse peccatu non
haberent · t · ita · t · uideat · i · alios uidere faciat
V t illud · ne cognoui · i · alus notificaui qd timea
dm · t · si e itelligens · a · r · d · Id e quia nullus · s · eor
intelligit scriptura · aut requirit dm p opa · Ipsi
dixer q n su ds et p hoc · t · oms declinauerunt ·
· s · a bono · t · simul inutiles · i · uanes · t · facti s
et ph utriq; n e q faciat bonu · et cetera · n solu
facti s inutiles · i · nocentes sibi ipsis · s; et alus
et h e qd dic · t · Sepulcru patens e guttur eor ·
· i · lingua eor · e c parabiles sepulchru patenti

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

e. tr sepulcru adh patet ut cadauera ad putres
cendu ille recipiat. sic lingua eorum blande am
monet ut secu perire faciat. t. linguis suis dolose
agebant. i. per h patet qd declinauer omnes. eorum dolose
ichi loquebant dicentes. licet cesari censu dare
n. et alibi. magister scimus quia uerax es et cetera. talia
. uis ita blande loquebant. tamen insanabile odiu
in corde eorum erat. et hoc est qd dicit. t. uenenu aspidum
sub labus e. ipsi dolose agebant. blanda labia
tendebant. t. quorum os plenu e. amara dilectione
centium. Demonium habens est. hic homo non est a deo. et cetera
sobii amaris ubis in me insurgebant. sed et t. pedes
. affectiones s. ueloces. i. inconsiderate festi
nantes ad mei sanguinis effusionem. et quia tales
fuer. t. iuuis eorum. i. in operibus eorum. fuit infelix contritio
tem qn di iusto iudicio percussi omnibus modis
nullis parti gladio perempti parti ubique;
rum sunt dispersi a romanis. Quod non dectis perducente
circumdabunt te inimici tui uallo et coangus
bunt te undique; et ad terram prosternent te et cetera.
licet tanta infelicitate fuissent affecti tamen
in pacis. i. m. t. Non cognouer. Xpistus uia pacis est per
quem et angeli et homines reconciliati sunt. Sicut ipse dicit.
sum uia et ueritas et uita. Ipse est pax nostra qui
fecit utraque unum. et ideo non cognouer. quia non est timor
dei. a. o. e. id est non putauer se esse puniendos sed t.
nonne cognoscent omnes s. isti. t. qui operantur iniquitatem t.
hac singulariter in me. et non solum in me sed etiam in meos
hoc est qd dicit. t. qui deuorant plebem meam sicut escam
panis. i. cottidie. Nonne isti omnes cognoscent
quo dnus ignorantie uilta e o. s. et ipsi omnes pcti
ipsi deuorant cottidie meos qui dnum inuoca
uer. t. cognouer propter hoc scilicet quia ipsi t.
mali. t. dnum non inuocauer. Ipsi operantur nunc
iniquitatem. et per h scit. quia t. illic trepidauerunt.
t. u. n. e. t. Quando timuer perdere locum
et gentem si mox regem facerent quesiit eis
in contrarium. quia e et occidendo locum et gentem
amiser. et me regem super se constituer. t. Consilium
inopis confudistis. i. dnum erat ignorationem iuxta.
et uos male operantes perbitis. quia consilium meum paupere
destruxistis. et exponit qd sit consilium tenet. t. quoniam
dnus spes eius est. i. bn operando sperare in deo. Quis
iste dnus. ille est qui ueniens est nascens. t. Ex sion
. i. ex iudeis. t. dabit salutare. i. saluationem
israhel. s. in presenti. t. cum auerterit d. c. p. s. id est

cum in futuro dabit ds suis immortalitatem. t. exultabit
iacob. et l. i. id est in meritibus et perfectus erit leticia.
P
s. dd in fine. i. iste ps attribuendus est dd. i. xpo
tendenti in fine. i. in eterna remuneratione .
h
ic intendit ipsum cap eos definite ostendere qui
sub noe iacob. l. isrl gloriam s adepti. Quia g
in fine precedentis psalmi dixerat. cum auerterit d. c.
N
e quilibet ad hanc beatitudinem sola fide suffice
re iam arbitretur definite uult ostendere qui hanc
nuu significationem tendentes ad gloriam sint
peruenturi. qd interrogatiue ponit ut qd in hanc
redubitationem. hat. sed ut auditores in certos
facit sic dicens.

OMINE QVIS HABITABET
in tabernaculo. et Quasi dicet. Dne
multi sunt qui de sola tua misericordia et de fide sua
tantum presumentes se in tua milicia esse. et sic ad
gloriam peruenire posse inconsiderate asser. sed quis est ille
qui in presenti seculo perseuet in milicia tua. aut permanebit
tecum in palatio. facta questione ipsemet soluit t.
Q
ui ingreditur. i. qui incedit in presenti uita. t. sine macula.
. i. sine criminali peccato. et quia non suffic cessare a malo.
addit. t. operatur iusticiam. t. Qui loquitur ueritatem
in c. s. id est qui recta et integra fide obtinet. et h pertinet
ad iusticiam. t. Qui non egit dolum. i. l. s. id est quando
dolose egit aliquid siue parum siue magnum.
nec fec. p. s. m. sub. t. cedendo. t. sua auferendo.
hic quem lib hominem uocat proximum. qd in euglo inue
nitur ubi dicitur. homo quidam descendebat ab ierlm
in iericho. et incidit in latrones. et cetera. Ibi et qui misericordiam
operatus est lic prius inimicus fuerit proximus tamen fuisse
dr. et per h nobis innuit quia et inimicos diligere debemus.
t. et obprobrium s. factum a b alus aduersus proximos suos
non accepit. i. non habuit acceptabile hoc. tam precepta
negatiue dicta pertinet ad h qd dix. sine ma
cula. t. in specie. s. iusti
cula. t. in conspectu eius malignus. i. qui ultro in malo
perseuerat. t. deductus est ad nihilum. i. ab illo non
esse quia ad imaginem et similitudinem dei factus est.
male operando adnihilatum iudicat. t. ita duc
pro nihilo. t. timentes. a. d. g. id est ideo adheren
tes gloriosos reputat. h duo pertinent ad h qd dic
tum est operatur iusticiam. t. Qui iurat proximo suo et
non decipit. Non est hic intelligendum ut quilibet iurare
debeat uno dicente. Non iurabis per celum neque per terram.
sed idem est ac dicitur qui non deceptorie agit cum proximo
suo in implendo illud qd quasi cum iuramento firmat

p̄misit. t. q̄ pecunia sua n. d. a. u. Id est ita agit
ut de quacumque re quecumque in primo suo subue
niet. sola dilectione non obtentu remunerationis
faciat. t. munera s. i. n. a. quia nea intentione
premium accepit a nocente. ut eum in causa osten
deret superiorem nocente. Iste uersus pertinet ad h
quod dictum est sine macula hoc modo iste psalmus legi potest.
S i quis subtilius inspicere uoluerit in eo quatuor
principales uirtutes denotari poterit ita. t.
Qui ingreditur s. m. hic temperantiam. t. et operatur iusticiam
hic ipsam speciem iusticiae. t. qui loquitur ueritatem in c. s.
hic prudentiam. t. et qui non egit dolum hic et in aliis sub
sequentibus negatiue positis temperantiam. t. ad nihi
lum d. e. i. c. e. m. hic fortitudinem. t. timentes autem
d. g. hic prudentiam. t. qui facit hec s. et similia t. non mo
uebitur in eternum. hostili persecutione tendens in
eternum fiet. in eternitate. Notandum est quod quelibet
predictarum uirtutum sine aliis ualere non po
test. Tituli inscriptio ipsi dauid i. operatio
attribuenda est non dauid. i. christo agenti pro sua
uictoria. Titulus enim apud ueteres ad designati
onem uictorie in triumphali arcu ponebatur.
aliquando in aliis locis. Et sciendum est in hoc psal
illud idem debere intelligi. licet aliis et amplioribus
bus uerbis dicatur: quod in titulo crucis scrip
tum fuisse perhibetur. Agit autem ipsum in eo capite de
ea uictoria quam a deo sibi data est iudeorum eius
one quam in primis aberrantes tam opere eum persecuti sunt
eum ut ipse in eo psalmo testatur. Dixit insipiens et
cetera. Agit etiam de passione sua et resurrectione
et eterna remuneratione quoniam non mereatur as
sequi. orat dominum patrem his uerbis
CONSERUA me domine et cetera. idem domine ego dixi tibi domino
i. in corde meo stabiliui ad honorem tuum istud
scilicet. t. deus meus es tu i. uitte facere dominum mei
uoluntate qui omnium es potestate et ideo. t.
Conserua me. s. ne deficiam et propter hoc conserua. t.
quoniam speraui in te s. non in alio. quoniam bonorum meorum non
eges. i. propter ista que dixi conserua me et propter
ea bona que facturus sum. licet eis non indigeas.
ut temporales domini indigent bonis seruorum testante
euangelista qui ait. Cum feceritis omnia que facere de
bueritis dicite serui inutiles sumus deo. Dicet ali
quis quae bona uidentur euenire secte conseruauerit et ip
se enumerat ita. t. Sanctis qui s. et cetera. i. ego mi
rificabo i. mirificas ostendam. t. omnes uolun

tates meas. i. omnia precepta mea. t. Sanctis qui sunt in terra
i. qui sunt in terra eorum i. cultu eorum. t. ita. Sanctis qui sunt in terra i. in celestibus
sunt spe. Sicut apostolus. Nostra autem conuersatio in celis est. t. ita.
S anctis qui sunt in terra eorum i. in carne uiuentes. t. conuersi
ipsa precepta exsultent. bene operando et exponit quo
ordine id fiet. t. multiplicate sunt et cetera. i. in primis
agnoscent se multipliciter peccasse et postea accelera
uerunt s. ad me auctorem salutis eorum et postquam uenerunt
ad me. t. non congregabo c. u. e. id est coadunationes
eorum in ciuitatibus singulis annis. t. de sanguinibus
effundentibus i. immolentur sanguine thaurorum
et hircorum. t. nec memor ero n. e. p. l. m. id est eorum nomine
sacrificium imitabo et omnium eorum qui impie gesserunt
per que raptores adulteri et similia nominati sunt.
in die iudicii non recordabor nec plus puniam eos.
t ita. non recordabor iniquitatum eorum, destructorum. t.
per labia mea. i. per apostolos uel per alios predicatores meos.
L abia dicit apostoli et prophete domini. quia sicut cum euenientibus
labiis loquimur. ita per eos conuenienter consonanter
locutus est deus. t. per labia mea. i. per incarnationem
meam. sicut enim tenera sunt ad comparationem dentium.
sic humana natura qua saluaui respectu diuinitatis.
D ominus pars. h. et cetera. ideo non recordabor impietatis
quia illi qui sunt excolam et in quibus delectabor. ut aliquis si calice
pleno tritici uniuersitate dominum solum sibi partem
eligunt non aurum. t. talia sicut alii. t. ita in eum
mirificabo uoluntates meas. t. ipsi in omnia dominum
sibi partem elegerunt. sicut de maria dictum est.
M aria optimam partem elegit que non auferetur ab
t. ea s. q. r. h. m. m. id est in his fiet te cooperante.
t. tu es i. tu cui soli inest uerum esse restitues here
ditatem mei in illud uerum esse quod culpa primi
parentis amisit. et hec facies. t. m. i. ad honorem meum
M ne aliquis presumeret sola fide se esse in hereditate
domini. dicit quia in hereditate sua non erunt nisi
puri et electi. ita. t. funes ceciderunt m. i. p.
quod dicit funes ad similitudinem terram metentium
dictum est. unam partem sibi assumentium. aliam relin
quentium. ceciderunt ideo dicit non quod casu deus aliquid
efficiat. sed quia homines litando eius iudicia
D ubitando quare dixisset in preclaris cum pocius
abiecti et uilissimi esse uideantur qui hereditas eius
domini. dicit. t. etenim h. m. sub. cuicumque sit
despicabilis. t. preclara est mihi. et quia preclara mihi
data sunt in hereditate. t. Benedicam dominum
i. gratias agam deo. t. qui bona tribuit in intellectu.

i. e. filium perfecte obedientie per restaurationem humani generis. t. insuper et benedicam dominum deus qui tribuit mihi intellectum. t. insuper et usque ad noctem increpuerunt me renes mei. i. e. tribulationes mea increpuerunt. i. afflixerunt me non solum dictis et factis. sed t. et per usque ad noctem. t. i. ad mortem. et cum illi increpuissent me. ego tamen non defeci. sed t. semper providebam dominum in conspectu meo. i. in corde meo et ideo credebam illum hic facturum. t. quoniam a dextris est mihi. i. presentem. i. adiutor. t. ne commovear. i. ne deficiam. quasi diceret providebam dominum me resuscitaturum et ipse tamen adiutor est. t. propter hoc letatum est cor meum in spe resurrectionis. t. et exultavit lingua mea. id est exultantia verba protulit. quando dixit. pater in manus tuas commendo spiritum meum. et alia que nos nescimus. t. insuper et postea caro mea. i. ecclesia mea. t. requiescet in spe. scilicet resurrectionis. ideo letatum est cor meum in spe resurrectionis. t. quoniam non derelinques animam meam in inferno. id est animam meam victricem facies in inferno ipsum inimicum debellando et expoliando. t. dabis sanctum tuum. i. corpus tuum. t. videre corruptionem. Hic notat festinam resurrectionem suam. et dicit corpus meum cito resuscitabis. quasi notas michi fecisti vias vite. i. illas operationes que sunt vie ad resurrectionem. t. Notas mihi fecisti. sed t. et semper adimplebis me. i. e. u. t. id est non solum facies me resurgere per predictas vias. sed et dabis mihi plenam leticiam quando videntibus discipulis humana natura in conspectu tuo in ascensione representabitur et tandem dabis sine fine. Quecumque digniora et excellentiora possunt dari humane creature. et hoc est quod dicit delectationes. i. d. t. u. i. f. per dexteram intelligimus ea que sunt potiora denotamus. Oratio ipsi david. licet in aliis psalmis orationes frequenter inveniantur iste tamen psalmus ideo sic intitulatur quia fere totus adorationem principaliter pertinere videtur. Intendit autem in hoc psalmo ipsum caput orare deum patrem pro suis et se ne deficiat. Agit enim de suis persecutionem et de inimicis temporali et perpetua damnatione. nec non de fiducia cum levis glosa et plenaria sanctitate. sic incipiens.

XAVVI dne. i. m. id est domine pater exaudi illud quod iusticia mea promeretur scilicet resurrectionem. t. intende. i. fac michi intensam deprecationem meam. scilicet factam pro me et meis et ita orationem meam intensam. percipe auribus. i. exaudi. t. non in labiis dolosis. scilicet fusa. aliam subponit orationem habitam pro se ita. t. prodeat iudicium meum. i.

apertum fiat hominibus passione et morte mea precessisse. t. De vultu tuo. i. de voluntate tua. t. oculi mei id est tu ipse videas equitatem dando michi quod iustum est et reddendo inimicis quod equum est et iustum. ut tu exaudias me de resurrectione quia t. probasti. i. probatum ostendisti aliis. t. cor meum. exponit illam probationem sic. t. et visitasti nocte. i. probasti me occulta temptatione scilicet quando sathanas dixit ei hec omnia tibi dabo et cetera. t. examinasti me igne. i. probasti me aperta temptatione videlicet tempore passionis. t. et non est inventa. i. m. i. sub omnibus hiis et eo usque non est inventa in me iniquitas. t. ut non loquatur os meum o. h. id est ut nec ociose loquendo peccet quod homines faciunt. vel ita iniquitas non est inventa et hoc ita dico. t. ut non loquatur o. m. o. h. id est ut non dicat causa arrogantie quod homines faciunt de se presumentes. vel ita in tantum non est inventa in me iniquitas. t. ut non loquatur o. m. uidelicet ut non sit opus me ipsum id vobis proloqui cum omnibus pateat. t. et probasti me occulta temptatione et manifesta et hoc. t. vias duras. scilicet t. opera bonorum per que male operantes gradiuntur. t. verba labiorum tuorum. i. sed ideo ut essem perfecte et obediens propter preceptas tuas ostenderas ita esse deposuisti. Dicet aliquis sic tu custodisti illas vias quod perfectum unum invenietur.

Re illud quod gressus mei perfecti erunt et hominum faciat apostrophem ad deum et tu dicit. t. perfice gressus meos. i. apostolos meos. in semitis tuis. i. in mandatis tuis. t. ut non moveantur vestigia m. id est ita perfice ut in bono opere sint imitatoris mei. vel ita potest continuari. supra dixerat auribus percipe orationem meam. scilicet pro me et meis fusam. facta oratione pro se orat et pro suis. ita perfice gressus meos et cetera. ego clamavi scilicet pro illis et tu exaudisti me et t. quoniam exaudisti me deus. scilicet pro illis. t. inclina aurem tuam m. e. e. u. m. scilicet paulus quod dicit inclina a similitudine medici dictum est qui se egroto cubanti humiliter inclinat et tu t. qui salvos facis. s. i. a. t. sperantes in te mirifica. vel mirificos fac. t. misericordias tuas. i. illos quos sunt dicendi ipsa tua misericordia. facta oratione pro suis iterum orat pro se ita. t. custodi me u. p. o. id est custodi me quasi sicut eum ecclesie J do. Sed dicit pupillam quia sicut pupilla minima in oculo ita ipse parvus et humilis conversatus est in mundo. sicut ipse testatur. Non veni ministrari sed ministrare et cetera. et sic pupilla licet minima totum tamen corpus illuminat.

sic ille qui modicus apparuit totius ecclesie lu
men est. t. custodi me. s. liberando. t. a resistenti
bus dextere tue. i. michi qui sum dextera tua. xpc est
utraque natura dicitur dextera dei. secundum divinitatem
quia per eum deus pater omnia fecit. sic alibi legitur.
O mnia per ipsum facta sunt et cetera. Secundum humanitatem
autem quia per eum ipse fortem armatum diabolum
devicit et spolia eius diripuit. t. sub umbra a
t. p. m. id est protege me sub protectione misericordie tue
et caritatis. in qua sola gratiam in caritate meritum
notamus. t. a facie. i. ab instancia iudeorum. t. qui
me a. inimici mei et cetera. hic incipit ostendere
iniquitatem eorum. de quibus superius dixit. Oculi
mei videant equitates. s. faciendo michi quod iniquum est
et reddendo inimicis quod equum est ita. Inimici
mei. i. iudei. t. circumdederunt. i. circumvallaverunt
et hi dictum a similitudine. quasi ex nulla parte
possim effugere. t. animam meam. i. vitam meam
s. conclusus. t. adipe suo. i. carnali intellectu.
·t· conclusere. i. continuerunt in carnali intellectu.
adherentes tantum hominem et non deum esse crediderunt
t. os eorum. i. s. id est non solum me neglexerunt sed et blas
phemias intulerunt dicentes. Vah qui destruis tem
plum dei. et non habemus regem nisi cesarem. et talia et
ubi tales t. proicientes me. s. extra civitatem nec
i. in presentia. i. in ora eius ideo concessa. sic in euangelio
legitur hec est hora vestra et potestas tenebrarum.
·t· circumdederunt me. s. in cruce quod postmodum preda
tum maxime eiciendi sunt de eadem civitate. hoc
contigit post mortem eius in xlmo secundum anno
et eodem tempore ante parasceuen. t. oculos suos.
s. d. i. t. hoc dictum est a similitudine iudicis.
talicuius tirandi quod quotiens aliquis crudeliter
voluit punire. notat presentes adeo ne forte
gemitum eorum audientes ad misericordiam flectantur.
t ita oculos suos et cetera. totam intentionem
suam adhibuerunt ut me perderent ne locum
et gentem amitterent. et licet me interfecissent
tamen hoc non habuerunt a se sed. t. susceperunt. i. desuper
data potestate acceperunt me ad susceptum
hinc dominus testatur ubi dicit. Non haberes in me
potestatem et cetera. t. sicut leo et cetera. i. sicut
leo et catulus eius prius parati sunt in absconditis
locis ad suscipiendam escam quam devo
rent ita maiores et minores iudeorum
in occultis consilius multo ante tempus parati
ad perdendum eum quam ipsum crucifigerent.
O stensa eorum iniquitate et precognita eorum dampnatione
concedit divino iudicio. sic dicens.
E xurge domine et cetera. i. tu domine qui in passione mea
videris quasi sopitus. preveni eos. t. s. populum aufe
rendo eis locum et gentem quam consilius sui semper retinere
laborant. et hoc dictum a similitudine simul curren
tium quorum alterum prevenit alterum. t. et supplanta
eos. dando in mortem illum qui me in morte cupit
detinere. et est dictum a similitudine simul luctantium
quorum alter callide decipit alterum. i. michi. t. eripe animam
m. a. i. id est audacter propter scelus. t. frameam
tuam. a. i. m. t. idem mei quasi in manus tua. animam
suam dicit esse frameam. i. gladium dei. quia per eum fortem
armatum debellavit. Manum ideo quia per eum omnia
deus operatus est. unde alibi. verbo dei celi firmati sunt.
·t· Domine dividens eos in vita eorum. i. adhuc viventes
in carne. t. dextera. s. separatos a paucis. i. electis.
H ora quod paulo ante tempus destructionis hierusalem
quedam iudei ad fidem conversi premoniti a spiritu sancto
ut civitatem excederent et in regnum agrippe
tenderent necnon unquam perirent. t. De absconditis
tuis et cetera. et ita iure faciendum est scilicet ut
dividantur. quia t. venter eorum. i. carnalis intellectus
eorum. t. adimpletus est et hoc factum est. t. de abscon
ditis tuis. i. occultis iudiciis tuis. t. saturati sunt.
s. filius et sic impleverunt voluntatem suam in me quod
s. et posteris eorum. t. dimiserunt reliquias suas. i. dampp
nationes eorum exteriores et interiores. t. parvulis.
i. filiis suis. vel ita saturati sunt. s. non sibi sed filiis. i.
ad opus eorum qui salvandi erant. et per hoc dimiserunt
reliquias suas. i. que reliqua ipsi debuerunt esse par
vulis suis. i. posteris suis. t. ego autem et cetera. i.
de ipsis ita erit sed ego. s. existens. t. in iustitia
in conspectu tuo. i. maiestati tue. s. in die iudicii
et tunc saciabor. c. a. g. t. id est tueris omnia
in omnibus. unde dicit. apparebo. quia modo in presentia seculo
sola fide et spe fidelibus apparet. tunc autem
apparebit perfecte sic apostolus testatur. Videmus
nunc per speculum et cetera. quod dicit saciabor non ideo
dicit ut quantum ad se aliquid indigeat. sed membrorum
consideratione quorum societas tunc tandem perfecta
erit. in gloria cum tradiderit regnum deo et patri sic apostolus
dicit. cum xpc apparuerit vita vestra. t. e. v. a. c. eo
in gloria. In fine puero domini david quod locutus est
verba cantici huius in die qua eripuit eum dominus

de manu inimicorum eius et de manu saul. i. ista
verba cum delectatione spirituali prolata sunt ad tribu
enda deo. i. christo puero domini. i. obe(dienti) dicenti domino
in fine usque in omnimodam perfectionem quia s.
verba locutus est in die in consideratione illius diei
qua eripuit eum de manu inimicorum eius. i.
de potestate iudeorum et gentium et de manu
saul. i. de potestate mortis. Ideo saul pro mor
te ponitur quia sicut contra voluntatem domini populus
eum petiit in regnum. ita adam et eva contra vo
luntatem domini appetierunt mortem. Vel ita in die
quo eripuit eum s. secundum membra de manu ini
micorum. i. de potestate viciorum et de manu saul
i. diaboli. Iste titulus precedenti psalmo non convenit
ut quibusdam videtur. cum ibi nulla historie mentio
fiat sicut in hoc psalmo agitur. ita tamen ut et allego
rice intelligatur. In hoc psalmo agitur humana
natura de morte sua et de resurrectione et quod
utilitatis inde evenerit et per se et quam in eadem
temporali et de eterna retributione iustorum et de
exteriori et interiori dampnatione iudeorum et
tandem de obedientia et salvatione gentium
quibus omnibus dominus laudatur aperte in initio instruc
tione fidelium sic dicens.

DILIGAM TE DOMINE et cetera.

Bene incipit a dilectione quia testante
apostolo cessantibus fide et spe destructis in eternum
erit. t. Diligam te domine qui tu es fortitudo
mea. i. virtus mea et meorum: de virtute ipsi
secundum quod ipse est per partes auditoribus ita exponit
dominus firmamentum meum s. ne deficiam. t. et refugium
meum. i. securitas mea. t. et liberator meus s. ne
conterer inimicis. t. deus meus s. in creatione
adiutor meus s. in cooperatione virtutum et
ideo. t. sperabo in eum s. tendens secum passibili
tatem et mortalitatem. t. protector meus s. idem est
quod et liberator meus s. ideo repetit ut aliud
addat sic. t. tu es protector meus s. ne conterer
inimicis. i. ne vincar. t. et cornu salutis mee
ut vincam eos. t. susceptor meus s. ad levan
dum de passibilitate et mortabilitate ad
perfectam immortalitatem et impassibilitatem et ideo
ego. t. laudans dominum s. bona devocione et
operatione. t. invocabo. i. orabo sibi. t. salvus
ero s. in resurrectione exceptus ab inimicis meis
i. iudeis et gentibus. Dubitanti quid mali

intulissent ei inimici exponit sic. Circumdederunt
me g. m. id est anxietates tendentes usque in
mortem circumvallaverunt nos s. per eos. t. et tor
rentes i. c. m. id est ipsi dolores transitorio et acer
rimo impetu et sine causa illati conturbaverunt me.
Sic ibi dictum est. Cepit ihesus pavere et tedere et alibi.
Tristis est anima mea u. a. m. et ne aliquis putaret
eum secundum divinitatem passum fuisse. determinat ita.
t. dolores i. c. m. id est illi dolores ex meo inferiori
secundum inferiorem partem circumdederunt me ut ista im
plerentur. t. laquei mortis i. passibilitas et mortalitas
t. preoccupaverunt me. Vel ita laquei s. laquei mortis
scilicet iudei preoccupaverunt me s. suis consiliis contra
ad intentionem eorum. Inimici ista omnia fecerunt mihi
et ego. t. invocavi dominum in tribulatione mea. i.
voluntaria. t. et ad deum m. c. id est et illam invoca
tionem feci cum devota et vehementi affectione
mentis. ego clamavi. t. et exaudivit vocem meam d. t. s. s.
id est de me quasi de suo templo sancto. istud de cau
sa ponitur. t. et clamor meus s. ens. t. in con
spectu eius in corde ubi ipse videt. t. introi
vit i. a. e. i. pervenit ad cognitionem eius
dando mihi resurrectionem. Videte aliqui quid
utilitatis ista omnia contulerunt. k. t. commota est
et c. t. id est utilitatis ex passione et resur
rectione mea provenit quod terra i. terrena
tantum prius appetentes contremuerunt s.
de peccatis suis et postea commoti sunt s. ad peni
tentiam et non solum minores sed et. t. fundamenta
montium i. principes principum. t. conturbata sunt.
et c. et dicit quare. quoniam iratus est eis i. quia intellexerunt
dominum esse iratum sibi pro peccatis suis et per quam
commoti sunt. t. ascendit fumus i. lacrimosa
oratio i. ira ei in conspectu irrequie eius et deinde
t. ignis i. caritas. t. exarsit i. valde incanduit.
s. in eis. t. a facie eius i. a cognitione eius. Nota
quod in primis penituit eos exarsisse servili timore
postea bono operatis amore iusticie. et hic modo
quod in primis erant tantum. t. carbones succensi
sunt ab eo. hi sunt illuminati sed ex se quod quidem
heretici putaverunt sed ex sola preveniente dei
gratia. Dicitur quasi quibus ministris hi facti sunt. t.
Inclinavit celos i. predicatores suos condescendere fecit
hominibus sic apostolus dicit. Omnibus omnia factus sum ut
omnes lucrifacerem. ita. t. ascendit s. per ipsos
predicatores in eos. i. innotuit eis et hic. t. caligo.

·i· simplices et idiote intantum decepto cum ignorantes
fuerunt · t · sub pedibus eius in fide est et decipis caliginosis
quidam factus est · t · Cherubim · i · plenitudinem
scientie habentes et quamuis ipsi quedam plane de
deo intelligerent · ipse tamen · t · ascendit super eos · i ·
altior fuit et ne aliquis putaret quod in sua diuini
tate possent eum consequi ad hoc · t · uolauit · i · u · s · p · u ·
· i · semper altior et altior fuit nimia et subtili
agilitate ingenii sui · Vt in canticis habetur
A uerte oculos tuos a me quia ipsi me auolare
fecerunt · et non solum per celos descendit sed ascendit ad perfecti
um bonum · sed et · t · posuit tenebras · i · s · de quibus
per Ierusalem dicitur et tenebre eam non comprehenderunt
· i · per ipsos tenebrosos latentem operatur est salutem suam.
· i · ipsis manet ignorantibus · sed id facere ad augmentum
et purgamentum iuxta illud · Impius pro iustum
et alibi · uirga furoris mei assur · ipse non intellexit
I psi mali nesciebant sed per deum scientes persequebantur domino eos.
s · t · tabernaculum eius · i · que sunt similicia eius · t ·
· t · in circuitu eius · hi enim intellexerunt bonum quod operantur
et tribulationem ab ipsis illatam sustentantur salu
tis causa esse factam · Vt apostolus · nos autem reuela
ta facie gloriam domini speculantes transforma
mur a claritate in claritatem quod est dicere · iusti
enim intelligunt quod talis deus operetur · et inde multum eos
excellit · Impios uero deprimit cum eos ignorare quod
per se operatur asserit · Aliquin mercedem a deo expec
tarent · t · tenebrosa · a · i · a · per apostolos ascendit et
descendit per prophetas qui fuerunt nubes aeris · i · nubes
excelse quantum ad sapientiam quia scriptura eorum
obscura fuit · prophete fuerunt obscuri · scilicet nubes fuerunt
per fulgorem · i · apostoli fuerunt perfulgidi et preclari · t · in conspec
tu eius · i · ad manifestandum cognitionem eius ·
N on sic moyses ponebat uelamen ante faciem suam ut
intenderent filii israhel · t · et ne aliquis putaret apostolos
tantum in una regione · t · una gente deum annun
tiasse sicut prophete fecerant dicit · t · transierunt · g · et · c ·
· i · predicauerunt multis gentibus · illi dico existen
tes grando · i · contundentes in primis peccata per mina
tionem futuri iudicii et deinde illuminantes eos
amore spiritus sancti per adhortationis doctrinam ·
G rando quod fuit paulus cum dixit · horrendum est incidere
in manus dei uiuentis · Carbo uero ignitus cum dixit:
fratres obsecro uos per misericordiam dei ut exhibeatis corpora
uestra hostiam uiuentem · et cetera · Apostoli fuerunt grando
et carbones ignis · et hi non ex se · sed · t · dominus existens

utrumque scilicet grando et carbones ignis · t · intonuit
· i · comminatus est eis et hi dictum est ex eis quod dixerat grando ·
· t · de celis · i · de ipsis apostolis · ut paulus ante exprimitur
quis et qui in me loquitur christus · et alibi · Non uos estis qui
loquimini sed spiritus patris uestri qui · l · i · u · t · et altissimus
d · u · s · idem in uinculis per perfectam caritatem et est dictu
tonitruum quod dixit carbones ignis · t · et misit sa
gittas suas · i · nubes transierunt et hi non habuerunt
a se · sed demisit predicatores suos qui doctrina sua
corda audientium penetrarent · et sic · t · dissi
pauit · i · separauit eos · s · auditores quibusdam scilicet
credentibus aliis in perfidia sua manentibus et
non solum excitauit populos per doctrinam apostolorum · sed et
· t · multiplicauit fulgura · i · miracula et his
· t · conturbauit eos · s · ad penitentiam et ita · t · apparuerunt
s · apostoli et · t · fontes aquarum · i · uiua doctrina
annuntiantes quibus in primis non bene credebant
et non solum apostoli sed et · t · fundamenta orbis terrarum
reuelata sunt · i · per prophetas qui fundamentum fidei eccle
sie constituerunt ex adiutis terris predixerunt manifestati sunt
et ita omnia impleri esse · sed · t · ab increpatione tua
domine · i · tu · tamen eos increpasti et ostendisti quoniam · t · ab
spiratione · s · i · t · idem per inspirationem spiritus sancti tu
a manifestata est eis que est spiritus · t · misit · s · pater
et filius · t · de summo · i · de equalitate utrique procedente
· t · et accepit me · i · meos a fugitiuos · scilicet ita · t · misit
de summo · s · ubi sum · t · et cepit me · s · humanam naturam
· i · personaliter sibi coniunxit et assumpsit me · i · meos · t · de
aquis multis · i · de populis multis · populi dicuntur aque quia in
similitudinem aquarum in occasum defluunt et in pec
cata corruunt · t · Et eripuit me · i · meos · de i
nimicis meis · s · i · demonibus · uel uiciis · s · inferiori
et non solum debiles inuisibilibus sed et · t · ab his qui oderunt me · i ·
manifesto persequentibus et dicit quare · t · quoniam confortati
sunt super me · i · super meos et dicit quando · t · in die af
flictionis mee · i · eo tempore quo meos afflixerunt
I psi afflixerunt meos · t · et factus est dominus protector meus semper ne
conformarentur illis et hoc modo protegendo illos per illas
afflictiones · t · eduxit me · i · meos in latitudinem · i ·
de uirtute in uirtutem et ita · t · saluum me fecit
· i · meos saluauit · t · quoniam uoluit me · i · meos ·
C ausa est omnium superiorum · scilicet quod misit spiritum
sanctum · eripuit et protexit et saluauit · non meritis
sed gratuita uoluntate sua fecit · unde apostolus · Non ex
operibus iustitie que fecimus nos · sed secundum suam mi
sericordiam saluos nos fecit · t · et retribuet mihi

⁊ cetā. quasi diceret. Est initio fidei sola gra.
Meis h̄ p̄dicta bona ds̄ ēiult. s. am̄ sedm̄ opa eoꝝ.
retribuet eis. s. in p̄senti. ut qui ē iust. iustificet
adhuc. t. ⁊ sedm̄ puritatē m. m. t. eis. i. sedm̄ ino
centia eoꝝ retribuet eis. ⁊ qr̄. dic. t. q uia custo
diui. u. d. cel est q illi custodier̄ p̄cepta dni. t. nec
impie gesser̄ p̄ ea recedendo a dō suo. ⁊ dic qr̄ p̄se
ueraūer i bono. t. qm̄ omīa iudicia ei ⁊ cetā. i. q
ipsi sciunt omīa iudicia di. ⁊ ita qd intelligūt
ea ēē iusta. ⁊ cū ītelligūt ea esse iusta. n̄ displicent
eis. Iudicia di s. tribulatio iustoꝝ i p̄senti, ⁊ occul
tatio impioꝝ. i futuro autē remuneratio iustoꝝ.
dampnatio impioꝝ. t. et ero immaculat cū eo.
et cetā. i. ipsi hactenꝰ custodier̄ p̄cepta dni. ⁊
dereliquo ipso coopante. in omib; illis p̄seue
rabant. t. ⁊ retribuet m̄ dns. ⁊ cetā. i. n̄ solum re
tribuet ut p̄dictū ē. s. etiā i futuro. t. sedm̄ opa
⁊ innocentiā eoꝝ habita. t. in cōspectu oculoꝝ eoꝝ
i. ītiori. ubi ipse uidet. ūn apls. De cetero reposi
ta ē m̄ corona iusticie. q. r. m. d. i. i. d. u. t. cū
scō scs eris. ⁊ cetā. Expō est. qm̄ ds scis retribuet
i p̄senti. sedm̄ opa. et inocentiā eoꝝ. ita. t. uab
solute scs. omīs scōs scificans eris. Cū scō scit coo
pator. faciendo eū sanctiorē. ⁊ tu absolute
inocens eris cū uiro īnocente. coopator faci
endo eū innocentiorē. ⁊ tu elect eris cū electo.
coopando. ut sit electior. Notandū ē q h̄ or
dine scitatis uidet. ⁊ inocentie. ⁊ electionis er
rorē eoꝝ redarguit. qui de scitate recte sen
tientes. innocentiā ⁊ electionē sine p̄ueniē
te gra. in primis fieri. ⁊ deinde eadē gra coo
pante augmētata putabant. ⁊ sciendū ē. Ali
quis melius opando fit scior. ⁊ singlā mala
dimittendo īnocentior. ⁊ elect. p p̄destinati
onē. ⁊ p̄ea puocationē. ⁊ deind p̄ uocationē
ē electior. ut paulus. ⁊ alii. t. ⁊ cū puerso p
uerteris. i. cū illis p̄dictis coopabis ut osten
sū ē. ⁊ h̄ patet p h. q cū eo. qui puertit se
ab electione. ⁊ innocentia. ⁊ scitate. subtrahen
do ei tuā gratiā. puerteris. s. in omib; his. t.
Qm̄ tu p̄plm humil. s. f. i. tu q in p̄senti re
tribuis scis sedm̄ augmētationē. retribues
⁊ i fut. hūm [illegible] qm̄ facies saluū. h. ⁊ qd tand
saluab h. [illegible] ecī patet. q. t. humiliabis.
i. deicies. t. oculos supboꝝ. i. supbos. Iniquoꝝ
ocul. supbia denotari potest. t. qm̄ tu illu

minas. ⁊ cetā. abeo loco. ubi dix commo
ta ē. et cōtremuit tra. usq adhc. prophetice
de statu ecclie sue ecclie locut ē. Nc autē p
ea orat. ut impleatur de ea. illud futurū. ita. t.
Ds me. i. t. m. i. illumina tenebrosos q futuri s
mei. qd fieri n̄ pōt n̄ te illuminante. ⁊ h̄ pa
tet ecī. t. qm̄ tu illuminas. l. m. d. i dē. q. il
li. q tā s illuminati. n̄ s exse. s pte. t. qm̄ ī te
eripiar. et cetā. i. ido illuminas tenebras me
as. s. p fide. qm̄ p te eripient a temptatiōe. n
dic ut n temptent. s ne inducantur in tempta
tionē. i. p te transgredient murū. s. uicioꝝ. illa
deuitando. et ut h̄ totū fiat. illumina. t. ds
ms. ⁊ cetā. i. hunc qui h̄ factur ē. debent me
reputare suū. ⁊ dix qr̄ ita. t. Inpollutta uia el.
i. q uia qua adeū uenit ē inocentia. t. Elo
quia dni. i. p̄cepta s. t. igne examinata. i.
spū scō diiudicata. ⁊ ipse. t. p̄tector ē. o. s. i. s.
⁊ ido adhuc reputare suū. dm̄. q ipse solus
ds. ⁊ h̄ ē qd dic. t. qm̄ quis ds p̄t dnm. a. q. d.
p. d. n. i dē uidoꝝ. t. Ds sciit qui p̄cinx. i. mu
niuit. t. me. s. humanā natā om̄i. t. uirtu
te. ⁊ posuit. i. firmit fundauit. t. uiā meā.
opa mea. t. inmaculatā. i. sine oi labe. t. q ui
fec. s. n̄ solū uiā meā. s et pedes meos. i. affec
tiones meas p̄fectas fec. t. tamq. ceruoꝝ. s. pedes.
Sic eni pedes ceruoꝝ. attumenda. transsiliendo.
⁊ alta petenda. sic affectiones diuici hoīs. adt
rena respuenda. et celestia captanda. t. ⁊ st
tuens me. s. i ītiori. i p̄senti. t. sup excelsa. i. sup
angelicā creaturā in h̄. dic. admittis. quietudi
nē. q̄uis eni acerrime tribularet exteri
ūs tam p̄fecta rege iocundabat ītius.
t. qui docet manus meas a. opa mea. t. ad p̄
lium. s. secundū. eū forte armatū. ⁊ quadd
affectionē cū uitt se ad ipsū dnm. ita. t. ⁊ po
suisti. u. a. e. b. m. i dē. ⁊ tu dne fundasti
uirtutē tuā iflexibilē. ⁊ q tale me fecisti
ido. t. dedisti m̄. i. mei s p̄tectionē s. t. i dē.
q p̄tectio erit eis causa salutis date. a te. s.
i p̄senti. t. ⁊ dextera tua suscep me. i. gra mea
suscipiet meos i futuro. t. ⁊ disciplina. t. c. m. i. f.
i dē. ⁊ iteri i p̄senti corriges meos p̄fecte. q̄sdā
purgando q̄sdā augmētando. t. ⁊ disciplina
t. i. m. d. i dē. n̄ solum tua disciplina dabit
correctionē. s et doctrina ad bn̄ uiuendū.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quia non coronabitur nisi qui legitime certaverit.
et talia. et hanc doctrinam. t. pilatasti g. meos s. in
ide dilatatum cor dedisti predicatoribus meis sub
deintus se in. t. et vestigia mea n. s. i. idest nota
iusticie est ieis corroborata. et ita est corrobora
ti illi predicatores quod persequar inimicos
meos s. rationibus. t. et comprehendam illos. i. e. vincam
·t· et non convertar. i. non convertent me. t. donec defici
ant. i. peniteant inimici de peccatis. t.
confringam illos. i. quod inimici deficient. hoc erit me
confringente illos. et ita confringam illos quod non
poterunt stare. s. in illa iniquitate. s. t. cadent. s. p.
m. idest humiliabunt se mihi ad hoc faciendum
t. precinxisti me. i. me. t. virtute. a. b. subvertisti
inimicos. et hominem subplantabis. i. t. m. s. m. idest iu
deos volentes se mihi preponere subdes mihi presidem
et non solum iudeos. s. et ex. t. inimicos meos. i. gentiles
·t· dedisti mihi dorsum. i. convincas. t. et odientes
me d. idest permanentes in odio mei. scilicet iudeos
disperdes. interius et exterius. et exponit quomodo perdantur
exterius ita. t. clamaverunt. n. e. et cetera. clamabunt
et addimus ut reducat eos. s. exteriori hodie
secundum unionem personae. t. comminuam ut pulve
rem. a. f. u. idest sicut pulvis aridus agitabilis
est vento. ita erunt aridi et infructuosi absque
rore misericordie. et non solum ita perdentur interius. s. et exterius. t. ut
lutum. p. d. e. idest vilissimas reddam eos apud
omnes gentes exterius. t. eripies me. et cetera. i. illa
ita confundentur. s. me ereptum decet dicentem
populo s. iudeorum per resurrectionem constitues ut
sim caput. i. rex gentium. Dubitanti quare dicat
se esse caput gentium et non iudeorum: reddit causam ita.
quia. t. populus quem non cognovi. s. antea. neque
per prophetas neque per predicatores neque per me ipsum
·t· servivit mihi. i. a. a. o. m. idest cum me non vidissent
me per scripturas neque vidissent presentiam meam
solo tamen exteriori auditu obedierunt mihi. s. per predi
catores meos. ut in osea dictum est: vocabo non
plebem meam. plebem meam. et non misericordiam consecutam
misericordiam consecutam. Illi obedierunt mihi. s. iudei qui
debuerant esse. t. filii alieni. s. facti. t. mentiti sunt.
·s· de me. quando dixerunt venerunt discipuli et furati sunt
eum. et sic fuit. t. mihi. i. ad honorem meum. et per hoc quod
mentiti s. t. filii alieni inveterati s. i. in veteri
homine remanserunt. t. et claudicaverunt a semitis
·s· idest in scripturis suis tantum carnalem intellec
tum habuerunt. Ipsi mentiti de me dicentes non resur
rexit. s. t. vivit dominus. i. ego vivo quamvis velint nolint
sim ex dominus. Et quadam affectione reddit gratias deo ita.
t. et in benedictus deus meus. et p. i. ipse deus auctor vitae
mee. t. exaltetur magnificans salutes regis eius
i. salvatos a me qui sum rex per eum. t. et faciens misericordiam
x. f. d. et s. s. idest dans mihi resurrectionem et meis salva
tionem sola sua gratia. Et convertit se ad ipsum
dominum ita. t. tu deus exaltans quidam s. u. m. sub aud
de inimicis meis exterius et interius ut predictum est. t. et qui
subdis populos sub me. s. quos primus non cognovi.
et quies. t. liberator meus d. i. m. i. idest sine causa
me obedientibus ne conformer illis. et q. t. aug
viro. i. apostolo iudeorum. t. eripies me. s. per resur
rectionem. t. et quod ab insurgentibus in me ex me.
s. per ascensionem. et. t. propterea c. t. i. d. s. n. t. p. d.
ideo quia illa dabis in faciam denationibus. multos stu
constituentes in te bene operantes ad laudem nominis
nine ps dd. i. ista operatio est attribuenda deo prophe
tendenti in fine. i. in xpm. l. respicienti in plenitu
tudine temporis in quibus videbat ecclesiam futuram.
Propheta providens per spiritum sanctum dispensationem
obedientie Christi futuram. In hoc psalmo orat deum pa
trem pro eo non quod ipse sciat esse necessarium hoc. O rex.

EXAUDIAT TE DOMINUS. et cetera.

i. domine Ihesu Christe exaudiat te dominus. i. sancta
trinitas in die tribulationis. i. in presenti vita
in qua multimodas tribulationes pateris. t. pro
gat te. i. quod exaudiat te. ideo repetit ut subdat
causam sic. t. nomen dei iacob. i. quia das opera
gratie dei luctantium et bene vivendo et alios ad fidem
trahendo. t. mittat tibi auxilium. s. ut vincas forte
armatum. t. de syon. i. quod sanctitas tua promeruit.
·t· et tueatur te. i. tuos. quod protegat te. t. de syon. i.
ideo quia quasi a longe speculando vitam salvandorum
in quibus. s. per hoc hic cum palis pugnare invit
regem esse asserit. t. Memor sit o. s. t. scilicet remune
rando illud per quod pateris. iudei tui reparatio
in immortalitate et humani generis. Ideo dicit omnis
sacrificii quia singule eius passiones fuerunt singula
sacrificia. t. et holocaustum tuum. s. in morte
·t· pingue fiat. i. delectabile. Sacrificium
dicebatur illud in lege quod parti [illegible] incendebatur
parti sacerdotibus reservabatur [illegible] holocaustum
illud quod totum cremabatur. holos grece. latine totum.
Caustum incensum dicitur. ideo ponit pingue per delectabile.

quia in lege pingues hostie pro ceteris eligebantur offerri. hic designat eum sacerdotem. t. tribuat tibi. s. c. t. et quicquid sacrificat ad aliquid intendit. ideo propheta orat dominum ut postquam christus sacrificat dominum. sui cordis amplitudine ei tribuat. t. omne consilium. t. c. id est adipsum effectum deducat. Consilium domini fuit ut per eam humilitatem humanum genus iuste redimeret quod per superbiam in manus diaboli iure deciderat. et cetera talia. Multa enim sunt que angelos latent pro eo aliquis quem tantopere oras pro eo. et ipse quadam affectione coniunctum se ad ipsum dominum dicens. t. letabimur in salutari tuo. i. in salvatione tua. et nos quidem tanto ante tempus letamur spe. letabimur ex re. quia prius fiet. t. magnificabimur tamen non nos. sed illi tantum qui sperabunt. t. in nomine domini nostri. Impleat. d. o. p. t. has scilicet pater clarifica me filium tuum et alibi. Volo pater ut ubi sum illic sit et minister meus. hic est quod dicit impleat. potuit intelligi supra ubi dixit Tribuat tibi et cetera. sed adhuc ponit ut innuat non solum desiderio sed etiam verbis christum orasse. Ego oravi pro christo et non cognovi quoniam. s. f. d. x. s. idem sicut iam in presenti. ita michi constans est ac si iam totum factum esset. exaudiet illum et cetera. i. non solum salvabit eum in se ipso sed etiam eum orantem pro suis quos suum semen esse exaudiet. et ita exaudiet quod ipsi salus erit. salvati eius potentes in dextera eius. i. in gloria. illi erunt in gloria. s. t. hi. i. alii erunt in curribus et hi. i. alii in equis. Per currus et equos notat diversam pompam seculi. Illi facient talia. t. nos autem invocabimus. i. orabimus in nomine domini dei nostri. scilicet omni bona operatione. et. t. ipsi obligati sunt. s. terrenis. et propterea ceciderunt. s. in vitiorum. t. nos autem surreximus et hoc non ex nobis. immo potius. t. erecti sumus. s. a deo. t. Domine per salvum fac regem istum. s. ut quod dixerim impleatur. o christe tu sic salva te. t. exaudi nos in die q. i. t. i. omni tempore quo orabimus ad te. In fine per dd. i. iste psalmus attribuendus est dd. prophete. respicientis in christum. et in ecclesiam in plenitudine temporum futuram. Agit autem propheta in hoc psalmo confirmando illud quod in presenti dixerat orando. sic inchoans.

ne. s. pater rex. s. ille qui absolute est rex. t. letabitur in virtute tua. i. in virtute sibi data victor extitit et ita quod illa victoria erit sibi ad letitiam. et non solum letabitur de se. sed t. super salutari tuo. i. de salvatis tuis. t. exultavit vehementer. Desiderium cordis et cetera. i. in pueritia ei illa letitia quam dabit ei quecumque desiderabit quecumque orabit. et ideo dabit sibi ista omnia. t. quoniam prevenisti eum in b. d. idem quia immunem ab omni peccato creasti eum. et hoc dulcedine gratie sue. et non solum hoc fecisti ei sed etiam. t. posuisti in capite eius. i. initio predicationis. t. coronam de lapide pretioso. i. lapides pretiosos. i. apostolos. per eum abirent preterea hec fecisti. s. quia. t. vitam. i. resurrectionem. t. petiit a te et tribuisti ei. l. d. et cetera. i. et tu dedisti ei eternam resurrectionem. hic est quod ait apostolus. Christus resurgens ex mortuis et cetera. sed idem quod dicit vitam potuit intelligi. ubi dixit supra desiderium et cetera. sed ideo repetit ut ostendat non solum corde sed et voce eum esse oraturum. t. Magna gloria eius. i. s. t. i. in ea salutatione quam sibi dabit per resurrectionem. erit magna gloria. hic ideo dicit propheta quia licet resurrectio sequitur. gloria futura sit. tamen omnibus gloriosior fuit. t. gloriam et magnum decorem. i. s. e. id est magnam tu de ipso ei dabis. et super hanc magnam gloriam quod omnes fideles innitentur super eum. unde apostolus. Edificati super fundamentum apostolorum et prophetarum. et dicit quare. t. quoniam eum dabis in benedictionem. i. s. s. idem quia constitues eum potentem ad dandam benedictionem eternam. et tandem letificabis eum in gaudio. s. suorum. t. cum vultu tuo. i. cum manifesta apparitione tua. cum videbit regnum tibi patri deo. et tantus honor viro sibi dabitur. quia ipse rex sperat in domino. et non commovebitur. s. a statu boni operis. t. et hoc in misericordia altissimi. i. gratia dei prevenientie non meritis suis. Ad eum convertit se ad ipsum regem dicens. domine. t. Manus tua. i. potentia tua. t. inveniatur. i. cognoscatur. t. ab omnibus inimicis tuis. i. a multitudinem inimicorum suorum. sive iudeorum. sive gentilium. et quia non sufficiunt ad hoc ex libero arbitrio sine adiutrice gratia dei. t. dextera tua. i. potentia tua. t. inveniat o. q. t. o. id est requirat aliquos de omnibus. t. eos. i. malos. quia te non inveniunt neque nolunt invenire autem. t. pones ut clibanum ignis. i. t. u. t. idem tempore apparitionis tue vigne clementie sue facies eos comburi in similitudine clibani succensi. et ne aliquis putaret aliam penam inferri mal. addit. t. dominus. s. filius in ira sua conturbavit eos. s. quando dicet. Ite maledicti. i. e. et postea devorabit. i. deglutiet eos ignis. et non solum eos sed et. t. fructum eorum. i. filios eorum. de terra perdes. s. viventium. et non solum in futuro perdent sed etiam in presenti ab ecclesia removebuntur. et hoc est quod dicit. t. et semen eorum a f. h. et dicit quare. t. quoniam declinaverunt. i. t. in. idem mala que devitare putaverunt. scilicet amissionem loci et gentis declinaverunt. vitare. s. dandam in mortem. et propter hoc. t. cogitaverunt consilia. scilicet quoniam interfectum in morte tenerent. t. quod non potuerunt stabilire.

.i. ad effectu deduce. et ideo pones eos ut clibanum
ignis. t. quo pones eos dorsum .i. quasi post pones eos
recipiendo summa delicta eorum. et ne aliquis puta
ret quod omne semen eorum eidem dampnationi subiace
ret addit. t. in reliquiis tuis. et cetera. id est quedam
ratione reparabis in novissimus apostolos. sicut eliam et
enoch. quos ad hoc reliquisti ut everteres illos. t. exal
tare domine. i. tu christe qui his predictis deiectus et impotens
videris esse ab inimicis. tandem altus et fortis appare
t. in virtute tua. i. in potentia tua. t. cantabimus
et p. u. t. quasi dicat. et tunc tua facta sic et nos tunc in omni
bus corde et voce et opere erimus fautores tui.
I n finem psalmus david. Vox prophete commendantis primum adven
tum. ne videri glorient in lege. sed potius in incarnatione christi.
ut per hoc exteriores celos non agnoverint gloriam dei tandem per
interiores agnoscant.
C eli. i. apostoli enarrant gloriam dei. i. divini
tate christi. et ipsi idem. i. firmamentum annuntia
bunt. i. predicabunt. t. opera manuum eius. i. hu
manitatem eius. et ne aliquis putaret. ut hanc predica
tionem equaliter facere omnibus determinat sic. t. dies
diei et cetera. i. illi idem apostoli facti dies eructabunt
.i. secundum profunditatem sui intellectus. annuntiabunt
tibi. i. filium dei secundum divinitatem in omnibus sed diei. i. bene
intellectibus. sicut dicit apostolus. Sapientiam loquimur inter per
fectos. cum multis de causis apostoli dicantur celi.
in hoc loco tantum propter eminentiam intellectus celi
dicuntur. firmamentum vero propter constantiam et firmissimam
de humanitate eius predicationem. Et idem apostoli fac
ti nox. i. condescendentes minoribus indicabunt. i. predicabunt
scientiam. i. humanitatem eius. Scientes non dicimus
de terrenis sapientiam de celestibus. t. nocti. i. parum
capientibus. Sic apostolus dicit. Non enim iudicavi me a
s. i. t. u. et cetera. Dies propter dilucidam intelligibilem
divinitatis narrationem. Nox ideo quia sublimia
intelligebant pro capacitate audientium illis
condescendendo humiliter annuntiabunt. t. non s
loquele et cetera. i. non solum discreta et volens vi est
apostoli predicabant. sed etiam ita mirifice ut in omnibus
linguis et sermonibus. i. orationibus uterentur
non ut adhuc quasi oratores intenderent. sed spiritus
sanctus subigebat eis omnium artium doctrinam et hoc
est quod dicit. t. non s. l. neque s. quorum. i. in quibus non audi
antur. u. e. i. in vocibus eorum. audiebant omnes lingue
et omnes sermones. et hec talis et tanta eorum predicatio.
non tantum in una regione remansit. sed. t. in omne
terram exivit sonus. i. rumor eorum. et non solum rumor
sed etiam. t. in fines orbis terre. i. per totam terram. t. verba eorum
audita sunt. i. per se vel per alios. unde propheta. In insulisque
procul sunt. dicite et cetera. et sicut dicentium qua vero
deus posuit. t. tabernaculum suum. i. humanitatem
suam. ecce quod celi enarrabunt. t. in sole. i. in manifesto
t in sole. i. tempore persecutionis. et dicentium quod ipse dominus
t. Exultavit ad currendam viam. i. cum vehementi leticia
peregit obedientiam. t. ut gigas. i. celeriter et fortiter.
et hoc fecit ex quo processit. t. de thalamo. s. de utero
virginali suo. i. sibi congruo. t. tamquam sponsus. i.
revera sponsus. In utero enim virginis humanitatem
nostram sibi eam assumendo desponsavit. et bene virginem
matrem elegit qui virginem sponsam. i. ecclesiam sibi co
pulavit. sicut ait apostolus. Despondi enim vos uni viro
u. c. e. x. et dicentium quasi. t. egressio eius. est
a summo celo. i. a patre. Non ideo dicit summo. ut pater
sit celsior filio. sed propter ordinem personarum. est enim filius
a patre. non pater a filio. t. et occursus eius. s. filii.
t. usque ad summum eius patris. per hoc quod dicit egressio per
sonarum divisitatem. Per occursus determinat plenissi
mum equalitatem. et dicentium quasi. i. nec est qui se abscondat
a. c. e. id est nullus eorum quibus per ministros suos loquitur
potuit se excusare. quin reprehendatur a spiritu sancto
testante evangelista. Cum venerit paraclitus
ille arguet mundum de peccato et cetera. et actibus apostolorum.
N potuerant resistere spiritui qui loquebatur. ita. Is ergo qui talis
futurus est mittet spiritum sanctum paraclitum apostolis. qui ita
eos erudiet quod sapientie eorum nemo resistere
potuit. et hoc est quod dicit. t. nec est qui se abscondat. a. c.
et dicit quare nullus potuit eis resistere ita quasi. t. lex domini
immaculata. i. novum testamentum facit immaculatos
homines. non servili timore ut prius testamentum
sed amore celestis glorie est. t. continens non solum manus
et pedes sed etiam. t. animas. s. a malo. t. testamentum. d. f. s. p. p.
id est ipsa lex domini est dans fidem et sapientiam humilibus
I n hoc usu tria notantur innocentia. fides. et sapientia.
quia tantum in perfectis est. t. iustitie domini recte. i. lex
domini recta est sicut ex ipsa nullius probationis ful
cimento indigens ut quelibet alie leges. et ita recta
est ut. t. letificet corda observantium. t. preceptum
domini. i. lex domini lucida est. i. in planis verbis exposita.
t. illuminans oculos. s. interiores. t. timor domini.
sanctus. i. caritas sanctificans. procedens ex ipsa lege.
t. permanens. i. s. s. Notandum est quasi in veteri et testamento
in quedam cordibus sanctus timor non ex servili timore.

s; uirtutis amore exhibet. filii ii ita iueni testa
mto fuisse. s; inouo testamto s reputandi. ut
habraha. 7 iacob. 7 alii fideles q credebant iplen
du qd nos credimus ipletu. 7 h; adulti ecce gram
7 iudicia eius dni singla pcepta huius legis dni
ita sunt iustificata ut sint eunta. t. i semet ipsa
v iuice omia ecordantia. ut q ue humile e nulli
earu uirtutu caret. un i lege pceptu e. ex pse e
non pote e. q talia s. t. Desiderabilia sup aurum
omis diuicias. t. & dulciora s sup omis diuitias 7
delicias. 7 h pote e b copbari. t. n p q seruus tuus.
i. ille q reputat se tuu seruu. t. custodit ea. t. h
bent aplectabit 7 uire q. t. illis custodiendis
r. m. h e ipsa custodita s pse magna retributio
omi habenti si nichil aliud inde exspectarent.
illa s desiderabilia. s. t. delicta q s itellegit. s. e
desideranda. nullus q a ns desiderabilia. Dne
munda me ab occultis meis. t. ab illis delictis
que sine omi extiori suggestione ex me oriunt
t. & ab alienis. p. s. t. id e ab illis q s ihunc tu aluc
sit. t demonis t hois fiunt iuba me 7 ido mun
da me. q. t. ero imaculatus. si isti inimici n fuer
dnati mei. s; t e sensu t actu. n enim pote qui fomes
peccati sit ime dum uiuo. t. 7 emundabor a de
licto m. i. a supbia. Supbia uocat maximum
delictu. q iomib; incus e. pmu. qtiens n aliqs
peccat iobediens e do. qd e supbia. Ultimu e q
bonis actib; iustor. qndoq; se admiscens.
n augustinus. Sola supbia cauenda e in recte
factis. t. Erunt 7 cetera. i. si mundus fuero a peccatis
tc uba sue pphetica siue alia talia erunt ut tibi
placeant. n e speciosa laus iore peccatoris.
7 n soli uba s; q. t. meditatio. c. m. sep erit i cospec
tu tuo. i. acceptabilis erit q ut h totu sit. t. Dne
elto redeptor m. s. a peccatis. t. & adiutor m
s. i coopatione boni operis. In fine p assumptione
matutina ps dd. i. iste ps attribuendus e dd.
i. xpo tendenti i fine. i. i uictoria q finis e cursus
obedientie eius. p assumptione matutina. i. p resur
rectione q facta e ualde mane cu adhuc te
nebre eent. h dictu e a similitudine sol. quia
sic sol paulati depulsis tenebris assumendo
uires assumit. sic xps resurgendo paulati m
tes ifideliu illuminau. t ita p ceruia matuti
na h tm dictu e ad similitudine q sic ceruia
summo crepusculo ex ipsa luce gratulat. sic

humana natura ex sua resurrectione delectabat
A git au hic ipsiu cap nrm pncipalit de resur
rectione sua. 7 de fructu ipsius resurrectionis
7 de gla iustor. 7 ex cecatione ipior. i n pmis
de resurrectione sua.

Deus ds m. s. omiu creatione ds m. s.
specialit scil. unione psone. 7 imunitate
a peccato. t. respice me. s. suscitando ne forma
mer illis. 7 resuscitando 7 ido respice me q. uideris
dereliquisse reputatione hoiu. 7 q me dereliqsti
cu sis ds m. hac questione ido posuit ut saluat
sit. t. Longe a salute 7 cetera. i. q delicta mea ex
postulant te longe fieri a salute me. ido ponit
uba ut uba agant. s; q sic aliqs uibis postulat. ita
7 m seris delicta sui ad eu clamabunt. s. te de san
guine abel ad eai dnu dictu e. Ecce uox sangu
inis frs tui abel clamat ad me de tra. 7 licet in
tantare exaudisses eos. tn. t. ds m s ipsi clamabi p die
i. t. pr. p sperius ne sup ueniat eis tribulatio. t. 7 n
exaudies 7 nocte. s. clamabunt. i. i t pr adusitatis
7 h eris eis ad isipientia. i. h q d ipsi n exaudientur
i afflictione. hoc erit eis ad doctrina. Sic alibi
dictu e 7 disciplina tua ipsa me docebit. 7 q uis
ipsi n exaudiant. t. tu au pti isco. i. i ipsis scil ha
bitas. t ita tu uideris me dereliqsse ib scil q. t.
O s m ego clamabo p die. i. p totu tep passionis. t. 7 n
exaudies 7 tn nec ti. s. summo crepusculo diuicdiei
s clamabo. t. 7 n ad isipientia m. i. 7 tu exaudies me scil
resuscitando. Tu uidis me dereliqsse. s; ecce p h quod
me clamante p die n exaudies. s; tu n. t. habitas i une sco.
t. laus ist. i. isrl h electi ppli que ipsi laudant 7 p que
laudabiles facti s. Adhuc pp aliud uideor dere
lictus ee. q. t. patres nri sperauer te sperauerunt
i hac repeticione notat pseuerantia. t. 7 liberasti
eos s. ex omib; iimicis suis. t. Ad te clamauer. s. in
deserto. t. 7 salui facti s. s. accipiendo ea q necessaria
fuer. t. i te sperauer. i hostib; deuincendis. t. 7 n s e fusi
i. gl osi facti s. Illi fuer exauditi. t. Ego aut sum uer
mis. i. cparabilis uimi. q sic uimis absq; oi mixti com
motione uiuit coutur. sic mors mea ab omnib;
uilipendit. t. 7 n ho. i. 7 h modo n putant me ee
hominem. Au aliciu iudli utilitatis me ee autumant.
7 h ido faciunt q putant me ee. t. obpbriu hoiu
hoiu 7 abiectione. i. purgamentu tot plebis.
t ita illi patres exauditi fuerunt. t. Ego au sic uimis
deputa 7 simplici tra sic de uirgine matre nat sic.

⁊ quia nō tantū sū hō· l· ēē dī nō solū nō sū ubertus l· ē·
obpbriū hominū ⁊ abiectio plebis estimatus sum·
⁊ t· omēs iudei ēst· repitantes me· s· huiꝰ modi scil' obp
briū ⁊ abiectione· t· deriser· me· s· cogitatione ⁊ factis
⁊ nō solū hoc m· s· ēē· t· locuti s· l· ⁊ m· c· dicentes
sperauit ī dnō eripiet eū· s· de manib; nrīs· ut
ī euangelio ēhā ī dō liber ēt eū nūc si uult· t· sal
uū faciet eū· s· resuscitando· t· quō uult eum· s·
sic ipse dic· Ipsi ita dicēt· s; tu dē· t· necessēris a me· ⁊ dic
qr· t· qm̄ tu es· q· e· m· d· u· id ē ꝯfecisti me nasci sin
gulari natiuitate· t· ꝗ tu es· t· spes mea ab uberibus
m· m· ꝗ ex eo tpr· q̄ suxi ubera posui spē meā ī te·
⁊ ꝗ· t· ī te piectus sum ex utero· i· ꝗ ī munis
a peccato natus sū· l· ꝗ ab ipsa natiuitate posui spē
meā ī te· ⁊ ꝗ· t· tu es dēs m̄s de uentre matris meę· i·
ꝗ an̄ q̄ nascerer te ēē dnm̄ meū cognoui ⁊ idō neces
seris a me· t· quō tribulatio pxima ē· i· ꝗ ī rebus extne
is ē ī me ipso res agit· ⁊ idō adiuua me· s· ī passione ne de
ficiā· t· quō nō ē q̄ adiuuet· h· idō dic ꝗ ī inici eum
circūdeder· ⁊ amici fuger· ⁊ h· sic ponit· t· circūde
der· me· s· ī captione· t· uituli multi· i· leues ⁊
lasciui· ppli ⁊ nō solū minores· s; ēē· t· tauri pin
gues· i· maiores ī supbia sua obdurati· t· obseder·
me· s· ē silus ⁊ accusationib; ⁊ nō solū circūder· ⁊ ob
seder· s; ēē· t· apuer· super me os suū· s· qn̄ dixerunt·
Crucifige crucifige eū ⁊ cetā ⁊ exponit q̄m̄ circūde
der· ⁊ apuer· ita· t· sic leo rapiens ⁊ r· id ē circū
dantes ut leo rapientes· apientes os suū ut
leo rugiē ⁊ tandē· t· effusus sū sic aq̄· i· occisus
sū· tā ualiē ut aq̄ effunditur· t· ⁊ sꝑsa disꝑsa s·
o· o· m· id ē discipuli q̄ debebant ēē robusti ⁊
firmi fuger· Iuxta pphetā ꝑcutiā pastorem ⁊
disꝑgent oues gḡis ⁊ dic qr fuger· ita· t· factū ē
⁊ cetā· i· quia doctrina mea annichilata ē· t·
Sic cera liquescens ī medio u· m· id ē ī illis ē munū
qui cū debuissent ēē firmi ⁊ fortes· debiles facti s
ī ruerint ⁊ dic qr ita ꝑterefacti fuer· ꝗ· t· uirtꝰ
mea· i· potentia mea· t· aruit tāq̄ testa· i· fragiles
et uilis ē ⁊ idō despauer· ꝗ· t· lingua mea a· f· m·
· i· ꝗ nichil ētra dixi ⁊ idō dubitauer· ꝗ· t· de
duxisti me ⁊ i· p· m· id ē ꝗ putauer· me ita de
duci ī morte ut fierē puluis sic alii· Vl' ita
fecit aq̄ effusus sū· i· sic aq̄ effundiē ad pur
gantiū q̄ḡlibet sordidū· sic mors mea facta
ē purgatio omiū delictoꝝ ⁊ exponī q̄m̄ ita· t· ⁊ dis
ꝑsa s· o· o· m· i· quia apli disꝑgent ꝑ totū mun
dū pdicando h' ē quod dic ī euangelio· Ite ī orbē
uniuersū ⁊ cetā· ⁊ ita· t· cor meū· i· scriptura pro
pharum meoꝝ que prius erat dura· fiet tāq̄ cera
liquescens· h· ē apta erit ad ītelligendū ⁊ h' erit· t· ī me
dio cordis mei· i· ī corde meoꝝ ⁊ quod illa scriptura
fuerit ītelligibil' ph' eueniet· ꝗ uirtus mea q̄ ex
īfirmitate carnis an̄ nō apparebat· t· aruit tāquā
testa· i· ꝑ passione fortis apparuit tāquā testa
bn̄ excocta ⁊ ph'· t· lingua mea· i· apli· t· adhesit
faucib; meis· i· adherebūt scripture q̄ os meū ⁊ sic ꝑos
deduces me ad cognitionē eoꝝ qui prius erant pul
uis mortis· i· ariditate ī rore sps̄ scī ⁊ idō sic
titubauer· t· qm̄ multi canes· i· iudei· t· circū
dantes me ⁊ ēcilium malignantiū· s· pncipū obsi
dens me· t· foder· m· m· ⁊ p· m· d· o· m· id ē dinume
rabilia extendendo ossa mea reddider· In h' usu
notat genꝰ tormti ⁊ īmsitatē doloris· t· ipsi u· s· hoc
fecer· q̄s minime decuit ⁊ h' nō coacti s; t· ē sidauit·
· i· ī libo arbitrio pcogitauer· t· ⁊ ispexer· me· s· extū
ī morte ⁊ deīde· t· diuiser· sibi ⁊ cetā· Vestimta dnī
diuisa significant sacrā scripturā ab hereticis·
sepius depuatā· ut alibi psalmista ꝗ ꝑfecisti des
truxer· Vestis eius q̄ desupēt ī ē sutilis ⁊ sup q̄ sorte
miser· designat catholicā diuina electione fidelib;
datā q̄ a nullo corrumpi pot· t· ecclesiā catholicā
Illi ita īsurgent ī me· t· tu aū p· s; dnē ad defensio
nē meā ne eoꝝ sententiā ēducar· t· ⁊ ne elongaue
ris· a· t· id ē resurrectione mea· Noli elongare
auxiliū tuū· s; pocꝰ· t· Erue animā meā a framea
h' ē a morte· t· ⁊ de manu canis· u· m· id ē ⁊ idō erue
animā meā de potestate iudaici ppli ꝗ singlarē
ī muniuis a peccato ātē creata ē· t· Salua m·
e· o· l· ⁊ a· c· u· h· id ē libera me ab illis q̄ sunt cru
deles ut leo ⁊ q̄ s̄ unicornes· i· singlares supbie ⁊ h'
ꝑpter humilitatē meā· Iudeos quos hic uocat
leones crudelitate suē· uocat canes ꝑpter
īdiscretionē ꝗ sic ēsuēt ⁊ īdiscrete oblatrant
⁊ illis quolunt pdēē ⁊ illis q̄ uolē obeē· t· audi
ē ēsiderate eū q̄ obsalute illoꝝ ueneratꝰ sit hoste
occider· Hactenus de passione ⁊ resurrectione
sua dn̄s locutꝰ ē· m̄ ostendit q̄ fructꝰ inde
puenit ita dicens· t· Narrabo· i· pdicabo nom̄
tuū· f· m· docendo eos ēē te dnm̄ ⁊ dnē q̄ s̄ frīs mei
· i· coheredes gt̄ie beatitudinis· ynī aplꝰ heredes
q̄ dī coheredes aū xpi· ut idē ī euangelio· Pat̄
manifestaui nom̄ tuū hoib; q̄s de· m· hic uocat

apostolos fratres non quod alii discipuli fratres non fuerint, sed quia illi
qui primi et quidam prae ceteris specialiter electi et dilecti ab eo fuerunt.
Et non solum laudabo te fratribus, sed etiam in medio ecclesiae, id est
in communi omnium. Laudabo te, id est faciam te laudari.
Et convertit se ad ipsos auditores ita dicens: Qui ti-
metis dominum, scilicet corde, laudate eum, scilicet voce et opere.
Quod hic indiscrete omnibus dixerat, per partes ostendit sic.
Universum semen, id est omnes qui in lucta vicerunt [?], electi. Glorifi-
cate eum non solum luctantes, sed etiam. Timeat eum semen Israel, id est
omnis in consideratione caelestium iam existens, et dicit quare. Quoniam
non sprevit neque despexit deprecationem pauperis, subaudi mei. Unde ait
apostolus: Qui dives esset, pro nobis pauper factus est, ut illo
divites essemus. Nec avertit faciem suam, id est praesentiam suam
a me. Hoc dictum a similitudine est eorum qui non solum aliquem
despiciunt, sed etiam faciem suam ab eo avertunt. Et cum
clamarem ad eum exaudivit me. Apud te, id est me. Idem ego
faciam te laudari in medio ecclesiae, et illa laus mea erit
magna in ecclesia, et hoc apud te, id est tecum, id est ubi tu lauda-
beris laudabor et ego. Ego enim et tu pater unum sumus.
Hoc ideo dicit ne aliqui propter praedictam eius humilitatem
eum patri coaequalem esse dubitarent. Ad [?] iterum se ad au-
ditores dicens: Ita laudabo dominum quod. Vota mea
id est me ipsum reddam sic cum patre ante praeordinavi
et hoc faciam in conspectu timentium eum, id est ita quod timentes
eum intellegent quae sunt illa vota et propter quod sunt.
Ideo dicit vota pluraliter [?] propter ... diversitatem [?]. Sed eiusdem
sacrificii in multis locis ineffabilem celebritatem
quod sunt intelligitur. Scilicet dominicum corpus esse non sola com-
memoratione ut quidam heretici voluerunt, cum tamen dominus
aperte dixisset: Hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur, et pau-
lo post: Hic est sanguis meus qui pro vobis fundetur, et sic sententiae
quae sequitur: Hoc facite in meam commemorationem, nulla du-
bitatio relinquitur. Panis autem et vini christiana veritate
dicitur, non quod naturam panis et vini post consecrationem in se
retineat, sed quantum ad speciem et saporem et odorem.
Ille namque qui in utero virginis assumptam [?] verbo suo persona-
liter et ineffabiliter unire potuit, qui etiam mortalia corpora
nostra ipsius sui potentia faciet immortalia, panis et vini
materiam in sui corporis et sanguinis naturam transferre
possibile est. Signa etiam et sacramenta haec mistica ratione
vocantur, videlicet non Christi signa sed nostri. Magna nempe sig-
na et misteria continentur. Nam materia illa panis fit
ex quo dominicum corpus sacerdotali benedictione
et deo operante efficitur, ex granis plurimis mola attritis
et confessione aqua coniungitur. Vinum etiam quod in sangui-
nem transfertur ex acinis multis torculatis aut

alicuius ponderis in passione efficitur. Grana vero
et acina cultores labore cooperante pereunt. Ita et
nos praedicatorum cultura in fide generati confessione baptis-
matis, post ea vero bonis operibus dediti et afflictionum
exercitio attriti, unum corpus multi efficimur. Unde apostolus
ita: Multi unum sumus corpus in Christo. Aqua vero quae de-
fluens eidem huic sacramento conficiendo ad figuram nostri
vino admiscetur. Ita etenim nos ad modum aquae fluentes
in morte defluentes passionis dominicae misterio effici-
ente Christo copulamur gratia adoptionis. Quod vero corpus
hoc a fidelibus accipitur, signum corporum nostrorum mortalium
per Christi passionem esse reparanda. Per sanguinem autem accep-
tionem animae intellegimus reparationem. Circa san-
guinem namque potius anima commoratur. Et quia hoc sacramen-
tum a pluribus accipiatur, non tamen ut videtur in partes se-
divisum, sed tamen in singulis est et integrum. Andrea apostolo sic
testante: Agnus tamen qui consecratus est integer perseverat
et vivus. Et propterea quod suscipiatur videlicet propter sustenta-
tionem et unitationem in praesenti et propter remunerationem
tandem in futuro. Unde et in articulum dicitur: et pauperes Christi hic
non intellegentes. Edent, scilicet illud sacrificium, et
saturabuntur, id est imitabuntur si oportuerit hic modo.
Laudabunt dominum qui requirunt eum, subaudi non quod aliud per illud
sacrificium tandem. Vivent corda eorum in saecula saeculi, id est ipse
vivent in saecula saeculorum. Domino testante: Qui manducat
me vivet propter me. Corporum pontificum [?] pauca quae ibi maxime
anima dominatur. Edere commune est omnium saturari fidelium.
Huc usque locutus est de ecclesia facta ex Iudaeis. Nunc ingre-
ditur universalem ostendere de ecclesia facta ex gentibus
secundum hanc lectionem ita dicens: Reminiscentur et cetera.
Si volumus indiscrete accipere illum locum ubi dicitur
universum semen Iacob et cetera usque ad reminiscentur et cetera, hic usque
tantum ostensio quo ordine ecclesia de omnibus facta sit ita.
Universi fines terrae reminiscentur, scilicet domini, et postea
convertentur ad ipsum dominum, scilicet per fidem, et deinde. Et adorabunt,
id est venerabuntur eum, in conspectu eius, id est in corde ubi ipse
videt, scilicet non solum fines terrae, sed etiam universae familiae gentium,
id est minores et maiores, et hoc iure facient. Quoniam domini est
regnum et ipse, scilicet fortis armatus. Et dominabitur gentium,
scilicet devicto forti armato, et hoc [illegible] ad nihilum.
Manducaverunt, scilicet praedictum sacrificium, et adorabunt.
Hoc est quod dixit supra saturabuntur, et non soli hic pauperes hoc
facient, sed etiam omnes pingues terrae, id est aliqui de principibus
terrae. Si enim soli pauperes adorarent et salvandi essent, non
umquam Paulus apostolus ad instruendum eos discipulum suum
sic admoneret: Praecipe divitibus huius saeculi non superbe-

fideles adorabunt · s(upple) t(antum) · omnes · qui des
cendunt in terra · i(d est) qui terrenis inhiant · t(antum) ·
cadent in conspectu eius · i(d est) excecabuntur in interio
ri · ubi ipse uidet · Vel ita · Cumque uidean
tur sublimati · in conspectu eius cadent · i(d est) deo ap
parebunt despicabiles · Isti cadent · s(upple) t(antum) · anima
mea · i(d est) meorum · t(antum) · uiuet illi · i(d est) fruetur uita
simili illi · scilicet eterna · t(antum) · et semen meum · s(upple) · i(d est) non solum
primi adorabunt dominum · in predicto sacrifi
cio · sed etiam predicatores eorum · et post eos · t(antum) · annunci
abitur domino · generatio · i(d est) predicabitur ad honorem
domini · et illa generatio facta celi · t(antum) · Annun
ciabunt · i(d est) fidem que iustificat · eius · non ipsorum
t(antum) · populo · qui nascetur · ex fide · t(antum) · que fecit (Omega)
· d(eus) · inopibus bonis ·
P(salmus) dauid · i(d est) ista operatio attribuenda dauid · i(d est) perfecte
ecclesie · que in hoc psalmo ostendit in se gradum iam
esse completum ex parte · et tandem totum esse
complendum · quod dominus in precedenti predixerat
uenturum · quod sic incipit ·
Dominus regit me · et cetera · Hoc dictum est · t(antum)
ad similitudinem alicuius strenui
principis · exercitum suum caute et ratio
nabiliter ut nichil necessarium ei desit regen
tis · et est recto ordine sic legendum · t(antum) · Dominus · i(d est)
uerbum humane nature unitum · conuertit ani
mam meam · s(upple) · ad fidem · et postea me posuit · t(antum) · super
aquam refectionis · i(d est) super baptismum · quod est fun
damentum bonorum operum · t(antum) · educauit · s(upple) lacte
predicationis · et deinde · t(antum) · collocauit me in
loco pascue · i(d est) fecit me studere in scripturis · t(antum) ·
et ibi · regit me · s(upple) · ne praue intelligerem · t(antum) · et nichil
mihi deerit · i(d est) ita copiose dedit mihi scriptu
ras · quod in eis nichil necessarium ad intelligendum
mihi desit · et hoc modo · t(antum) · s(upple) · s(upple) · i(d est) idem de uirtute in uirtu
tem · ita me prouexit · ut quasi aliis quibusdam · artas s(upple) ·
quadam agilitate possem operari · et hoc non meritis
meis · s(upple) t(antum) · propter nomen suum · i(d est) propter gratiam suam ·
Nota · quod dum aliquis · in rectis · s(upple) · difficultate operatur ·
quasi sub semitis iustitie · esse uidetur · dum uero fa
cilitate super eas graditur · et quod tu deducis me · super se
mitas iustitie · ex hoc apparet · t(antum) · Non timebo · ma
la · i(d est) prauas suggestiones · et detractiones · s(upple) · inimicorum · t(antum) ·
t(antum) · et si quamuis ambulem · i(d est) conuersatus fuerim · t(antum) · in medio um
bre mortis · i(d est) inter eos · qui in se ipsis obscuri ·
alios in mortem tradunt · et quare non timebo mala ex hoc

euenit · quoniam tu mecum es · i(d est) adiuuas me ut
perseuerem · Diceret aliquis licet non timeas predicta mala
saltim times flagella · et aberis illa · quod ipse remouet
t(antum) · t(antum) · uirga tua et baculus tuus · leuiora permis
sione tua in dei illata · t(antum) · ipsa · s(upple) · que uidentur esse ad
terrendum · potius sunt ad solamen · Iuxta apostolum · Ne magni
tudo reuelationum · et cetera · et cetera · et ipsa consolata
sunt · quod · t(antum) · parasti · mihi · i(d est) corpus meum · t(antum) · in conspectu
meo · i(d est) intellectu meo · i(d est) fecisti me intelligere quid
designet illa mensa · scilicet me talem preparare et hunc
intellectum dedisti mihi · t(antum) · aduersus eos · quod · t(antum) · mihi · id est
ideo ne inimici preualerent in me · et quia non sufficeret solus
intellectus addit · t(antum) · inpinguasti in oleo caput meum
O(leum) · t(antum) · uocat spiritum sanctum propter nimiam suauitatem · Adhuc
alia similitudine illud idem expressius augmentat
dicens · t(antum) · et calix meus · i(d est) et ipse spiritus sanctus · t(antum) · inebrians · i(d est)
plena fortitudine ne muneris · t(antum) · quam preclarus est
· i(d est) omni uoto a fidelibus appetendus est · Calicem inebri
antem spiritum sanctum dicit ea similitudine quod · quoscumque implet
quasi ebrios ad omnia perferenda fortes et hilares reddit ·
et · in omnibus his misericordia tua sic precessit · ita · t(antum) · subsequitur
· m · o · d · u · m · id est in presenti uita · et hic totum fiet · t(antum) · ut
tandem inhabitem · i(d est) · d(omo) · i(d est) · l(ongitudine) · d(ierum) · id est eternaliter ·
P(salmus) · s(upple) dauid in prima sabbati · i(d est) ista operatio attribuenda
est dauid prophete de eo negocio agenti quod contigit in
prima sabbati · Agit enim propheta hic de uictoria
Christi facta in resurrectione · exhortans fideles
ut tanto regi aduenienti sic decet se ipsos
preparent · dicens ·
Domini est terra · i(d est) ecclesia est domini · t(antum) · plenitudo
eius ecclesie · i(d est) ipsa ecclesia plena et copiosa
· t(antum) · orbis terrarum · i(d est) ecclesia perfecta constituta
ex omnibus; terrarum est domini et nequis liber positus in illo
orbe crederet se iam esse domini · determinat ita ·
et uniuersi qui habitant in eo · i(d est) illi tantum sunt domini qui
ita existunt in eo ut perseueret · Nota quod ecclesia du
plici de causa terra dicitur · tum propter stabilitatem · tum
propter fecunditatem dicitur et orbis propter perfectionem · quod sicut
aliqua rotunde rei sordes minus inherent · sic
perfectorum mentes uicia non maculant · et quod ille orbis
uere sit domini · reddit causam ita · t(antum) · Quia ipse
super maria · s(upple) · eam · i(d est) super populum amaricantem ·
t(antum) · et super flumina · preparauit eam · flumina uocat principes
ea similitudine · quod sicut omnia flumina in mare
defluunt · ita reguminia potentium in populum de
currunt · et ne aliquis solo baptismo fretus in se fide

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ratte arbitretur se ee ingecla. sub in
trogatione qui sint in ecclã accipiendi.
insinuat ita. t. quis ascendet in monte
dni. i. in eclesiã dni. aut quis stabit. i. pse
verabit. t. in loco sco eius. Eclesia dicitur
mons dni. propt eminentiã uirtutũ. 7 loc
s. propt inhabitatione sps sci. in cordib;
fidelium. t. Sol. t. Innocens manib; 7 q̃ bñ
sufficit addit. 7 mundo corde. Posset eni
aliquis male ñ opari. 7 tñ uelle. h est.
quant ad p̃ximum. t. qui ñ accepit in ua
no animam suã. i. qui ñ habuit accepta
de sensualitate suam. in uanitate. i. cui
anima. restitit sibi ipsi. falias suas uires.
ptinet ad innocentiã sui ipsius. t. nec iu
rauit. i. ñ e locut. t. in dolo p̃ximo suo.
7 ponit locutione dolosã. p omi mala lo
cutione. t. hic. s. talis. pfecte inocens. acci
piet benedictione. s. hanc qd ita inocens.
a dño. 7 h p̃mam. s. datã a do salutari suo.
h tal gñatio. e gñatio querentiũ. s. ipsum
salud. 7. t. qrentiũ facie. i. psentiã di iacob.
i. sufito. 7 quandoq de inocentiã 7 bonã opatio
e bt. 7 ibi s omib; dm solũ desideat. necee. e ut 7
scendat i monte dni. 7 stet. 7 qd dnũ. e. ita sic ost
nsũ. e. uos t. pncipes. s. in peccato. t. attollite
auferte portas uras. i. uicia ura. que s porte
mortis. ñ admittentes. introitũ di. Gn salomon
i maliuola aiam ñ introibit. Vt ita. vos p ser
ui peccati. m ũ. p grãm di facti principes 7
sibi. t. Adtollite portas uras. i. intensiores fa
cite uirtutes. uras. que s porte. adulta. t. 7
s. uos ipsi eleuamini facti. porte ętnales. t.
7 h m. introibit ad uos. ñ quilibet. rex glosus.
s rex ipsius glę. Non ido dic introibit quasi in
principio bone opationis ñ affuerit. s q bñ
opantes. semp ad maiora. coopando puehit.
7 ne ipsi transeunt audirent. qd dictũ rex
glę. sub introgatioe commendat ei ita. t.
quis. i. qualis. t quantus. e. t. iste rex glę. s. de
q uob loquor. t. ipse e dns. s in reb; t. fortis. s.
in resurrectioe. t. 7 potens. s absolute. 7 ipse dns
absolute potens. potens fuit in plio. s. forte ad
deuincendum armatũ. 7 q tal g. t. Adtollite
p. p. u. 7 cetã. Principes uocat hic quoscumq fi
deles. sic eosde in p̃mo psalmo uocauit reges.
7 rursu attentius uolens. eunde commenda
re repetit sic. ut aliud. addat. t. quis e iste
rex glę. Dns uirtutũ. i. celestiũ potestatũ. un
apls. In noe ihu. ome genu. flectatur. 7 cetã.

ipse e rex glę. t. pote dici. q propt duplice
pariete eclę. designandũ uideor. scilicet. 7
gentium. bis posuit. Ps dd. i. ista opatio e
attribuenda. dd. i. eclę. penitenti. que in h
psalmo. orat dnm. ut in bono eã pseuerare
eã faciat. aliqnd grãm. aliquañ sui meri
tũ ptendendo. qd sic incip.

Ad te dne. 7 cetã. i. o dne. ñ deflexi ani
mã meã. ad t̃rena amplectenda. s leua
ui ad te solũ assequendũ. t. Ds ms. i. cre
ator ms. 7 q dedisti michi. ut essē. t. in
te c̃fido. i. hanc fiduciã in te habeo. qm facies.
q. t. nõ erubescã. i. qd ultius uicius ñ succũbã.
q si facerẽ. te erubescente cedere. 7 si ido ñ fa
ceres. q leuaui. q c̃fido. salte ideirco fac. t. ne
inimici mei irrideant me. i. gaudeant de
me. siue carnales. siue spũales. Dicet aliquis.
qua fiducia. pquis. ut ñ erubescas. S ipsa qua
dã affectioe. ouitit se ad dnm dicens. t. etenĩ
uniusi. qui sustinent. i. qui expectant. te re
muneratorẽ. t. q sustinent te. i. q positi ĩ
tribulatioe. portant pondus diei. 7 estus. t.
ñ c̃fundent. i. ñ erubescent. Isti tales ñ c̃funden
tur. s. t. omſ. iniqua agentes. s. ñ fructuose.
ut eis uidetur. s. t. sup uacue. i. dampnose
c̃fundent. 7 ita sit. c̃fundant. cessiue dictũ e.
Dne hoc ñ pmittas. ut erubescã. s. t. Demonstra
mihi. uias tuas. i. fac me opari. c̃munia p̃cep
ta tua. sine quib; nemo saluari pote. Vt e ab
stinere a furto. 7 a talib; t. 7 doce me. s. opera
ri. ñ solũ ista c̃munia p̃cepta tua. s ẽ. t se
mitas tuas. i. arta p̃cepta tua. Vt e uirgine
eẽ. inimicũ diligere. 7 similia. 7 in his omib;
t. me. s. opante. dirige me in ueritate tua. i.
fac me directe opari. scit. ñ propt sclare fa
uore. s c̃formiter filio tuo. qui e ueritas. Vt
ide in euangelio. Ego sum uia. et ueritas. 7 ui
ta. t. 7 doce me. s. de archanis tuis. que do
cenda sunt. 7 hoc totũ ido debes facere. m.
t. q tu es ds ms. s. s. s. creatione. 7 saluator
s. s. redemptione. 7 propt h ttm. t. quia te
sustinui. s. pte paciendo. t. te remuneratorẽ
expectando. 7 h ñ ad horã. s tota die. i. oi
temp. uite meę. scilicet. p penitentia. t. re
miniscere m. t. ide. 7 propt hoc. dirige. 7 do
ce. q soles misereri aliis. 7 ido ẽ. q natu
raliter misericors es. ab ętno. h est. qd dic.
7 miarũ tuarũ. que a sclo s. Mia e puis
affectus mentis. Miseratio. exhibitio opis.
hoc fac. 7 t. ne memineris. i. ne punias.

delicta iuuentutis· mee· i· que p renouatio
nē· mei· in baptismo operatus sum· t· 7 ignoran
tias meas· i· peccata· q in fidelitate adhuc exis
tens· ignoranter commisi· t ita· Delicta iuuentu
tis mee· i· peccata criminalia· que precipitanter
gessi· more alicuius iuuenis· s· in omnia celeriter
agentis· t· 7 ignorantias meas· i· uenialia q̄ a
gendo mala ee ignoraui. Ne punias· immo
memento mei· scilicet condonando omīa· t· sedm
miām· i· sedm qd amplitudo mīe tue· exigit·
T· tu· s· cui soli competit condonare peccata· 7 h
fac ppt bonitatē tuā· 7 quia ita exaggeraue
rat· bonitatē dni· ne aliquis sola grā fretus·
nimis remisse ageret addit· t· Dulcis· ē dns
s· ut diri· 7 rectus tm̄ ē· 7 ppt h quia utrumq; e.
dabit legē· i· disciplinā iuua· s· mor· t· delinqn
tib; qd n̄ faceret si altm tantu eēt· sup uacue
legē dare n̄ posset cū ipsa legis impensio absq; mīa
nullomodo existeret· t· Diriget· m· i· i· idē ipse
dabit legē 7 iudicio· i· in ipsa lege illos mansue
tos faciet bn̄ 7 directe operari, sic t· docebit· illos
factos mites p illā disciplinā· t· uias suas· idō legē
uocat· iudiciū q p eā sciant iudicare qd tenen
dū sit· 7 qd fugiendū 7 exponit que sint ille uie ta· ·t·
T· Vniuse uie dnī· scil pçs et adipsū· s· t· mīa 7 ueritas.
7 alie uie n̄ inueniunt ab his q diligentisse utrumq; tes
tamentū scrutabunt. testamentū dnī uocat nouā
legē a buna singltr datā· testimonia eī plr uel
testamentū qd a plurib; auctorib; fuerit statutū.
M Mīa aūt ē in aliqs dupliciter· 7 erga se ipsū scil qn sui
ipsius bn̄ uiuendo miseret· 7 erga pximū udet
qn bona p malis ei rependit· aut eū solo respectu
pietatis aliqd iuuamī ei attribuit· Ueritas 7 dupli
cit in aliqs consideratur· tū in his q̄ di s agendo· tū etiā
pximo p bonis bona reddendo· t· ppt nomen
tuū dnē· 7 cetā· i· supi oraui ut eēs memor tui
ppt bonitatē tuā· 7 ita eris· tu ppt nom tuum
· i· pp glām nois tui· tū ppt h q recognosco pecca
tū meū eē multū· 7 ne aliqs h paruipenderet q
peccatū suū humiliter recognosc commdat illud sic·
T· Q uis ē hō qui timet dnm· i· q lis ē q p peccato suo ti
met dnm· scil bonus ē· 7 ē suspensiue legendam
7 qd ipse sit bonus p h apparet· q dns n̄ solū ei pecca
ta dimittat· s; q̄ t· statuit ei legē· i· stabilitatē
s· in psenti· s; 7 t· aīa eī in bonis demorabit· s· in futuro.
T· 7 semē eī hereditabit· i· tandē ipse p bona sua
opa in terrē collocabit· ꝰ expon qd dixerat.
legē statuit ei· ita· t· firmamentū ē dns· t· ei q si
diceret· h m statuit legē timentib· eū qd in omīb.
ē eis firmamentū· Rursus qd dixerat aīa eius·
7 cetā· 7 sic expon· t· 7 testamentū ipsius· u· m· i· idē
p h apparet aīa eī futurā in bonis· q testamentū· i·
pmissio ipsī ē talis quod tandē manifestabit semet
ipsū illis· qn erit oīa in omīb· 7 q dns firmamentū timenti
eū idō· t· oculi mei· i· intentio mea· t· semp ē ad dnm· 7 h
uire· t· qm ipse de laqueo euellet· s· possibilitatis 7
mortalis status· t· pedes meos· i· me ipsū· 7 dictū ē a similit
animaliū q pedib; illaqueantur· 7 ē· et positio abeo
loco ubi dix· Multū ē· n· M rediit ad orationē suā ita.
R espice in me· s· hūi mīi· q adit animi leuo· 7 ite consido
q peccati meū sic ob ostreo· 7 exponit qd dixerat
respice· ita· t· 7 p· i· miserere mei· 7 dic qr· t· q īu unicus
· i· ecclie tue q ē unica adiunctus· Ecclia dicta ē
unica· t· ppt paucitatē· sup ē cedit n nūs elector, num
impiorum· t ppt singularitatē 7 ē dictū a similitudine
patris unicū filiū· t filiū habentis adeo; studiosius
diligentis· t· 7 pauper sū ego· s· inueni q b; antea ha
bundaui. t ita quia unicus· i· solus 7 paup sū ego· i·
insufficiens p me· 7 idō respice q· t· tribulationes· i·
anxietates cordis mei· 7 ppt h· t· erue me de necces
sitatib; meis· i· de uenialib; q q si quadā necessitate
uident agi· Respice· 7 t· uide humilitatē meā· s· in ition·
7 laborē meū· s· iectioni· 7 quia humil 7 paup 7 laborans.
·t· dimitte uniuersa delicta mea· s· criminalia 7 uenialia
7 n̄ solū ppt has causas quia unicus sū q tribulor· 7 ce
miserere mei· s; 7 ppt h nec formet inimicos meos q
multi s· 7 multū instant· ad me deuocandā 7 odio inq
oderunt me· 7 h ē qd dic· t· Respice· i· uide inimicos meos
7 cetā· iniquū odiū ē p bn̄ actis aliqm odio habē
R ectū n̄ odiū ē p malis aliqm iuste odisse un̄ alibi
dic· Pfecto odio odiā illos· 7 q multi s inimici· t· eripe me
· s· a conformitate eorum· t· 7 custodi animā meā· Reliqui
illis assensū pbeā· erue me· ita· t· n̄ erubescā· s· de cōfor
mitate inimicorum· 7 h idō fac· t· qm speraui in te· 7 ppt
h 7 q· t· innocentes 7 r· a· m̄· idē q male agentes mee
exeplo inducti facti s innocentes 7 bene uiuentes
7 idō m̄ adheser· t· quia sustinui te· 7 n̄ solū me
s; ods· t· libera isrl· i· iustos ex omib· tribulationib;
suis· siue in teriorib· siue exteriorib· Possumus autem
dicere qd in eod dix in su· respice inimicos meos· p inimic
n̄ orauit· tū quia multi orant tū q grauiter
in se ipsis peccabant 7 h ad hdduū instructionē 7 sedm
hanc sententiā seqns usus ita cōtinuabit· Dne
q ē qd fuit decimum· custodi animā meā· 7 cetā
P s· dd· i· ista operatio attribuenda ē dd· i· p fecte
ecclie q in h psalmo orat dnm. ut mīa dnī· 7 cō
mittis ipsius tandē ab impiis discernatur
ita dicens·
I VDICA ME DNE 7 cetā· i· dnē discerne
me· s· in die iudicii ab impiis 7 dicit qr· t· qm

ego innocentia mea ems t. ingressus sum i. incessi bene
operando t. 7 non infirmabor i. perseverabo t. sperans in domino.
Proba me 7 tempta ad illam discretionem perueniam t. tempta
me i. disciplina tua me corripe certius 7 sic proba
me i. me probatum non ipsi ostende 7 ure renes
meos 7 p. i. cor meum i. illicitas cogitationes meas
me destrue. 7 ideo iudica me. t. quoniam misericordia t. a. o. me.
Respectu miserie tue e fideo 7 ideo quam complacui s. et
in ueritate tua i. conformiter uiuendo filio tuo q. e
ueritas. Non expono quid dixerat innocentia mea
ingressus sum ita t. non sedi cum illo u. id est non probum assensum
uane operantibus. quid autem dixerat infirmabor sic ex
planat t. concilio u. id est cum illis aliquid occul
tandum non agabor non sedi cum illis imo t. odiui ecclesiam ma
lignantium solo nomine fidelium t. cum impiis non sedebo.
i. infidelibus i. non prebui assensum male suggestionum
s. t. innocentes s. positus t. lauabo manus meas
i. mundabo affectionem obortas ex fomite peccati
que in me e. t. circumdabo a. t. d. id est fidem t. mentem pre
non data decore uirtutum ornabo. Ideo fides altare
dicitur quia super eam omnes uirtutes funduntur 7 bona de offe
runt 7 extra illam non e locus ueri sacrificii 7 ideo h. s. fa
ciam t. ut audiam u. l. id est ut sciam laudes tuas compe
tenti uoce proferre. h. ideo dicit quia non e speciosa laus
in ore peccatoris 7 alibi peccatori autem dixit deus 7 cetera
s. ille tantum laudat dominum cuius uox consona e cordi 7
operationi. t. ita. e. t. a. u. l. illo sit. Venite bene
dicti 7 cetera. t. 7 enarrem i. predicem uniuersa mirabi
lia tua s. que narrari poss. 7 quod ego circumdabo al
tare tuum. h. in sificia ex timore pene s; ex dilectione
7 hic quod dicit t. domine dilexi d. t. id est dilexi me facere
in decora domum t. 7 p. i. locum habitationis glorie tue
i. ubi tu glorificabis. 7 quia talis sum t. ne perdas cum impiis
s. g. deum t. animam meam 7 cum uiris sanguinum quantum
ad proximum t. uitam meam. cum sanguinum s. qui suo
exemplo t quibus alio malo a recto statu deuocant aiis
innocentum t. in quorum manibus i. affectionibus t. iniquitates
s. i. quorum tota intentione prauitatis in malum t. dextera
eorum t. e. m. id est 7 si bonum quandoque incunt non
respectu iustitie s; temporalis comodi h. faciunt.
Ille tales s. s; t. ego s. eius innocentia mea ingressus sum
hic notat operationem 7 ita operatus s. quia t. pes meus
i. mens mea t. stetit i. perseuerauit t. in directo
i. non declinauit deorsum. t. sinistrorsum t. de
trorsum. Dextrorsum uadit aliquis quando agresti aspe
ritate modum iustitie excedit. Sinistrorsum
uero quando illud idem excicuiam nimis remitte ag.
Retrorsum autem quando relabitur in fidelitate transacti
uita t. in ecclesiis benedicam te domine i. 7 pes meus
stetit in directo 7 in isto benedicam te i.

laudem tuam annuntiabo in ecclesiis 7 ideo redime
me s. a malis 7 miserere mei i. 7 h. in miam tuam.
P s. dicitur prius quam liniretur i. ista oratio adtribuen
da e. i. perfecte ecclesie agenti de eo quod accepit prius
quam perueniat ad perfectionem unctionem. hic mittit
nos ad historiam dicitur adhuc in domo patris sui sed
in bethleem puerulus unctus e a samuele eum
regem futurum spiritu sancto sic presignauit dei unctus
e in ebron 7 super tribum iuda tantum regnauit
mortuo saule. Postea uero tertio unctus e quando totum
israhelitici populi puerum eam accepit quando unctiones aliud
nobis mysticant. Sic et tertio unctus e. dicitur sic quoque
fideles participes debent esse eterne unctionis. prius
in baptismo ubi spiritus sancti gratia innouantur. Secundo quando
per impositionem manus episcopi donis eiusdem spiritus sancti augmen
tantur. Tertio in die iudicii quando eiusdem spiritualis gratie
perfecti dulcedinem accipiscant. Non est credendum david
fecisse hunc psalmum antequam in domo patris lineretur.
S; dum post illam unctionem staret ante presidam fecit incertum e.
Intendit autem perfecta ecclesia in hoc psalmo modum ostendere
illius benedictionis quam in fine precedentis psalmi pro
misit ubi dicit. Benedicam te in ecclesiis. Ostendit et
nichil per unum peti suo exemplo 7 h. perfecta fide 7 in
tensa operatione nec non 7 deuota 7 frequenti oratione.

NS ILLVMI — Sic dicens.
NATIO MEA 7 cetera. s. f. fidem t.
salus mea s. in peccatorum remissione in
baptismo t. quem s. s. inuisibilium inimicorum.

timebo t. Dominus e protector uite mee i. dominus dat
mihi facultatem bene operandi 7 in ipsa bona operatione
protege me ne aliquid uulnerer ab inimicis t. a quo s.
inuisibilium hostium t. trepidabo dum h. sit quid t. no
centes i. nocere uolentes mihi t. super me s. entes extra
T. appropiant s. non uulnerant ad h. uenientes t. ut
edant si possibile esset t. carnes meas. Exaggeratio
criminis e sic ibi dicitur assatum e iam usa 7 manduca.
T. ita nullum hostium timebo dum appropiantes mihi ut
noceant ad h. tantum deueniunt ut edant car
nes meas i. ut destruant carnales suggestiones
non quantum ad intentionem eorum s; quantum ad mitis puri
ficationem t. qui tribulant m. i. m. i. i. 7 c. 7 ideo
non e timendum quia ipsa tribulatio quam mihi inferunt
ipsis e in firmitate 7 in tanta infirmitate ut pereant
7 ue non timebo eos quia neque ponentes castra i. consilia 7
tormenta appetitus neque plantes i. tribulantes me
7 hic quid dicit t. Si consistant si exurgant 7 cetera non ti
mebo plurimum eorum s; potius in hoc ipso quod me affligent
certius t. sperabo unam rem s. quam petii a domino 7
hanc s. bene uiuendo 7 expono quid sit illud unum.
T. ut inhabitem in d. s. non adorari s; omnibus diebus

uite mee .i. omni die quo uita mea .i. xpistus ibi erit. unde apostolus.
cum xpistus apparuerit uita mea et cetera. et ideo uolo ibi
inhabitare .t. ut uideam uoluntatem domini. s. quam hic
perfecte uidere nequeo. unde apostolus. nunc cognosco ex parte tunc
autem cognoscam sicut et cognitus sum .i. uisa iudicia eius
que nunc omnibus occulta sunt intelligam. t. ipsa diuina essen
tia .t. et ut uisitem templum eius .i. humanitatem eius aliter
quam iudei. unde dictum est. soluite templum hoc
et post tres dies resuscitabo illud. et hac fiducia
istud requiro. t. quoniam abscondit me .i. t. s. id est uidebat
me in hac arta que posuit me in occulto fidei et spei
xpisti eius in qua ipse militauit in ecclesia. unde apostolus. fides
sperandarum rerum substantia argumentum non appa
rentium. t. in die malorum .i. in hac uita ubi mala in
gerit. unde apostolus. redimentes tempus quoniam dies mali sunt.
t. protexit me .i. a temptationibus. idem muniuit me eadem fide et
spe filii sui et non solum muniuit me sed et .t. in petra exal
tauit me .i. in xpisto me securum fecit. unde dictum est petra
autem erat xpistus. et edictum a similibus eius quod in eminenti
loco positi non timent assultus hostium .t. et nunc ex
altauit caput meum. s. in me. id est ita me securum fecit
in presenti quod mentem meam superiorem inimicis reddidit.
et hac fiducia peto quod .t. circuiui .i. diligenter in
uestigaui quid esset amplectendum et quid reiciendum .t.
et per ea immolaui hostiam uociferationis .i. bona
operatione cum summa deuotione deo obtuli.
t. in tabernaculo eius .i. in me ipsa. Ita feci hactenus et
in futuro .t. cantabo et psalmum dicam .i. bona deuo
tione et iocunditate bonum operabor in manifesto
et hoc .t. domino .i. ad honorem domini. s. non pro fauore seculari.
O stendit quid pecierit et quare et quid qua fiducia ostendere quomodo
requirat orando scilicet ita. t. exaudi domine u. m. q. c.
id est orationem cum clamore cordis prolatam. t. miserere
re mei .i. et secundum misericordiam tuam et que deficienti animo mihi
satis festinato repperit. exaudi me et ne aliquis
intelligeret de exteriori clamore tantum, sed quod dix
erat clamaui determinat ita. t. tibi dixit cor meum
quasi diceret. Ego clamaui scilicet cordis clamore
illud scilicet .t. facies mea exquisiuit faciem tuam d.
id est domine et te in se sum agendo que recta sunt et te semper
in querendo et ideo. t. ne auertas faciem tuam a me et quasi
aliquo dicti ad horam aliquando in bono est addit. t. ne
declines in ira .i. non ita auertaris ut sis iratus cum sit
seruus tuus. sed t. esto adiutor meus. s. ad bonum operandum
et t. ne derelinquas me. s. in mortalitate et in passibili
tate. t. neque despicias me. s. in fine cum sis. t. deus
meus. s. creatione. t. salutaris meus. s. redemptione
ne derelinquas me. t. quoniam pater meus .i. adam. t. et mater
mea .i. eua. t. dereliquerunt me .i. in mortalitate et
passibilitate exposuerunt me. cum exiuit se ad
auditores ita. Ipsi dereliquerunt me. t. dominus autem assumpsit
.i. assumendo meam humanitatem in immortalitatem et
impassibilitatem me restituit spe. ne despicias me domine.
S. t. pone michi legem .i. stabilitatem. t. in uia tua .i. in om
nibus preceptis tuis. t. et dirige me in semita recta .i.
a directum fac me in preceptis tuis arctis. ut est in ingruenti
et positio temporalium rerum et similia et hec. t. propter
inimicos meos siue uisibiles siue inuisibiles dirige me.
t. ne tradas me in animas tribulantium me .i. in eorum fortitudine
ipsorum et reddit causam quare. t. quoniam insurrexerunt
in me testes iniqui .i. que ipsi uoce et opere docent male
operari dicentes bonum malum et malum bonum et ipsi qui
emphatice dicit. ipsa iniquitas. t. mentita est sibi .i. suo
malo. Os enim quod mentitur occidit animam. et quia dix
erat supra. t. animas s. t. a. ne de eterna salute dubi
tare uideretur addit. t. Credo uidere b. d. quasi diceret
indubie supra oraui quia uidere bona domini .i.
ipsum dominum. et tu quicumque fidelis auditor. t.
E xpecta dominum. nec cum michi sit. t. uiriliter agendo ut super
me age ostendi. et hic non ad horam. s. t. confortetur cor tuum
.i. perseuera et sic etiam in remuneratoribus sustine .i. expecta
dominum. s. remuneratorem. unde apostolus. nolite amittere
confidenciam que magnam habet remunerationem.
P salmus ipsi dauid .i. ista oratio est attribuenda dauid uel xpisto
oranti in psalmo pre resurrectione sua et conseruatione
sue et ubi et subcessione imponit damnationem
inimicorum sic incipiens.
A d te domine clamabo et cetera .i. domine pater
tu sancta trinitas ego positus in passione
clamabo. s. bona deuotione ad te. s. obti
nendum scilicet impassibilitatem et immortalitatem. tibi ita
clamabo ad te. s. ne deficiam scilicet confitendo inimicis.
E go clamabo et tu. t. deus meus. s. creator meus. t. ne sileas a me
.s. adiutus .i. ne subtrahas michi auxilium tuum et reppetit
illud idem sic. t. ne taceas a me. quando s. oportunum
erit me exaudire. quia si tacueris subtrahendo
auxilium non solum non habendo illud prius clamabo.
s. t. et post assimulabor d. i. l. id est in profundum mortis.
D omine ne sileas. s. potius. exaudi m. u. m.
id est uocem exterius prolatam et deuotionem meam et hi
uisibilia ut facias. t. dum oro ad te. s. assequendum
et ne deficiam. t. et dum extollo m. m. id est extendo
affectiones meas. t. ad templum sanctum tuum .i. ecclesiam
tuam. s. constituendam que erit sanctum templum tuum.
unde apostolus. templum dei sanctum est quod estis uos. t. ita.
dum extollo m. s. in cruce ad templum sanctum tuum.
exaudi me. et t. ne tradas me cum peccatoribus
simul et pariter cum operantibus .i. n. m. sub in morte
quasi diceret. tu qui peccatoribus ut me in
morte traderent potestatem tradidisti. noli

hi simul cu illis agit ut ex uoluntate euenias
perpetuo me retinendo in morte et non tantum ora
ut non perdas me cum illis qui publice persecuntur me:
sed ut liberes me ab illis t. qui locuntur p. o. p. s:
a. a. t. e. c. id est qui pacifice locuntur proximo
suo certe dicentes. Magister scimus quia uerax
es et talia. et odio habent interius. et quia tales sunt t. ua
illis s. opera eorum. i. secundum consilia et apparatus eorum.
et quia hic posset ex ignorantia fieri addit. t. et s. ne
quam a. u. i. hic est da illis s. quod illa sua opera studi
ose egerunt. t. et tribue illis s. opera manuum eorum. i. s. quod
ipsi propriis manibus spuendo flagellando in me
operati sunt. et ne aliciui uideretur illos fecisse talia opera
sine aliquo respectu iusticie addit. t. redde retribu
tionem eorum ipsis. i. redde illis s. quod negocia eorum
exigit. quoniam mala pro bonis retribuerunt et ita erit. tu
destrues illos. et quia destructio potest esse ad salutem.
ut in salulo et talibus subdit. t. et non edificabis eos. t. ita
destruent quod ulterius non reedificabuntur. et ponit causam
quare ita. t. quoniam non intellexerunt opera domini. i. miraculis domini
noluerunt applicare animum et per hoc non intenderunt. t. in opera
manuum. i. in reparationem humani generis. s. in qua maxime
debuerunt intendere et est dictum opera manuum eius similitudine.
id est in illo opere quod maxime diligimus manus ap
ponimus. sic dominus restaurationi humani generis
quasi egregio operi manus apponere debet. Et ne quasi ui
deretur orasse superbe. cuius sit adiutorium sic dicens. t.
benedictus dominus. q. e. u. m. id est uocem placati. secundum cordis
deuocionem. ideo dicit exaudiuit quia quod futurum erat. iam ei
certum quasi preteritum erat. quia dominus est t. protector. s. in passione
et in omni perfectione. et adiutor meus. s. in resurrectione. et
ideo est adiutor meus et protector quia t. in ipso sperauit cor
meum. et ideo t. adiutus sum. et iam refloruit caro mea.
ideo dicit refloruit quia in singulari et ineffabili natiuitate
per floridam dicitur egredietur uirga de radice iesse et s. e.
postea uero caro eius defloruisse uisa est quando obprobriis
subdita fuit. in resurrectione tamen defloruit quando
uerum inmortalitatem et inpassibilitatem recepit. et quia reflo
ruit caro mea. ideo t. ex uoluntate m. c. e. i. de
acquiram ei confitentes ex propria uoluntate non ex coacti
one presencie. ut iure confitebuntur ei ex uoluntate. quia t.
D dominus est fortitudo p. s. id est facit eos constantes in omni uirtute.
et est t. protector. s. x. s. id est saluatos per me protegit. s. in
innocentia. Et quadam beniuolentia orat dicens pro
ipsis saluandis ita. t. domine saluum fac populum tuum. s.
remittendo peccata. t. et benedic hereditati
tue. s. faciendo illos bonos operarios. t. et rege eos s. faciendo
perseuerare. t. et extolle illos de uirtute in uirtutem.
t. usque in eternum. Postquam dixit de consummatione tabernaculi.
i. ulla operatio est attribuenda dicit propheta posito in eius fide

tione perfectionis. tabernaculi consummati. hic tabernaculum
in fidelibus omni tempore consummatum est ita tamen ut perfec
tius esse possit. siue in hiis qui in fide persistunt siue in hiis
qui iam in uirtutibus proueccti sunt. hic mittit nos ad
historiam quia sicut dauid post receptionem arce sublate
a philisteis. tabernaculum domino adorandum et sacri
ficandum instituit. sic quique fideles post fidei catholice
perceptionem se ipsos debent tabernaculum sanctifica
onis preparare. in quo deo offerant sacrificium laudis.
fidem uidelicet et spem et dilectionem in odorem suauitatis
H ortatur uir propheta in hoc psalmo communiter omnes fideles
ut imitando uitam apostolorum se ipsos deo offerant admo
nens scilicet perfectos ut perseuerent et augmententur. alios uero
ut bene operando ad eundem sacrificii oblationem cito
promoueantur quod sic incipit.

AFFERTE DNO et cetera. i. uos fideles dei s.
secundum fidem. afferte domino s. uos ipsos filios arietum
i. imitatores apostolorum. Repeticio eiusdem uocum incul
catio est prophete adhortationis. Eosdem uocat filios dei
et filios apostolorum. unde iohannes dedit eis potestatem f. d. f.
et apostolus filioli mei q. i. p. arietes uocat apostolos duplici
de causa. uel quia duces sunt totius ecclesie. sic arietes sunt duces
totius gregis. uel quia sic arietes diuino cornu obiecti
one obstancia sibi inpugnant. sic apostoli omnium
aduersariorum assertiones duplici testamento con
uenienter inpugnabant. quosdam ad fidem conuertendo
quosdam hic deuicti erunt in sua perfidia relinquendo
et exponit quomodo debeant imitari apostolos ita. t. afferte
domino i. xpisto t. gloriam s. secundum fidem credendo ea que deo
credenda sunt s. diuinitatem. t. et honorem. i. ipsum s. secundum
humanitatem. sic dicit apostolus. propter quod et deus exaltauit
illum et d. i. n. q. e. s. o. n. et cetera. et inde dominus in euangelio.
D ata est mihi omnis potestas. i. c. et t. afferte domino gloriam. i.
huic glorie dei que est in nobis s. fidem. addite aliam gloriam s.
predicando aliis. t. exhortando et hic t. nomini eius. t. ado
rate dominum. i. a. s. e. id est his omnibus predictis modis
ueneramini dominum in amplitudine bone operationis
que bene designatur per atrium quia sicut spaciosus locus ante domum
cuius libet potentis est quod dicitur atrium. sic in fidelibus eminere
debet amplitudo bonorum operum et ideo afferte domino hec per
dicta. quia dominus tabernaculum suum i. ecclesiam consummauit
exigentibus scilicet et uidelicet his per apostolos quos fecit constantes in omni
perfectione et manifestos in miraculis et hoc est quod dicit. t.
U ox domini intonuit. i. audita est predicatione apostolorum
comminando t. ex hortando. t. super aquas
t. super gentes populum. et ille aque fuerunt
multe. Multis autem gentibus apostoli
predicauerunt et hoc est quod dicit. unus aquas multas. et de
tinuit quasi sit ille dominus. sic t. deus maiestatis i. omni
potentis. hic ideo dicit neque passus est aliciui uidetur

ex inpotentia fuisse. 7 expon quomodo dominus intonuit per
apostolos. ita. t. uox domini intonuit in uirtute. i. fecit eos
constantes in predicatione. t. uox domini in magnificentia. i. fecit eos
magnificos in potentia miraculorum. sicut scriptum est
domino cooperante 7 s. c. f. s. s. vox domini confringentis cedros.
7 cetera. i. 7 per ipsos apostolos confringet dominus cedros. i. quoscumque
elatos. sed 7 cedros libani. i. potentia de nobilitate
tantum extollentes. 7 non solum illos confringet sed plus
faciet. quia t. comminuet eos. s. cedros. tamquam u. l. quosdam
ex ipsis scilicet ipsis igne ita accendet quod spontanei se
ipsos offerent acceptabile sacrificium deo per martirium
scilicet in odore suauitatis. Ideo dicit tamquam uitulum libani
quia sicut uituli illi qui in pascuis labani morabuntur
delectabiles erant ad immolandum. sic aliqui ex ipsis
inpinguati uirtutibus deo placebunt patiendo
martirium. 7 non est mirum si ipsi comminuentur cum 7 ipse
t. dilectus. qui antonomasice a deo dilectus est ipse
patietur. De quo paterna uox ait. hic est filius meus d. c. cetera.
7 exponit sicut quem natura patiatur ita. t. quemadmodum
filius unicornium. i. sicut illa natura quam assumpsit ex unius
dei. qui sicut unicornes i. singularis superbie. hic notat
duplicem humilitatem christi. tum quia per omnibus passus est
tum quia exsul inimicis dignatus est nasci. t. vox
domini. s. intonuit intercedentis. s. ignis. i. dominus non solum
illos superbos ita usque quaque humiliabit per apostolos
sed 7 crudelissimos persecutores qui dicuntur flama
ignis. ... i. ex odio ex indignatione sed eius
tribulantes illos intercedet. i. diuidet quosdam assu
mendo quosdam relinquendo. hactenus ostendit conuersi
onem gentium. modo uult ostendere conuersionem iudeorum
ut ex utroque illo pariete unum designet fieri
tabernaculum sic dicens. t. uox domini. s. intonuit
domini dico. t. concutientis desertum. i. dominus per apostolos concu
tiet illos qui propter cordis sterilitatem bonum domini deser
tum. t. 7 per i. commouebit dominus d. c. Cades interpretatur
sanctum legis. Bene igitur illi dicuntur desertum cades quia sanctitatem
legis. i. spiritualem intellectum deseruerant. 7 carnalibus
obseruantiis tantum inheserant. Quod dicit concu
tiet. dictum est rustici terram suam ut fructificet commo
uentis. t. vox domini. s. intonuit. p. c. i. 7 ex illis hisdem
qui in primis desertum fuerant faciet predicatores 7 hi
modo. quia t. reuelabit. s. illis condensa. i. scripturas
prophetarum obscuras. 7 ita omnes. s. predicti entes. t.
in templo eius. i. facti tabernaculum eius. t. dicent
gloriam. i. palam glorificabunt ... dominum. s. bona in
tentione 7 opere. ceruos ... uocat
predicatores hac similitudine. quia sicut
ceruus absorbendo uenenum serpentis innouatur.
sic boni predicatores peccata auditorum destru
endo illos innouant seu eos incorporando 7 p hi
dicent gloriam. quia t. dominus diluuium i. f. id est quia
dominus prius fundabit eos in baptismo quia non processisset
nequaquam predicto modo gloriam dicere possent. 7 ita. t.
dominus sedebit. s. illius. t. rex. i. reget eos. t. in eternum.
7 exponit quomodo in eternum ita. t. dominus dabit uirtutem
constantiam. t. populo suo. s. in presenti 7 ipse idem dominus. t.
benedicet populo suo. s. in futuro. t. s. incommutabili.
P S. cantici in dedicatione domus dauid. i. ista operatio
est operatio dilectionis in remuneratione christi. s.
in passibilitate 7 inmortalitate quam iam accepit
T ecclesia s. quod acceptura est. 7 ideo sic intitulatur
psalmus cantici. quia principaliter tractat de operatione.
secundo loco de cantico. i. de remuneratione. hic
mittit nos ad historiam hebreas qui titulum apposuit
intellexit. quia sicut in expensis 7 apparatu suo templum
domino edificauit. sic corpus christi s. singularem nati
uitatem 7 inmunitatem a peccato fuit edificatum.
7 post ea cum iocunditate 7 sollempnibus hymnis ad
laudem domini edificauit. In resurrectione uero
s. in passibilitate 7 inmortalitate in eterna gloria fuit
dedicatum. T ecclesia sic in baptismo s. peccatorum
remissione edificatur. post in perpetua beatitudine
cum angelis in laude domini dedicabitur. sicut ait psalmista
B eati qui habitant. i. d. t. d. i. s. s. l. t. Dauid uero qui hunc
psalmum composuit non significans sed solum significatum
considerauit. Si enim illud respexisset aliquid de in psalmo
mentionem sicut in precedenti fecisset. Agit autem hic ipsum caput
de sua operatione 7 eterna remuneratione. hortatur etiam
fideles ut suo exemplo psallentes domino 7 confitentes ad
eandem leticiam peruenire mereantur sic incipiens.
EXALTABO TE DOMINE. 7 cetera. i. domine
exaltabo. s. deuotione 7 opere. Deus secundum se
nec exaltabitur nec minuitur. sed in singulis
fidelibus cottidie exaltatur dum illum bona deuotione
magis 7 magis uenerantur. Ideo exaltabo te. quoniam suscepisti
me. s. adimplendo uoluntatem meam 7 non adimplen
do uoluntatem inimicorum meorum. uolentium me in morte
detinere. 7 hoc est quod dicit. t. nec delectasti. i. m. m. s. m.
idem inimicos meos existentes superiores me in passione
non delectasti de me 7 nunc illos non delectabis super me. quia
t. Domine deus meus clamabo. s. uoce. t. ad te. s. qui iustus es 7
misericors es. qui omnipotens es. 7 tu. t. sanabis me. 7 ex
ponit quomodo sanabit ita. t. domine deduxisti ab inferno animam
meam. 7 hoc est non saluabis me. s. separatum. t. a descendentibus in lacum
. i. dissimilem facies illis qui tendunt in profundum mortis
... ... i. ... Ego exaltabo dominum 7 clamabo 7 ipse
saluabit me. 7 uos sancti eius. s. meo exemplo inducti. t.
t. psallite. i. bene operamini. t. domino. i. ad honorem domini. t.
7 confitemini. m. s. e. id est confitemini illi qui per mortem
meam 7 resurrectionem memor fuit nostre sanctificationis

7 ido psallite 7 c̄fitemini · t · qm̄ ira eius · i · uindicta
s · e · t · idignatione · i · imonitio · t · 7 uita · s · iūā ē · t · īuo
luntate eī · i · eximia · 7 ido psallite 7 c̄fitemini · t ·
quō · t · fletus · s · datus humano gn̄i · t · demorabit̄ ·
s · tantū iboib; respicientib; · t · aduesperū · i · ad
adā sedm̄ c̄formitatē · t · 7 admatutinū · s · respien
tib; · i · adxpm̄ demorabit̄ · t · leticia · Bn̄ adā peruesp
perū itelligit̄ · q: sic dies · aue po uerg adoccasū · sic
adā declinando apfectione uirtutū descendit in
obscuritate uicioꝝ · sic ibi dictū ē · Dū abularet
dn̄s ad aura post meridiē 7 cetā · 7 xp̄s bn̄ intel
ligit̄ p matutinū · q: sic mane p̄ncipiū ē lucis 7
toci die · sic xp̄s ē lux 7 p̄ncipiū toci ecclie.
ill' erit leticia · q respicient adme · q: t · Ego
dixi inhabundantia mea · 7 cetā · hec ēnunia
tia ē quantū adsententiā · potē 9 ētinuari
s littiā ita · motus fuit · t · au dixi ego · i ·
stabiliū · t · ihabundantia mea · s · uirtutum ·
positus · t · ū mouebor ieternū · Illo dixi · nota
mus libū arbitriū · s; q: n̄ solū suffic̄ add · t ·
nē tu p̄stabis uirtutē · i · c̄stantiā · t · decori
meo · i · meę scitati · t · iuoluntate tua · i · exgra
tia · 7 qd̄ ego ū mouebor ex h apparebit · q: tu
t · auertes · i · uidebis auertisse · t · faciē tuā ame · 7
f · s · c · id ē ego c̄tbabor · C̄turbandū se dic̄ sic ibi
dictū ē · Cepit ꝑ tedē 7 pauē 7 similia · Ego c̄tur
babor 7 ū deficiā · s; t · Dn̄e clamabo · s · bona deuo
tione 7 ope · t · adte · s · obtinendū · t · 7 addm̄ meū
depcabor · s · uoce dicēs ita · t · Que utilitas · i · m ·
d · d · i · id ē ū descendā icorruptionē ut utili
tas pueniat ex effusione sanguinis mei · t ·
uq̄d c̄fitebit̄ t puluis · a · a · u · t · id ē corpus
meū ū redigetur ipuluerē · s; pocī aq̄ret tibi
c̄fitentes · 7 annuntiabit te eē ueracē · ibi sci;
qd̄ pollicitus es de redemptione mundū · per
sanguinē meū · ego clamaui addn̄m 7 ipse · t ·
n̄s exaudiuit 7 misertus ē mei · i · 7 h pmiam suā ·
Dn̄s factus ē adiutor m̄s · hic notat meritū
suū 7 expon̄ q̄dā affectione utendo se addn̄m
ū̄s sit misertus 7 q sit adiutor m̄s ita dicens ·
C̄uertisti · p · m · id ē dn̄e ita misertus es mei · 7 ita
me adiuuisti qd̄ c̄uertisti dolorē passionis meę
t · igaudiū · s · resurrectionis · 7 i ipsa resurrectione
c̄cidisti saccū meū · i · mortalitatē 7 passibilitatē
meā · t · 7 circūdedisti me leticia · s · icōmutabili
7 h ē qd̄ dic̄ Apls · xp̄s resurgens ex mortuis
iā ū moritur 7 cetā · Saccū pon̄ hic pmorta
litate · q: sic saccus 7 cilicū dant reis p pena
alicuius criminis · sic mortalitas 7 passibilitas
7 ignominia · scit ireccssu aū gr̄ā ixpō omnio
destructa ē · gic dic̄ apls · xp̄s resurgens ex mortuis.
U ata s humano gn̄i p pena peccati · tu circūdedisti
leticia h m̄ scil · t · glā mea · i · meę resurrectionis
t · cantet t̄ · 7 ita qd̄ 7 ū c̄pūgar · i · ū paciar · s · amplius
7 q: ū ulterius paciar · ido · t · dn̄e ds̄ m̄s · t · c · id ē acq̄rā
t̄ c̄fitentes ieternū · t ita ut cantet t̄ glā mea · i · glosi
7 ū c̄pungar · i · ū penitebit eos tuū nom̄ p̄dicasse:
H ic notat manicheos 7 plures alios · q p xp̄m bona
deuotione p̄dicauer̄ · s; q q̄dā decī humanitatē
uider̄ auditorib; displicē q i passione illius repi
unt · multa c̄finxer̄ ut tandē iterror̄ inciderunt.
M ei ū c̄pungent · s; t · Dn̄e ds̄ · i · c · t · id ē acq̄rent tibi
c̄fitentes · Infine p̄s dd pertasi · i · illa opatioē adtribu
enda dd̄ · i · xpō · tedenti t p̄seuanti ifine · i · ipfecta ob
ediencia · p̄s dico factus pertasi · i · p̄siderationē illius
p fundissimi itellectus xpī derepatione humani
gn̄is · p morte 7 resurrectione suā disposita · qui i
tellectus excedit omē itellectū creaturarum ·
dr̄ aū extasi duob; modis · Ē n extasis qn̄ aliq̄s in
stupore m̄tis positus imemor sui factus ē 7 h m̄ se ipso
iferior dici potē · Ē tm̄ extasis qn̄ aliq̄s sublimia
p scrutando m̄tē alieṇ transcendit · sic apls dic̄ · siue
m̄te excedimus do de q̄ hic loquit̄ · Orat aū hic ipsū
cap̄ p se nedeficiat ipassione · 7 ut celerit̄ adresurrec
tionē p ueniat · Orat 7 p suis ut i bono p̄seuantes salui
fiant · q̄s i fine exhortat̄ ut q bona s icessanter opantur
sic incipiens;

IN TE DNE SPERAVI 7 cetā · i · dn̄e spē meę re
surrectionis 7 toci salutis ite solo posui 7 ido
ū c̄fundar ieternū · i · ū erubescā · neq; ī h solo neq; ifuturo.
E rubescentię cedet si ipassione deficeret · t si passus non
resurgeret 7 quia sola spe ū suffic̄ adresurrectionē
si desit meritū add · t · iniusticia tua libā me · i · q:
speraui ite libā me · s · amorte · 7 h ē qd̄ iusticia tua
exigit · hic notat suę obedientię iomib; pfectionē
t · Inclina admeaurē tuā · i · ū solū meritis meis libā
me · s; eximiā tuę benignitatis · c̄descende i firmitati
meę · Auris di ipsa benignitas dr̄ · p quā preces humi
litatis nr̄e exaudire dignat̄ · 7 h celerit̄ ut · t · eruas
me · s · depassibilitate 7 mortalitate 7 iteri tu q ds̄
m̄s es · t · esto m̄ iptectorē · s · ne c̄formet̄ inimicis
t · 7 idomū refugii · i · isecuritatē · t · ut · s · tandē saluū
me facias · 7 ido esto m̄ iptectorē 7 irefugiū · t · Qm̄
tu es u fortitudo mea · e · r · m · Orauit utes michi
iptectorē 7 ita erit tu · t · deduces me · facies me per
seuare · 7 h ppt̄ nom̄ tuū · i · ppt̄ glām tuā 7 ipsā ·

deductione. t. enutries me s. ad maiora sustinenda.
Libera me et ita facies tu. t. educes me de laqueo hoc.
i. de morte istanti quem absconse s. quantum ad eorum opi
nionem mihi parant. et t. quoniam tu es protector meus s. in omnibus
predictis. t. commendo spiritum meum. i. r. m. id est ita tradam animam
meam vel ut remissa iam non sit in potestate iudeorum sed tantum
in tua et cum clamabo eam mihi reddas. et hic notare uidetur
ut anima sua in potestate dei sit et in manibus iudeorum
et cum uoluerit sibi reddatur et exponit quod utilitatis ui
peruenerat ita. t. redemisti me d. d. u. id est ideo fac quod
postulo quia hoc mihi tu domine qui deus es ueritatis. i. omni
quod te uere diligit. redimes meos hoc tamen xpistus fuit redemp
tor seculi quia dum humane nature aduersarii manus in
eum iniuste posuit humanum genus quod iuste deti
nebat simul cum ipso uite perdidit. Meos redimes sed
t. obseruantes u. s. u. id est obstinatos in uanitatibus
instruc tuose illos odisti. i. non redimes. t. ego autem in domino
speraui et cetera. i. illi perdentur sed mei sperabunt in te domine. ideo
t. exultabunt s. in corpore. et letabuntur s. in anima et hec
in misericordia tua et ideo exultabunt corpore. t. quoniam re
spicies humilitatem meam. i. deiectionem meam et ideo
letabuntur in anima quoniam saluabis de necessitatibus
animam meam. i. defectionibus non ex culpa primi pa
rentis defecisset quod recta si solum mihi semper cogitaret.
Necessitas anime multiplex est. unde non ea puritate et
serenitate dominum intelligunt. t diligunt quo diligendus
est nec corda aliorum perspiciunt. nec sese ipsos plene
agnoscunt. quandoque sapiunt scilicet bonum cogitando. quando
que desipiunt peruerse meditando. et ideo exultabunt
et letabuntur quia t. non concludes meos in manibus inimici.
scilicet conformes illis faciendo. sed t. statuies pedes
meos. i. affectiones meas. t. in loco spacioso. i. in am
plitudine dilectionis. quod hactenus dixit de suis e
nuntiando non dicit orando ita. t. miserere mei domine.
i. mearum et necesse est ut miserearis eorum. quoniam tribulantes
exponit quomodo ita. t. conturbatus est in ira. o. m. et u. m.
Hic notat triplicem infirmitatem. scilicet secundum suum sup
remum et medium et infimum. i. secundum rationem et sensualitatem
uel uitalitatem et corpus. t. conturbatus est in ira. i. in uindicta
peccati. t. oculus meus. i. ratio mea. scilicet quod non pura
perspicacitate discernit uel intelligit. i. anima mea sensu
alitas uel uitalitas. Ipsi enim sensus exteriores debi
litati sunt. Non enim ita perspicaciter uidemus uel audimus
uel odoramus uel gustamus uel tangimus. sicut non pecca
tum originale precessisset faceremus et uenter meus. i. corpus
Multis enim iniuriis eodem peccato precedente subditum
est et quod anima et uenter mea conturbata sunt. exhi appa
ret. t. quoniam uita mea defecit. i. d. id est quelibet
infirmitate consumitur et non solum sentit dolorem sed et quan
diu est in labore et erumna uersatur et hoc est quod dicit. t. et anni
mei in gemitibus et quod oculus conturbatus est exponit sic.
t. uirtus mea. i. oratio mea. t. infirmata est in paupertate
s. plene cogitationis. t. et ossa mea. c. s. id est uirtutes
mee debilitate sunt. unde miserere mea. tamen propter multi
plicem eorum infirmitatem. tamen propter ea quod perueni et hoc est quod dicit.
t. super omnes inimicos meos. f. o. i. id est maiori obprobrio et contemp
tui habitus sum quam aliquis inimicus meus. et t. uicinis meis
i. illis qui iam applicabant animum ut uenirent ad me.
t. ualde. s. factus sum obprobrium. t. et notis meis timor. i.
discipulis. unde legitur. Noti mei quasi alieni recesserunt
a me. ideo dicit timor et non obprobrium quia mors eius discipulis
non fuit obprobrio sed timori et illi. t. qui uidebant me. i. qui
diuinitatem meam bona operatione et miraculorum attestatione
cognouerant. t. foras fugerunt a me. i. cum illis qui tantum hominem
estimabant concesserunt. t. obliuioni datus sum. i. predica
tionis et bone operationis et miraculorum non sunt recordati.
sed datus sum obliuioni. t. tamquam mortuus a corde. i.
tamquam peccator. t. et factus sum tamquam uas perditum. i. ita inu
tilis s. apud ipsos sicut uas est fractum et dicit quare sic eum
paruipenderunt ita. t. Quoniam audiui uituperationem sus
tinui. t. uituperationem multorum dicentium uah qui
destruis templum dei et cetera talia. t. commorantium in cir
cuitu. i. in circuitu temporalium. qui ut firmius retinerent
eum in morte dederunt uel ita commorantium in circuitu s. mei
ad affligendum. t. in eo in circuitu consiliati sunt accipere i.
auferre animam meam. i. dederunt consilium ut occiderent
dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesaris et talia
et proponit quod consiliati sunt ita. t. dum conuenirent. scilicet magni
et parui. t. simul. i. unanimes. t. aduersum me. uel ita in cir
cuitu in eo. t. propter rota temporalium retinenda accipere
animam meam consiliati sunt. alii timuerunt alii defecerunt.
t. Ego autem speraui. i. spem meam posui in te domine et non solum
speraui sed corde sed et t. dixi s. uoce. t. eripe me de ma
nibus inimicorum meorum. i. de potestate et non solum a quibus cumque
inimicis sed et a persequentibus me et ideo hoc fac mihi. quia t. tu es
deus meus et sortes mee. i. delectationes mee s. in manibus
tuis. i. in uoluntate tua. i. quicquid alii eligant ego
id solum elegi quod tibi placitum est semper operari. eripe me
et t. illustra. i. exhilara. t. faciem tuam. i. uoluntatem
tuam. t. super me seruum tuum. i. saluum me fac et hoc in misericordia
tua domine. scilicet resuscitando et dicit quare. t. non confundar
quoniam. i. quandoque inuocaui te. i. omni bona operatione
Ego non confundar. i. non erubescam. sed t. impii erubescant
et ita erubescant. quod t. deducantur in infernum eorum
stione et terreni hic. t. muta fiant. l. d. sed illorum quod non
habent quod contradicant. Labia dolosa eorum. t. que

q cum eo resurrexisse ab ipsis custodib; suis audierant.
7 credebant aliud tamen ore pferebant. t. que s. labia
dolosa locunt iniquitatem adusus me iusti. Iniquitate
loquebant dum xpm filium di esse 7 amortuis re
surrexisse 7 cetera talia iprudent negabant. 7
hi isupbia. ve supbi erant. q q uis errorem sui re
cognoscerent. tamen abincepto nunquam desistere uolebant.
7 i habusione. s. ubi arbitri. q te abusi s. qndo in
malu declinauer. ad h' et datu fuit ut hic boni
7 mali passibiles eent bono tam aberentes tantu
iuste 7 egre dnm laudarent. t. ita i habusione
subox. i. i falsitate dicentes bonu malu. scit qn
eu demoniu habe. 7 ado nec 7 plasphemu dicebat.
malu bonu. uidt qn carnales obseruantias
tantu obseruancias docebant. 7 se iustos
ee tantu pdicabat. Iste ursus scit. Erubescant
ipsi adhuc pote ita legi ut sit oratio. p inimici
m aesidiceret. supi orau ut misereris mei.
tu ppt ea. tribulatione tu ppt meritu mei.
m q oro p inimicis. ut ipsi ipsi erubescant. s. pec
catis suis 7 tantu ut deducant. i. ut estiment
se ee deducendos in infernu. 7 h' m muta fiant. l. d.
s. amplius ad contradicendu ueritati. labia dolosa
q m locuntur. a. i. i. i. s. 7 a. t. Qua magna m. d. t. d.
uasi orau ut misereris mei. tu ppt h' ea tribulant
tu pp meritu meu 7 ita facies scit ereptione mea
7 illustratione faciei tue sup me. ea multitudo
dulcedinis tue. i. multiplex mia tua e qua
magna. i. ualde magna. qua. s. miam tua. t. ab
scondisti timentib; s. ipsus 7 reuelasti timentib; te.
ipsi n q diligunt te. itellig. dulcedinem miarum
tuaru. tu iuocatione ad fide. tu iremissione pec
catoru. tu i pseuantia bonor opu. tu tande ieternu
beatitudinis receptioe 7 n solu facies eos itellig.
miam tua. s. q. t. eis q sperant. i. t. i. e. s. f. h. id e q te
sentiunt cora hoib; uirilit existent. t. pfectos. i.
pfectos dabis t ise t te mbris. unde dns i euangelio
R me esess fuerit. c. 7 cetera. hic facia ip som 7 i futuro
t. abscondes eos. i. id e ipsentia tua collocabis eos
s. remotos. t. a conturbatione hoim. 7 teru hic ipsenti
ptege eos. i. i mulicia tua pmanentes. t. a contradicti
one linguaru. i. aulis contradicentiu 7 abalus tu
rus. o' uite se adauditores ita. dns h' m ptegeret
meos 7 ui sit. t. Benedictus. qm m. s. m. id e q n
solu ptegit meos ipsenti s; mirabile 7 ineffabile
miam dabit meis 7 ostendit. ubi. scit. t. i ciuita
te munita. i. icelesti hierlm. Alii ita pficer
erat 7 ptegent. t. Ego au ero ita humiliatus

qui uidebor ee. t. piectus afacie oculoru tuoru
i. amicia tua. scit ipulsione. 7 h' t. dixi. i. pui di.
t. iexcessu mtis mee. i. i pfunditate itellectus. q ex
cedit mtes hmoi creaturaru. 7 ea ita humilia
bor. t. ido exaudies uoce orationis mee dum
clamabo adte. s. p me 7 p meis. o' uiri se adau
ditores ita dicens. ea dns hoc m mirificauit miam
sua in nobis. t. omis sci ei diligite dnm. s. ptot bene
ficiis 7 oportet ut eu diligatis. t. Qm dns requiret
duob; hac ueritate 7 hac iusticia. scit ut eu diligatis.
7 multis eu diliger ido ea iusti e. t. diligite
satis ppt ea ea habundant hius q ies supbient
7 ne aliqs sine opib; estimet se eu diliger. add. t. uiri
liter agite. ea cetera. i. h' m diligite dnm. scit uiri
lit agendo 7 pseuando i bono. unde apts n coronabit
n q legitime certauerit. Huic dd. i. hui' m ad q uis e
ille q i hoc psalmo loq'r attribuendus e itellectus
i. ille dicendus e itelligens. h' li q d dic itellectus
i defunte magis eu ee itelligente unum. q si determi
naret. illos n q sapientissimu s sapientes idet
minate dice e tinuimus. ut salomon dr i determi
nate sapiens. 7 h' n pcedenti psalmo iste ps sub
ponit. na isupiori demissione peccatoru actu e
7 de beatitudine fideliu. Si au q litr ad beatitudine
ueniat istructio dat. ne plibu arbitrii adhuc se
posse attingere q s q temere arbitret. hic loq'r q sub
fide' aut siue an lege fuerit siue p' lege q pus
ex carnalib; obseruantiis 7 exlibo arbitrio tantu
se credens iustificari. tande hui' erroris peni
tens ad alios extrahendu debui' m ee ueritate
intendit. eo ybans omis ee peccatores hac ratioe
scit ea omis egent remissioe peccatoru. q est tt
ex nulla alia re posse dari. n ex sola gra di 7 h'
pfessione bonor opu obseruantia pponens se
eis i exeplu ita dicens.

BEATI QUORUM. 7 cetera. i.
illi s beati q r peccata siue originalia
siue actualia. t. tecta s. i. deleta s. s. per
baptismu. t. s i lib ea alio m. t. 7 q iniquitates
remisse. i. p ue suggestiois exfomite peccati
obortentes. t. remisse s. i. debilitate q d p ualere
n poss. ut ita illi s beati q r iniquitates remisse s.
i. q r oma peccata ibaptismo anichilata s t.
7 q r peccata. s. p' baptismu comissa qeu q; sunt
tecta s. i. deleta s. 7 ne aliqs putaret illu eius
oia peccata. h' m ee ut oino ee sine peccato. ea
falsu e cu manifeste dicat apls. Si dixerimus
ea p. n. h. 7 cetera add. t. Beatus uir. c. 7 cetera

et ille vir beatus est cui venialia dominus puniet.
Illi namque peccatum ad venam imputabit quod per pecca-
tur actione criminaliter vel nimis consuete vel veni-
alibus peccat. sic ut postea deo non satis faciat.
Et non propheta. Si autem erit se iustus iusticia sua numquam
vivet. vel nec est in spiritu eius id est in anima vel dolus id est qui iam
perseveraverit quod promisit in baptismo. sequitur. vel Quoniam
et cetera. Ideo intelligo quod beati sunt quorum remisse sunt iniquitates
et cetera. Hic autem tacui id est non intellexi de pluribus arbi-
trium me beatificari posse putavi. Bene autem tace-
re ponitur pro intelligere quod sic loquimur interim dicimus dum
intelligimus. ita quoque tacere dum non intelligimus. et quoniam tacui.
vel inveteraverunt ossa mea id est debilitata sunt ratio liberi
arbitrii. et si alique virtutes in me erant que ossa per simili-
tudinem dicuntur. Inveteraverunt ponitur pro simul vetus. quasi toto
antique. toto debilior. quasi diceret quod per me sufficere
presumpsi. ossa mea in quibus confidebam debilitata sunt. Dico quod
tacui. vel dum tamen clamarem tota die id est iugiter illud
idem quod tacebam. scilicet illos solos beatos esse quorum remisse
sunt iniquitates. et cetera. et exponit quomodo clamabat sic. Vere
clamabam. vel quoniam manus tua id est vindicta tua
deus que de me accepisti. ideo quod sic tacebam. vel die ac
nocte id est assidue. vel gravata est super me. quasi diceret.
Ipsa miseria scilicet ossium meorum debilitatio quam in-
dicta tua mihi gravissimam et ponderosam inferebat
illud quod tacebam clamabat. manus tua gravata
est et cum gravaret tandem conversus sum ad te intelligendo
quod prius tacebam et hic vel in erumna mea id est in consideratione
erumne mee que erumna fuit vel dum configitur spina.
id est confringeretur in me peccatum quod dicitur spina. eo quod assi-
militudinem spine corpus pungentis conscientiam
pungat. dum ponitur configitur multorum peccatorum simul
fixuram inmittit. Alia translatione habetur dum
exardesceret messis mea quod est dicere. dum arderent
virtutes mee que messis dicuntur. ideo quod anima eis susten-
tatur ne pereat. sicut messe corpus alitur ne deficiat.
Dico quod conversus sum et cum vel delictum meum etc. vel facta
dixi. quod conversus sum et sic constructa est in me spina id est
superbia. spina dicitur ossium collectio. que a collo superius est
usque deorsum. per quam et corpus constat esse erectum. que si fran-
gatur statim corpus incurvatum humiliatur. sic cor hominis
superbia adversus deum erigitur. que si auferatur penitus ergo
deum anima humiliatur. Dico quod confracta est in me spi-
na et dum confringitur in me spina id est superbia. vel cog-
nitum tibi feci etc. id est manifestavi non quod prius igno-
rares. sed quod prius excusando quantum ad me non quantum ad te
abscondebam confitenda. et me ipsum accusando
manifesta tibi intellexi. et iniusticiam meam non abscondi. sic prius
confitendo manifestavi sic et delictum. Delictum est

quando precepta non facimus sicut colere deum. inopi sub-
venire et talia. iniusticia vero est quando prohibita
facere presumimus. ut homicidium et furtum et talia.
Cognitum feci delictum et exponit quomodo sic. vel Dixi scilicet prius
id est in mente statui sic agens. vel confitebor iniusticiam meam
domino. et hic faciam. vel adversum me agens id est accusabo me
ab iniquitate mea confitendo eam domino. Qui prius superbe
me excusabam hic dixi ego. et non abscondi. vel et tu
sicut misericors. vel remisisti impietatem peccati mei. id est non solum
peccatum sed et impietatem ipsius peccati id est superbiam peccati
prius abscondi. Ostenso quod per confessionem venitur ad re-
missionem. ne putaretur ipse solus qui peccator fuerat
remissionem consecutus esse. sed vero minime subdit. Dico quod tu
remisisti impietatem mei. quod remissionem non solus ego sed
vel pro hac sed remissione. vel orabit omnis sanctus. ad te. id est in
secto quod aptum est ad penitendum et orandum. futurum
non adhuc oportunum erit. unde apostolus. Ecce nunc vel a. dico
quia orabit. et hec oratio non erit infructuosa. vel Veri-
tamen ut sit fructus sit. vel in diluvio aquarum multarum.
id est in die iudicii. in quo multe et subite tribulationes super-
venientes sunt. vel ad eum non adproximabunt. sed ille ad quem
id est ille tribulationes. Vel in iudicii diluvium dicitur quod
ex inpulso veniet. sic et diluvium ex inpulso erupit.
Unde in evangelio. dies domini sicut fur ita in nocte veniet
quod est acsidicat. Bono suo orabit. Ideo namque in die iudi-
cii in omnes tribulationes securus erit. Hec autem
apostrophen ad deum orans utique eum a superiori tribu-
latione id est ab impietate eripuit. eripiat quoque ab exte-
riori inimicorum tribulatione quam multis multis modis
voluit eum devocare. et hic sic dicit. Dico quod tu remisisti
impietatem. vel tu quoque es refugium meum id est ad quem fugi a tribulati-
one exteriori. vel que circumdedit id est multum occupavit me.
scilicet ab impietate peccati. et quod est vel exultatio mea id est
causa exultationis erue me ab ea. vel erue quoque me
a circumdantibus me id est valde persequentibus me tribu-
lationibus. ne recedam eis. quod est dicere fac me perseverare
ne deficiam. et hic facere debes. nam promisisti michi hic interiori
sic dicens. Ego instruam id est docebo te in via hac qua
gradieris. id est qualiter incedere debeas per viam mandatorum
meorum. et preterea non deseram te sed vel firmabo super te ocu-
los meos. id est firmiter ponam super te benignitatem
meam ne deficias. quod est dicere te perseverare faciam.
et sic vel dabo tibi intellectum. ut intelligas archana
mea. aliter non recte intelligens. facta oratione
propheta hortatur auditores. ut de remissione
peccatorum idem sentiant sic. Dico quod deus non remisit
impietatem. et ut nobis similiter remittat. vel nolite
fieri sicut equus et mulus. id est nolite fieri compara-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

equo 7 mulo. ut sitis superbi 7 pigri ad hec ite(l)
lectu remissionis. Ad multi modu quia stupi
du animal est 7 pigru 7 admodu equi nolite
superbire ut putetis uos pro libitu arbitrii be(?) ter(?) fi
cari posse. t. qb; non e intellectus. i. q sunt irrationabiles.
adhortatione orat 7 pers quidet eos ad hoc per
se insufficientes sic. p. eo nesiant sic equus 7 mulus.
s. qm per se ad hoc insufficiunt. tu dne. t. i chamo
7 freno m. c. c. q. n. a. a. t. id est q per se insufficientes s
approximare ad te. i. ad tuu obedientia 7 cogni
tione. qd dic maxillas constringe. id est ac si dicat.
eos constringe s. quia posuerat equus 7 mulus. q per
maxillas constringit ab ea similitudine dicit.
chamu quidem intelligimus grauiore correctione.
frenu aut leuiore. Chamus q per est qd uulgo
chaftenu dr. 7 grauius freno equu coercet. sic 7 ds
illos q grauiori egent gubnaculo grauius constring.
ut correcti resipeant. qb; aut leuiori opus est leuius
corrigit. un aug. misericordit adhibet temporale
seueritate 7 cetera. 7 salomon. castigat ds om filiu q r.
eo nolite fieri sic equus 7 mulus 7 dic q r. na in futu
multa er flagella peccatoris illius scit q hic no
let remissione adipisci. t. sperante aut in dno. hic
remissione. t. mia circuidabit. i. 7 in aia 7 in corpe
in futuro implectet. q allequit perfectos ita dixi
q mia circuidabit sperantes in dno 7 ido uos leta
mini s. in aia. t. 7 exultate. s. in corpre 7 hic in dno. i. ad
honore dni 7 uos. t. oms recti corde gl(or)iamini. s. n
in alia re nisi in dno. sic dic aplus. Q gloriatur in dno glorietur.
s dd. i. ista opatio est attribuenda pfectis. Incendit aut
unaqq; pfecta aia in h psalmo ostendere qb; modis 7
ppt q beneficia laudandus sit ds. hac occasione scit
q in fine pcedentis psalmi dictu erat. Letamini in
dno 7 exultate iusti 7 cetera ita dicens.

EXULTATE IUSTI IN DNO. i. uos
q estis iusti exultate laudate dnm 7 h(oc) ita e
q. t. rectos tantu. d. c. id est iusti tantu uere
laudent dnm. Ille u non recte laudat dnm. cuius
mis 7 opatio a uoce dissentiunt. sic scriptu est. Non est
speciosa laus in ore peccatoris 7 alibi. Populus hic labi
is me honorat. 7 cetera. facta hortatione instruit
qualit debeant laudare dnm. t. confitemini dno. i.
laudate dnm 7 h in chithera. i. in afflictione
carnis uire h est qd dic aplus. Mortificate mbra ura.
C ithara est musicu instrumentu ab inferiori sonans
p quod designat corpus qd est inferior pars in hoie. t. 7
psallite illi in psalterio. d. c. id est uiuificatione sps
sci. adimplendo decalogu legis. psalteriu est musicu
instrumentu a superiori resonans. p quod designatur aia
q est dignior pars in hoie. 7 e h totu equipollens

ac si diceret. laudate dnm in uiro inferiori. i. 7 in
uiro superiori. i. in corpore 7 in aia 7 q non sufficit
obseruatio illius decalogi tantu sic scriptu e.
N isi habundauit iusticia ura 7 cetera. add. t.
C antate canticu nouu. i. laudate eu in cantico
nouo ade. i. in dilectione in umore. utre 7 post
positione te(m)palui r(er)u 7 similia. un aplus.
E xuentes ueterem hoiem cu actib; 7 induite nouu.
h. q. s. d. c. t. Bn psallite ei. i. 7 ista omia opami
ni. t. in uociferatione. i. summa deuotione 7
pura intentione. un scriptu est Maledictus ho
q op(us) dni negligent 7 uir(?) debetis fecere. t.
Q uia ubi dni est. i. q dns pcipit 7 cu ipse pcipiat
q dns est. t. rectu est. s. ut uos faciatis. Eni rectu ut
seruus dns 7 creatura creator. ipet. 7 ido de
betis facere. q. t. omia opa eius. i. ea q ipse pcipit
fieri. s. recta s 7 in confidatione sui. ut castitas 7
talia 7 ominia. qb; hec omia pdicta uideantur
recta ita. t. in fide. s. existentib; 7 ido debetis his
modis pdictis eu laudare q ipse. t. diligit
miam 7 iudiciu. t. ex dilectione opatur miam
7 iudiciu hic mag notat benedictione eius.
p h q dic dilig q hi duox absolute misericors est
7 iustus 7 expon ubi sit illa mia dni. ita. t. mia
dni plena est tra. i. ecclia est plena mia eius. 7 dic
q m. q. t. celi. i. apli firmati s uerbo dni. i. p filiu dr.
·t· 7 omis uirtus eox. s. firmata est. t. spu oris eius. i. spu
filii eius. q bn dr os dni. q p eu ds pat locutus est
sic ppha dic. q d os dni locutu est in h usu tota trinitas
designat. 7 dic adq uirtus aplox. sit firmata ita.
·t· C ongregans sic in utre aqs maris. i. ido est firmata ut
congregaret aqs maris. i. pplos amaricantes. i. do
contra dicentes in opib; suis. s. ut eent in ecclesia sic
in utre 7 est dictu a duplici similitudine. q sic
mare diuisa flumina in se recipit sic ecclia ex
diuisis pplis ad fide collig. 7 sic aq maris non
dissentirent posite in utre sic ecclia q est q si ut
conuenire in fidi unitate. 7 ido firmata est ut. t.
ponet abissos. i. illos q erant pfundi in uicus
7 ignorantia. t. in thesauris. i. secrete 7 scientia
suum intellectus ut eu alus pdicarent 7 q tra tam
ineffabili mia dni plena est g. t. timeat dnm oms
terra. s. casta timore 7 q uidet p ipsa terra
ipse ad h insufficienta addit. t. a beo aut commoue
antur oms inhabitantes orbe. i. dico ut tra
timeat dnm. s; q ex se n sufficit ds commoueat
oms inhabitantes orbe. i. corda omiu q inhabi
tant in ecclia q b in orbis dr. t. qm ipse dix 7 facta s.
id est uoluntate illius discreta s 7 formata s
omia. t. ipse mandauit ipse uoluit 7 creata s.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

.s. ipsa elementa. q̄ s. materia omniū rerum sic ubi
dictū ē. In principio. c. d. 7 t. id ē eas materias
unde celū 7 terra facta s. 7 omnia q̄ in eis subsistunt.
7 ideō timeat t. Quo dn̄s dissipat. c. g. s. ne
ueniant ad effectū. illa scit q̄ ipse n̄ disposuit
7 n̄ solū c̄silia s; 7 t. reprobat cogitationes p̄plī
7 n̄ tantū p̄plōr; s; 7 principū. un̄ salomon. Nō ē
sapientia n̄ ē c̄silium c̄tra dnm̄. Ipse dissipat c̄silia. g. t. c̄siliū
aū dn̄i. i. dispositione eius. t. manet ı̄ eternū
7 n̄ solū c̄siliū. s; 7 etiā cogitationes cordis eius. i.
habitatis in corde eius. s. manent. t. ı̄ generatione 7
generatione. i. ı̄ eternū 7 q̄ dn̄s tā potens ē qd ipse
dixit facta s. 7 qd dissipat c̄silia g. 7 cetera. g. t.
Beata gens ē dn̄s dn̄s eius. i. illa gens ē beata. ē.
q̄ reputat illū eē̄ suū dnm̄. p̄ bona operatione
q̄e d̄s eius s. creatione 7 q̄ illa gens ad hanc
beatitudinē sine p̄ueniente gr̄a p̄ se ı̄sufficiens
ē add̄. t. p̄p̄ls scil ille beatus q̄ elegit. s. dn̄s
s. p̄destinatione. t. ı̄ hereditatē sibi. i. ad hoc
ut eū excoleret 7 saluaret. 7 exponi q̄ m̄ elegit
t. t. dn̄s. s. pat respex̄ de celo. 7 cetera miseratus
ē p̄ humanitatē filii sui. aliq̄ de omī generatiōe
filiorū adē. t. 7 de p̄parato. h. s. r. s. o. q. h. t.
id ē 7 p̄ ap̄ls q̄s ipse sibi ad habitandū p̄parauit
miseratus ē eorū. q̄ tantū erant ı̄ terenis ı̄ ten
ti. t. q̄ finx̄. c. e. id ē respex̄ sup eos q̄ 7 cogitationes
eorū creauit in singulis. s. uer̄ dic̄ a similitudine
figuli lutū molle ad placitū c̄ponentis. t.
q̄ ı̄telligit. o. o. e. id ē q̄ fac̄ eos operari ea q̄ s. ı̄ intel
lectu bona scil. mala n̄ n̄s in intellectu 7 hoc m̄
miserando illos. fac̄ eos reges 7 gigantes. ille aūq̄ fact̄
ē rex. reprimendo scil illicitos motus. t. n̄ saluat̄
p̄ illā multā uirtutē sicut se reputauit 7 ille ide
factus. t. gigas. i. fortis 7 uelox scil ı̄ omnib; bn̄ operando
n̄ saluabit ı̄ multitudine uirtutis suę. i. si de ea
multa uirtute q̄si de sua superbierit. sic dic̄ ap̄ls.
Quid n̄ habes qd n̄ accepisti. ille rex t gigas n̄ saluabit
q̄ t. equus. s. superbia estimacio. t. fallax ē ad salu
tē. i. n̄ p̄mittit eū p̄uenire ad salutē. 7 ne aliq̄s in
telligeret 7 h̄ de aliq̄ superbo q̄ habet copiā uirtutū
add̄. t. ı̄ habundantia aū. u. s. n. id ē 7 si p̄mus p̄fectus
fuerit 7 ı̄ de de se p̄sumpserit p̄ibit. ubi deuirtute glori
tes p̄dentē. s. humiles saluabuntur q̄ t. ecce oculi dn̄i. i.
mīa dn̄i ē t sup metuentes eū. i. sup humiliantes se illi
p̄ peccatis suis. 7 ı̄ eis q̄ sperant s. m. e. id ē sup sperantes s. n̄ de
se s; de mīa ei. 7 ideō oculi dn̄i s. sup eos. t. ut eruat aīas
eorū a morte s. ēterna 7 hic t. alat eos positos ı̄ fame. i.
esurientes 7 sicientes iusticiā. un̄ dn̄s. Beati q̄ esuriunt
s. iusticiā. i. illi sperant ı̄ dn̄o 7 t. anima nr̄a sustinet
i. expectat dnm̄. ideō uidet ut eruat aīas eorū a mor
te 7 hac fiducia expectamus illū. t. qm̄ ipse t. adiu
tor s. ad bn̄ operandū. hic notat meritū suū. t. 7 ē
p̄tector nr̄. ab ı̄pugnationib; inimicor; dico q̄ expecta
mus. 7 illa expectatio n̄ erit cassa. t. q̄ ı̄ eo letabitur
cor nrm̄ ı̄ futura gl̄a. t. h̄ sperauimus. s. degentes t.
ı̄ nomine sc̄o eius. i. c̄fitentes de gr̄a ei. n̄ de meritis nr̄is.
Fiat misericordia dn̄i erit sup nos. 7 ita sit. t. fiat mīa tua
dn̄e s. n. q. s. r. t. id ē ita miserearis nob̄ sic̄ nos posui
mus spē nrām ı̄ te 7 n̄ ı̄ alia re. P̄s̄ D̄D̄ cū immutauit
uultū suū corā abimilech 7 dimisit eū 7 habiit
Iuxta historiā. dd̄ mutauit uultū suū simulans se
arepticiū corā achis rege geth ad q̄ fugerat timens
ı̄ iudiciā saulis. g; cū hic etiā uirtuti eī ı̄uideri. ti
muit eū dd̄. 7 ut dictū ē imutauit corā eo uultū
suū. 7 sic dimiss abiit. Sciendū ū ē achis fuisse p̄p̄ium
nomē illi regis ad q̄ fuḡ dd̄ q̄ etiā dicebat̄ abimilech
qd erat comune nomē omniū regū illi terrę. ut pharao
egyptiorū 7 cesar romanorū. q̄ omnia nob̄ mistice aliqd.
Quid n̄ dd̄ uultū suū corā achis imutauit siḡ q̄ xp̄c
ritū ueteris sacrificii ı̄ nouū uertit corā iudeis
Achis n̄ ı̄ıp̄tat̄ qd ē h̄ 7 signif̄ ignorantiā p̄ q̄ bn̄ iudei
ı̄telligunt̄ ı̄ qb; tenebre 7 ignorantia plurimū ingebat̄
a p̄ q̄s cuiq; phariseis 7 summis sacerdotib; 7 scribis
accusatus ad mortē q̄rerer̄. ı̄ porta ciuitatis ma
nentib; ı̄ tipanizauit. i. ap̄lis ı̄ fide ia positis q̄ tenui
tus ē celestis hominis sonū dulcē de p̄pino p̄tu
lit doctrinā scil carnis suę mortificande.
Et si duxerimus corā abimilech siḡ manet eadē.
abimilech n̄ regnū patris mei ı̄terp̄tatur p̄ q̄
similit̄ denotat̄ iudei ı̄ qb; regnabat dd̄. q̄ s. pat car
nē xp̄i dicebat̄ eo q̄ de parentela eī nasci dignat̄ ē.
Vn̄ ı̄ euangelio cecū dixisse legimus. Fili dd̄ miserere
mei. qd ū abimilech dimisit dd̄. 7 ipse abiit siḡ
ı̄ stitutū xp̄i audisse ad gentes p̄ ap̄los cū eū dimiserunt
iudei qui eis nouū sacrificiū p̄dicauit dicens.
Nisi manducaueritis. c. f. 7 cetera. q̄ multi audientes abier̄
retrorsū 7 ex discipulis dicentes durus ē sermo 7 q̄s pot̄
eū audire. Putabat̄ n̄ ut carnē suā minutī deber
eis dare ad manducandū. 7 n̄ de eo ū 7 si te n̄ bn̄ in
telligerent. ub tm̄ eī fidē habuer̄. sic p̄ testat̄ ē.
dicenti post h̄. Numq̄d 7 uos uultis abire. Magister uba uite h̄s. ad q̄ ibimus.
Quid defluxo saliue ı̄ barbā dd̄ totū p̄figurauit.
Infantiū ē n̄ saliuas emittere. xp̄c ū q̄si saliuā e
misit. qn̄ minime credentib; ı̄fantia ūba p̄tulisse
uisus ē ı̄ p̄dicta annuntiatione sacrificii. Saliue
aū ı̄ barbā defluxerē q̄ ūba eī q̄ minime credentib;
deliramenta uidebant̄ ı̄ barba. i. ı̄ eos q̄ uiriles erant
scil ap̄los cadentia firmit̄ adheser̄. qd ū dd̄ an por
ta ciuitatis p̄ius quā ı̄ ipsā ciuitatē ı̄traret tipani
zauit. siḡ uenientib; ad fidē misteriū passionis p̄u

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

q baptizent debe diligent ostendi. t. pannicii
pellib mortuor animaliu coopti. morte xpi
designabat ficta. Qd u dd portabat se manibus
suis mistice inuit xpm q rcti nou sacrificiu
discipulis comendans p pris manib i cena se ipsu
fereris obtulit eis dices. Accipite 7 comedite.
te q pdict titul exponit. Iste ps e itelligendus
de dd. i. de xpo cu mutau uultu suu cora abi
milech 7 dimisit eu 7 abiit. i. p q cutit ritu
sacrificiu ueti s noui 7 illi cu abiecer. Ipse u ut
pdictu e cutit se ad gentes de q; ide ana dixe
rat. Alias oues habeo q n s e h o 7 ceta. Vult au
p uoluntate ponit. q uultu uoluntas sepissime
denotat. In psalmo itendit p'mu pfecti. i. apli co
mdare noui sacrificiu 7 adhortari fideles ut
suo exeplo iducti fide deuotione 7 ope digne illud
celebrent itelligentes qd sit uidl ueru corp xpi
7 cui rei signu sit. sed opte singulos fideles imita
tores ee dnice passionis si op fuerit 7 qs fructus
ut pueniat scil ereptio ab inimicis 7 inde regres 7
pfecti etne beatitudinis q sic alus s ex pfectur iceip.

BENEDICAM

dnm 7 ceta. i. ego issiti re hui noui sacrificii
s. bono ope. t. ioi tpr. t. ipsps 7 iadusis 7 h
in benedica dnm. t. laus ei iore meo. i. 7 h sacrificiu
digne uenabor ore itiori. i. deuotione 7 ore extu
ori. i. uoce 7 h sep. t. ioi tpr. 7 h in. t. anima mea. i.
uita mea eris. t. i dno glosa. t. laudabit. i. laudabil
erit s. ap alios. 7 h. t. audiant. i. h sacrificiu uitatu
a xpo itelligat n supbi q dixer dur e hic sermo s.
7 t. mansuti. i. humiles. t. 7 letent. i. ad exeplu mei
i obseruatione hui sacrificii n ictbent sic illi q dixer
7 qs pote eu audire. Modo uitit se ad ipsos istruendo
eos qlr debeant audire 7 letari de h sacrificio. ita.
Agnificate dnm s. bona opatione. t. mecu. i. ad i
mitatione mei. t. 7 p. i. exaltemus nom ei i idipsu.
i. uigit 7 h ita facite ut nullu ui pnuu n ipsu solu
reqratis sic ego feci. yl ita. Ego bndica 7 laudabo
7 ut alii simul faciant audiant s. h ac exhorta
one. Magnificate dnm 7 ceta. ego. t. exqsiui dnm s.
ipmu 7 nichil aliud. t. 7 ipse exaudiuit me 7 p. i.
ex omib. t. m. e m. ita 7 uos s. exqrite ipsu 7 dic
q ordine debeant h face. In p'mis accedite ad eu
s. p fide 7 q n sufficit soli credere ad d. 7 t. illumi
namini s. itellectu accedendo. ut ad dnm illu
minat ignorantia. scientes q sit sacrificiu
illud 7 q notet 7 ppt q sit. t. 7 h s cognito. t. facies
ure. i. rationes n erus ure. t. n confundentur. i. n eru
bescent. s. erus salui. 7 h ita ostendit p simile.
t. I ste paup. e. 7 d. e. ide ego clamaui 7 dns exaudi

uit me. t. 7 p. i. de omib tribulatioib m. s. m
7 similit. t. angelus dni. id simulit saluabit oes
timetes eu. Aliter. Iste s. des hic loqm eu diues
eet i se ipso pnobis factus e paup. Clamauit 7 ceta.
7 ipse ide angelus dni s. q scdm diuinitate dicit
e magni csilii angls. t. imittit s. bonos angls. t.
i circuitu timetiu eu. i. q ionib 7 muniat tim
tes eu s i psenti. t. 7 tande eripiet s. i futuro.
Qui accedite ad eu 7 itelligite 7 magnificate 7 h
in. t. gustate 7 uidete. i. sumite ipsu sacrificiu 7 ita
t. uidete. i. itelligite s. rei experientia. t. quo suauis e
dns. i. q in ipse e delectabil omib 7 h s. sperent oes.
q. t. beat uir q sperat ieo 7 q in ille q h h ut pdictu
e spans ieo beat e q. t. timete dnm. i. obediat pcep
tis ei. t. oes s. h imitatis ee. t. sci ppt ei dilectione.
ido facite. t. qm n e iopia. t. e. ide uer utilitatis
causa eu timeatis. t. timetib; eu nihil deerit. s.
t. Diuites s. spu ipsi. t. esurient s. illud ueru bonu
q uob dabit. t. 7 egebit. i. n e segnt. i. q n recto time
ad illud tendit. illi n e segnt. i. t. iqrentes dnm. i.
q nich aliud pt eu appetunt. t. n minuent oi bono.
i. illud bonu recipient q eis erit oe bonu. Alit.
Uenite filii 7 uos oes 7 q. sci estis eius. s. obseruantes
illud qd pdixi. t. timete dnm. i. cu magna reue
rentia 7 humilitate eu suscipite q seqt ita legen
du e sic ipsi sententia. 7 q dixerat timete dnm.
uult expone qlr timidus sit dns ita. t. filii s.
qs ego parturire i fide. t. uenite. i. applicate
animu ubis meis. t. audite me. i. itellite 7 dic
ad q. t. timore d. d. uos scit qcuq; uultis habe
uita ueram 7 q multis uidere dies bonos s. i qbus
nullu comodu nullu iminet pticulu. 7 h e qd
sub itrogatione sic dic ut mag eos attentos fa
ciat. t. qs e ho 7 ceta. d expon ipsu timore ita.
t. phibe. l. t. a. m. id e a detractioe 7 ab oi ubo dspo.
7 q aliqs pote bn loqi 7 i bono add. t. 7 labia tua.
bido dic q tantude peccat qeu q nouit malu
dic ee bonu. qntu ille qui ex pbrat q nouit
ee bonu. 7 q dolo suspectat testat salomon dices.
Lingua adolantiu alligant aias i peccatis. t.
Diuerte a malo illud itelligendu e uniusaliter 7
q n sufficit dic 7 fac bonu inqre pace. i. xpm q
erit nob uera pax i finis omiu pbationu
t. 7 psequere ea s. pseuera iqrendo ea. t ita specialius
pote legi. dixi gustate 7 timete 7 ut cutis
mores gustes tuq uita diligis. phibe. l. t. a. m. id
a plasphemia iactantia 7 7 labia tua. n. l. d. de
ipso iactantia. ut bn deo loqris 7 aliter credas.
ceta n mutant. Phibe lingua 7 ceta. n e timor
dni s; effectus timoris 7 p fectus causa designat.

7 ne desperes te hoc posse inferre q. t. oculi dni. i.
respectus mis dni. t. est sup iustos. s. insperando bonu
uelle. t. 7 aures eius in preces eor. s. ad effectu deducendo
illud ide. t. uult aut dni. i. uindicta dni est. t.
sup facientes mala. ut pdat de terra. s. uiuentiu
.t. memoria eor. i. itantu eos. s. et memoria eor. .
hic dat nulla intelligi p malis futura intellione in die
iudicii. ve oculi dni et sup uos similit erunt. q. t.
Clamauer iusti. s. q fuer an lege. t. 7 dns exaudiui
eos. 7 p i. ex omib tribulationib. e. l. e. 7 ipse ide. t.
dns e iuxta his q. t. s. e. 7 populus e ut saluet eos q
.t. Multe s tribulationes iustor. scil teriores 7 exteriores. t.
7 de o. h. l. e. dns. 7 exponi qm saluet eos ipse sicut ita.
.t. Custodit dns omia ossa eor. i. uirtutes itantu q.
.t. unu ex his n teret. i. nulla eor diminuet 7 p h.
.t. mors eor erit p ciosa. Mors aut peccator. erit
pessima. erit n etna 7 dic q r. q odert iustu. q
lib eos ppt iusticia sua. t. delinquent diuicio
iuicii cadent. Mors illor erit pessima i futo.
s. t. aias seruor suor. redimet dns i futo. Illi de
linquent hic eundo de uicio iuicium. xxx.
.iiii. s. t. oes q sperant i eo n delinqnt.
P s ipsi dd. i. iste psalmus e adtribuendus i dd.
.i. xpo. itend aut ipsi u caput nrm i h psalmo non in
do s. diuino iudicio ccedendo tractare de uidic
dapnatione 7 sui passione 7 resurrectione. orat 7
p quor da inimicor. cusione ad fide. p terea ostend
ex sui humilitate salute suor futura 7 tande iusticia
dni p eos enuntianda. 7 bn iste ps pcedenti psal
mo subponit. iq re sacramti maxime nos itulit
pcep. cu i psalmo h de passionis sue humilitate tractans.
eius de humilitatis participes ee cautc fideles
ee illuat. ubi n dre uirtus humilitatis neq q tur
pote tanti imitatio sacramti. dic g sic.
YUDICA DNE NOCENTES ME. i.
dne iudo q iusto iudicio tuo iudicas illos scil
ex pcedentib peccatis suis ut uelit nocere m. 7 ita
fac. t. illos iudica. t. dampna illos excecando sic
p iudeo futuru. ut uidet ee nocentes me. t. 7 ex
pugna ipugnantes me. i. pmitte expugnari tu
s. a pria ccupiscentia sua adh ut ipsi ipugnant
me. Ido dic expugna q nemo e ado neq q p uerlie
gestione p mu nec dicat s. p ea p ccensu expugnat.
h facilis. s. 7. t. m exurge i adiutoriu. i. me ad
iuua 7 dic qlit. t. apphende. i. fac me apphendere
.t. arma. i. bona operatione 7 miracula ita scil ut
uincia ne habeant qd ce hiscant. t. 7 scutu.
.i. ptectione tua. ne in sententia eoru ceda.
.t. effunde framea. i. manifestando resurrec
tione me qui sum framea tua. p qua debili
tatur eis mundu. t. et cclude aduers eos q
psecunt me. i. ita coarta inimicos meos. p mea
resurrectione. qd n habeant qd racionabilit cra
dicant. t. dic anime. s. t. e. s. i. hic mm fac
me saluu. Dic eni dni facere e. l. ita iudica illos.
7 ceta. 7 p morte effunde framea 7 ceta. i. plona sume
de illis uindicta. ccludendo illos i manib romanor
ita ut n euadant. Dixi. exurge in adiutoriu m. s.
in passione 7 p ea dic ae mee. s. t. e. s. i. resuscita me.
D ixi cclude aduers eos. sic tm. ut qda p ea. t. cfun
dantur. i. erubescant de peccatis suis. t. 7 reuere
antur. i. timeant. l. querentes aiam mea. s. p 7 t.
auertant retrorsu. i. illi qui uolebant pire. n
fiant mei sequaces. t. 7 cfundant. cogitantes m
mala. i. semp maneant in ipsa penitentia. 7 qui
da fiant. tamq puluis ante f u. ide leues et insta
biles an carnalitate sua. i. nulli praue uolun
tati resistere ualentes. t. 7 angls d. e. ide diabo
lus. semp impellat eos suggerendo praua. t. uia
illor. fiat tenebre 7 lub. i. excecentur i uiciis et
de uicio in uiciu cadant 7 angls. dni. s. malus
sit psequens illos. usq in fine. quasi dicer. ita futu
rum e de eis. 7 iuste. t. qm gratis. i. sine causa. t.
absconder. i. s abscons e posuer quant ad eor repu
tatione. t. mihi int tu. laqueu sui. i. q int erit
laqueus eor. t. sup uacue. i. iniuste. t. exprobra
uer aiam mea. i. uicia dixer mee inaa mea. h
ido dic. q eu plasphemu 7 demoniosu uocaue
runt 7 plurima alia nefanda de eo dixer. Oste
sa eor dampnatione i uiiori. ostendit et ecio
re. q iusto iudicio di a romanis expulsio eis
eueg it. ita. t. ueniat illi. s. genti. t. laqueus
que ignorat. i. mors. un dns. Nc aut abscon
dita s abscolis. t. 7 captio. q. a. c. a. e. ide ita
occulte apphendant. ut me apphendere puta
uer. t. 7 in laqueu cadat. s. n in malu. s. t. in ip
sum. i. in qd me decere uoluer. scilicet ut amor
te semp detineant. Captio. quant ad illos q cap
ti fuerant. laqueus. quant ad illos qui morte
illaqueati s. ipsis ita fiat. s. t. aa aut mea.
s. qua putabant illaqueare. t. exultabit in
dno. s. de ipsa resurrectione sua. t. 7 delectabit
sup salutari suo. i. de salutatis p se. t. 7 omia
ossa mea. i. 7 illi oms saluati p me facti ro
busti. 7 dicent dne. s. ihu xpe. t. tu eripiens
inope. humanu genus. n hns. ope. a. suis. t.
de manu fortioru eius. i. inimicor inuisi
bilium. qui in eo p ualebant. t. egenu. i. se
metipso. t. 7 paupem. i. mendicante. s. uera sa
lute. ut iob. 7 alii plures. t. a diripientib eu.

abinimicis distrahentibus eum in diuersas
concupiscentias. t. quis simul mecum s. nullus.
ne aliquis intelligeret hanc salutem ex sola
resurrectione. et non ex passionis dilectione os
tendit etiam ex humilitate passionis illa processis
se. ita. t. testes iniqui surgentes. i. in passione
mea contra me insurgentes t. interrogabant me.
i. imponebant mihi. t. que ignorabam. s. non presci
entia. s. per experientiam. et est dictum a similitudine
alicuius interrogantis alium quod nescit. t. Retribue
bant mihi mala. i. sputa. flagella. et alia. t.
pro bonis. s. que eis feceram tum predicando. tum
infirmos eorum sanando. et insuper t. retribu
ebant sterilitatem anime mee. i. ita obstinati fue
runt quod meis fructificare non potuit. hoc est quod ali
bi dicit quotiens congregare filios. t. et cetera. Ipsi
ita me aspernabantur. t. ego autem cum mihi mo
lesti essent i. quamuis duriciam cordis eorum moleste
ferrem t. induebar cilicio. i. prouidebam induen
dum quosdam ex illis quos tandem sui erroris
peniteret. Ipsi retribuebant sterilitatem anime mee.
et in hoc ieiunio. i. in hac sterilitate t. humi
liabam animam meam. i. uindictam meam in eis non
exercebam. ego prouidebam quosdam saluandos precibus
et orabam. t. et oratio mea. i. s. m. o. id est illis pro quibus oraui
in pectore meo conuertentur. hic mittit nos ad histo
riam Moysi. qui in conspectu domini manum in sinu abditam
leprosam aparuit quam uero eam in sinum reduxit priori statui
reddit. ubi nos designat quod dum alios ad perfectionem
male uiuendo longe efficit quasi lebre contagione
mens eius sordidatur. si uero addiciam digne peni
tendo reducit ab inmundicia lebre restituitur sanitati.
Qualis illi retribuebant sic michi mala pro bonis. ego tamen t.
sic complacebam. s. in eis sic diligebam eos. t. quasi proximum
et non solum quasi proximum sed. t. quasi fratrem nostrum. et sic humiliabar.
et sic ... super eos dolebam. t. quasi lugens contristatus
s. aliquis super amico suo. hic notat quod
pio affectu sustinuerit. ut tanto ...
puniantur quanto indigni restiterunt. Si diligebam eos et
ipsi conuenerunt aduersum me. i. ad me capiendum letati
sunt s. in captione illa. et preterea congregata sunt super me fla
gella. et t. ignoraui. i. non promerui. et tamen dissipati sunt.
i. diuisi s. habebis quidam adulterata predestinati s. t. nec
compuncti. i. nulla compunctio ad penitentiam fuit
illis. s. in credulitate permanserunt. dico quod interrogabant
me. t. et temptauerunt me. i. deriserunt me. t. subsannauerunt
i. persistendo cum derisione. sicut quando ipsi capiti suo
nectam coronam imposuerunt et in manum loco sceptri cala
mum dederunt. et postea flexo genu eum salutabant dicentes.
aue. t. frenduerunt super me dentibus suis. hic notat

caninum odium eorum quod ubi uerba deficiebant tamen quasi
canes dentibus rugiebant. t. quando restitues. i. cum ipsi in
talia faciant. domine respice me. i. restitue animam meam. s.
corpori meo separatam. t. a malignitate eorum et a leonibus. i.
a crudelibus. t. unicam meam. i. singularem non habentem
similem. Dico respice. tu propter ea quod unica est. tu quod. t.
confitebor tibi. i. quod acquiram tibi confessores. t. in ecclesia magna
s. per resurrectionem meam. t. et laudabo te. i. faciam te
laudari. t. in populo graui et stabili. in illo tempore post futur.
t. non et ideo respice me. t. ut non super gaudeant michi q. a. m. i.
q. o. m. g. id est nullus quantum iniuste michi aduersantur et quod iniuste
me odio habent. satis fiat de morte mea. t. et qui
annuunt oculis. R. quoniam michi quidem pacifice loquebantur
s. fictis loquentes t. cogitabant dolos. s. quomodo me
occiderent. et hec faciebant in iracundia terre. i. propter
iracundiam terre sue quam amittere timebant. Ipsi mihi
locuti s. dolose. et dicunt. t. dilatauerunt super me os
suum dicentes. s. crucifige. et talia et postea dixerunt. t.
euge euge i. bene contigit nobis. quod t. uiderunt oculi
nostri s. quod desiderauimus scilicet mortem meam. uidisti domine.
s. humilitatem meam. i. deiectionem in passione et
credulitatem illorum. et ideo. t. domine ne sileas. s. a uindic
ta eorum et ideo domine t. ne discedas a me. i. resuscita me.
t. exurge i. potens appare. t. et intende iudicio meo.
deus meus et dominus meus. i. tu quidem es deus meus s. creatione et dominus meus
s. obedientia diligenter considera quomodo iniuste iudicatus sum
t. in causam meam. et uide pro qua iniusta causa dampnatus sum.
scilicet pro reparatione humani generis. et t. iudica me domine.
i. s. quod iusticia tua exigit. t. et non super gaudeant
michi. i. remunera me. tu quod iniuste dampnatus sum tu quod
pro iusta causa passus sum tu quod uult est tu ideo ne inimi
ci gaudeant de morte mea. et non ita gaudeant. t.
ut dicant in cordibus suis e. e. a. n. id est ut reuelant
tacite ire. sic proferunt uoce. t. nec dicant deuorauimus
eum. hoc dictum est a similitudine bestie ita
aliam deuorantis ut ultra non appareat. michi oratur
pro eis quos saluandos prouidebat sic non gaudeant
de tribulatione mea. sed erubescant. i. peniteant
t. et reuereantur. timeant quod gratulantur in malis meis.
simul. s. cum illis quod operati sunt. et t. quod maligna
super me. i. quod gratulantur meis malis. s. me seduc
torem esse et talia. t. induant confusionem et reuerentiam
i. ualde peniteant et ualde timeant. illi quibus
non placuit iusticia mea erubescant. illi uero quibus
uolunt iusticiam meam. i. quibus placet iusticia mea
ita ut eam imitentur. t. exultent et letentur
s. corpore et anima. et illi quod uoluit pacem serui eius.
i. quod desiderant illam omnimodam securitatem.
quam ego adeptus sum. t. dicant s. illud uoto
et ore. t. semper magnificetur dominus. i. glorificetur. s.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ī c̄fusione ip̄oꜝ ⁊ augm̄tatiōe bonoꜝ. Orauit ut h̄ dicant. ⁊ ita erit. t. lingua mea. i. meoꜝ meditabit̄. i. caute ⁊ diligent̄ annuntiabit. t. iusticiā tuā. i. op̄ationē ꝫ miracula. ⁊ t. tota die. i. assidue. t. laudē tuā. XXXV. s. ī om̄ib; q̄s di. ī fine seruo dn̄i dd̄. i. ut̄e ÷ ps̄ ÷ adt̄buendus seruo di dd̄. t. cuilib; fideli. tendenti ī finē. i. ī c̄sū mationē. Ostendit aūt q̄lib; p̄fectus ip̄salmo h̄ irrationabilit̄ ostendē ūē illos eē̄ ī excusabiles q̄ peccata sua natē fragilitati. t fato t̄ c̄stellatiōi ⁊ h̄ m̄ se excusantes q̄m̄ creatori suo q̄d nefas ÷ sēp̄ ferē

O ostend' ⁊ nichil boni nobis ī eē̄ ñ grā di p̄ueniente ⁊ hoc ita incipit.

DIXIT INIVSTVS ⁊ cetā. Q̄si dicer̄. q̄dā de peccatis suis excusatiōnē q̄ren tes. q̄b; q̄ necessitate dicēt se peccare. s; h̄ irrationabilit̄ ñ potē dici. q̄ ī iustus dix̄. i. p̄meditatus ē. t. ut delinq̄t. ⁊ h̄ q̄d delinq̄. t. ī semet ip̄so ē. i. ex p̄p̄a deliberatione sua. ⁊ q̄m̄ ip̄se de linq̄ p̄p̄a uoluntate ⁊ t. dolose egit ī c̄spectu di h̄ m̄. t. ut īueniat̄ īiq̄tas ei' ad odiū. i. ut semet ītelligat īiq̄tatē suā digna odio. t. malicia aūt ñ odiū. i. ⁊ tm̄ delinq̄ p̄h̄ appareret. q̄ t. timor dn̄i ñ ē āñ oculos ei'. i. q̄ ñ timet dm̄. ⁊ ostend' q̄ sit īiq̄tas ei' ita. t. ūba oris ei'. s. aspā t doctrina sunt.

T. īiq̄tas ⁊ dolus. i. dolosa ūba. s. īiq̄tas ⁊ q̄. t. noluit ītellig̃ ut bñ ageret ÷ īiq̄tas. i. q̄ bñ ītellexit usq; ad actū deducē noluit. ⁊ q̄d. t. īiq̄tatē ū meditatus ē ī cubili suo. i. ī corde. ⁊ q̄d. t. omi uie ñ bone. i. ⁊ q̄d aduenit usq; ad actū oī maļe op̄ationis ÷ īiq̄tas. hic notandū ÷ q̄ oīs p̄ua uoluntas ī nobis. ex nob' ip̄sis p̄mū nascit̄ q̄m̄ fiat. siue occasione alicui' subiecte mat̄ei. siue occulta īsp̄iratione ī imici. siue nullo hoꜝ p̄cedente. s; aliq̄ delectatiōe ex fomite peccati. ī ex c̄cupiscentia carnis suboꜝiente ⁊ ūē ex nob' ÷ s; ñ diabolici uiris eē̄ p̄uam uoluntatē ī mittē necessaria peccaremus ⁊ ita excusabiles eēm' ⁊ iuste dāpnaremus.

S. iuste p̄ peccatis dāpnem' q̄ ex nob' s. s; p̄ma uo luntas ex nob' tantū. actus ū ex l̄ibo arbitro cooperante ī pulsione īimici. t. domine ī celo. i. q̄d ī iustus peccat h̄ h̄t ex ip̄so. s; iustus q̄d bñ op̄at ñ h̄t ex se. s; dn̄e mīā tua. ÷ ī celo. i. q̄d sunt celi. h̄ fit ex p̄cedente grā tua. t. ⁊ ūitas tua ÷ illis. i. tu cooperaris illis. t. usq; ad nubes. i. ñ solū facis eos bñ op̄ari ī semp̄sis. s; ⁊ facis eos p̄dicare aliis. ⁊ t. iusticia tua. i. uulti tui sunt. t. sic. i. ītiū. t. montes di. i. ita firmas eos ut sint aliis ī securitatē ⁊ adiutoriū. dubitanti

q̄r illos grā sua sic corroboret. alius ū ei subt̄heret. add'. t. iudicia tua. a. m. id ē iudicia tua s. p̄fun dissima ⁊ ī scrutabilia. ⁊ ut q̄ das mīam tua iustis. nec tm̄ omino ei deneḡas ī iustis. q̄. t. hoīes. i. recte uiuentes. ⁊ iumta. i. bestialit̄ uiuentes. t. saluabis dn̄e. s. ī p̄senti sc̄lo sustentando corp̄alib; necessariis ⁊ quō q̄ nullū mīe tue exp̄tē dimittis. t. q̄ ad modū multipli casti. m. t. id ē q̄ magna ē mīā tua. Oīa ū ḡr ñ t̄p̄ale sustentatione. s. t. filii aūt hoīu. i. t. a. t. s. id ē s; iusti s p̄abit̄. s. aliud scit ī ebriari gr̄a tua positi ī p̄tectione gemini testamti credendo ⁊ ī plendo ea q̄ p̄cip iunt̄ ⁊ tandē ī ebriabit̄ ab ubertate. d. t. id ē saciati plenitu dine celestis p̄atē. nihi ad necessitatis ult̄ sentiant ⁊ ē dic tū a similitudine ebrii q̄ p̄ nimia ebrietate q̄d sibi fiat ñ sentit. ⁊ t. potabis eos torrente uoluptatis sue. i. p̄fecta ⁊ ī estimabilē eis dabis ⁊ h̄ potis' faciē. t. q̄m ille torrens q̄ ē. t. q̄ ē fons uite ÷ ap̄ te. i. tecū. ī eq̄litate s. diuinitatē. ⁊ ī ip̄so lumine tuo uidebim' te lumen ⁊ h̄ totū fiat. t. Dn̄e p̄tende mīam tuā scientibus te. s. faciendo inocentes. hic notat solā grām tuā p̄ueni entē. t. iusticiā tuā his q̄ recto s corde. hic notat grām cooperantē. ⁊ ē ac si diceret. Dn̄e immitte nob' bonā uoluntatē ⁊ forma ī op̄e p̄seuerantiā ⁊ q̄a aliq̄s possi ī bñ uelle ⁊ recte op̄ari. ⁊ tandē sup̄biendo totū p̄de subd'. t. ñ ueniat m̄ pes. i. affectio. t. sup̄bie. s. exime. t. ⁊ manus peccatoris. i. ī pulsio hoīs t cuilib; ī imici. t. ñ moueat me. s. ad sup̄biā ⁊ ido oro ut ñ sup̄biā. q̄. t. ibi. i. ī sup̄bia. t. ceciderī ñ solū diabolus ⁊ p̄mi pa rentes. s; ⁊. t. oēs q̄ adhuc op̄ant̄ īiq̄tatē. ⁊ ido expulsi s. s. a gl̄a di. t. nec potuerī stare. s. ā p̄le ex se. ñ ex grā di p̄ueniente. hoīes ⁊ iumta. Iste ūsus alit̄ potē legi q̄ dubiū sit sup̄. ita scit. dn̄e mīā tua. fac eos. hoīes ⁊ iumta. i. ñ solū ñ sapientes. s; eē ī sipientes ⁊ q̄ saluas doctos ⁊ ī doctos. q̄ dn̄e magna ÷ mīā tua h̄ ē q̄d dic̄ quē ad modū. m. m. t. d. ⁊ ip̄si docti ⁊ ī docti filii p̄h̄ q̄d facti s̄ celi. in tegmine alarū tuarū sp̄abit̄ ⁊ cetā.

P ē ip̄si dd̄. XXXVI. op̄atio ista ÷ ad tribuenda dd̄. i. xp̄o agenti ī h̄ psalmo de in structione fideliū dehortando eos ne de maloꜝ p̄speritate īdignent̄. nec eoꜝ. in iq̄tatē ī mitent̄ cū sit transitoria ⁊ p̄ussima p̄ mansura. s; potiꝰ sp̄ent in dn̄o q̄ recta s faciendo. p̄ea. h ⁊ ī p̄senti p̄tegent̄. ī futuro cui d̄o coronabit̄ sic incipiens.

OLI EMVLARI.

ī malignantib;. i. tu q̄ cumq; fidelis es. noli īdignari ī c̄sideratione malignantium. i. c̄sid'antiū potentiā. ⁊ diuicias eoꜝ ne perturbaris. s. ḡ dm̄. t. neq; zelaū s. s. i. ñ diliges eos c̄sen tiendo eis ī malo ⁊ ido ñ debes īdignari de p̄oten

tia eorum quia transitoria est. Et hoc quod per simile sic
ostendit. t. quoniam tamquam et cetera. ponendo in hac simili
tudine feni et olerum. i. olus. quod usui hominum aptum est.
dignius est feno utrumque tamen cito perit ostendit quod siue
mediocres siue sublimis fuerit eorum potentia sit utraque tamen ue
locius transibit. Noli indignari. sed t. spera. i. tu aliquis in domino.
quod spes sine operibus presumptio est. addit. t. et fac bonitatem. .t.
bene operare. t. et inhabita terram. i. excola terrenitatem tuam.
. sensualitatem ut dominus uelit et spiritus ducatur carni non
aro spiritui ut qui prius utebaris sensibus electionibus ad
male agendum nunc utaris ad bonum operandum. t. et pasceris
diuiciis eius. hoc est et ipsa terra non spinas et tribulos sed uirtutes
germinabit. t. delectare in domino. uerum omnia predicta
quasi nolo te gloriari in domino. Hoc est quod dicit apostolus. qui gloriatur in domino
glorietur et hoc modo dabit tibi peticiones. c. t. id est uitam eternam. D
si in aliquo delinquis. t. reuela domino uiam tuam. i. comitte pec
cata tua. t. et spera in eum sed remissionem peccatorum. t. et
ipse faciet. i. dabit tibi ueniam et non solum dabit tibi ueniam.
et deducet quasi lumen iusticiam tuam. i. te bonum et ta
lem te faciet. quod iusticia tua erit aliis lumen. t. et
iudicium tuum tamquam meridiem per posita dictum est. i.
plenius faciet iudicium tuum manifestum. i. dabit
tibi manifestam discretionem appetendi que appetenda.
fugiendi que fugienda. et hoc modo tenebra tua tota erit quasi
abscondi non poterit. dicit spera in eo et ipse faciet. sed tibi
ueniam hic in presenti et in futuro educet. i. reuelabit
iusticiam tuam. i. opera tua. sed omnibus quasi lumen sed quando
dicetur. Nos insensati uitam illorum estimabamus insaniam.
et educet tamquam meridiem iudicium tuum. i. manifestum
faciet omnibus in die iudicii appetenda te fuisse
que appetenda iudicasti. et dimittenda que dimitte
tenda iudicasti. lumen et meridies idem hic significant. et cum sic speres
in domino. t. subdatur esto domino in humilitate persevera
et ora eum. sed dereliquit modo repetit quod supra dixerat
ut exponat ita. t. Noli emulari in eo qui prosperatur
in uia sua. et per in homine facientem iniusticias. et quod
emulatio. i. indignatio alia est leuius que uocatur ira.
alia grauius que furor dicitur. et dicitur. t. desine ab ira et d.
f. id est noli indignari neque parum neque multum. t.
noli emulari ut maligneris. i. noli in tantum in
dignari quod adusque fias unum cum illis. et dicit quare. t.
quoniam qui malignantur exterminabuntur. i. extra terminos
patrie uiuentium ponentur. et ideo spera in domino. t. quod sustinentes
dominum. expectantes dominum bona spe. t. ipsi
hereditabunt terram. sed uiuentium et ne alicui longum
uideatur exterminatio malignantium et retributio
iustorum. dicit. expectas illis. et t. adhuc. sed expecta te. t.
. sed pusillum tempus et non erit peccator. sed in illa potentia
in qua nunc est. et quesieris locum eius et non inuenies. i. si quesieris ratio
ne hic in presenti locum penitencie ei non inuenies. Et ita

sigsieris an ipse in futuro eadem crudelitate possit
punire possit sibi subiectos et alios quos nunc punit.
non inuenies. Locus peccatoris non inuenietur in futuro sed et mansue
ti hereditatem terre sed uiuentium iuxta illud. Beati mites
quoniam ipsi possidebunt terram. hoc erat dictum ubi dixit sustinentes
autem dominum hereditabunt terram. sed ideo repetit ut istud addat.
.t. et delectabuntur. i. in p. id est in omnimoda pace corporis
et anime et ideo tanto opere ibi delectabuntur quod hic
multis tribulationibus affligentur et hoc est quod dicit. t. obser
uabit peccator iustum. iterum in aliquo famam eius posset
depravare et si hoc non poterit et stridebit super eum dentibus
suis. i. interno more super eum indignabitur. Ipse hoc faciat
sed t. dominus irridebit eum. i. iudicabit illum dignum irrisione
et dicit quare. quoniam prospicit quod ueniet dies eius. s. dampnationis.
D uti quod peccator obseruabit iustum insidiando aperte
et indignando et si hoc modo non ualebit. t. intendit arcum suum
i. blandicias et promissiones. t. ut decipiat pauperem
i. illum qui se reputat insufficientem ex se. t. et inopem. i.
alterum non habentem nisi solum deum quod dicit arcum in a simulitudine
hominis alonge percutientis. et si hoc modo non ualet impugnare
tunc euaginabit gladium suum. i. apertam persecutionem
inferet. et dicit quare. t. ut trucidant rectos. ipsi eua
ginabunt gladium ut occidatur corpus. sed t. gladius
eorum intret in corda ipsorum sed eodem gladio occidentur iterum.
I psi intendunt arcum sed arcus eorum confringatur. i. blandicie eorum
destruantur ne sibi iterum conformet et nota quod non dixit gladius
confringatur sed arcus quod tribulatio iustis est ad purga
mentum scelerum et ad augmentum corone eorum et ideo necesse est ut
non frangatur sed preualeat in se illis contra arcum uero et necesse
est confringi quod blandicie et promissiones malorum par
uipendenda sunt scilicet. t. Melius est modicum u. s. d. p. m.
id est ipsi hoc modo perseguntur iustum. sed illa delectio magis ualeat
iusto quod si possideret omnes diuicias peccatorum et dicit quare.
t. quoniam brachia. i. potentia. t. peccatorum c. c. a. id est hu
militas iustorum erit exaltata. Melius est modicum iusto.
ideo. t. quod nouit. i. preordinauit. t. Dies immaculatorum dies dicit
pluraliter nunquid ibi sunt multi dies. sed tamen unus quod dierum
spacia diuturnitate euincet. t. et sic preordinauit
ita. t. hereditas eorum in eternum erit. Dicet aliquis forsan
multa anxietate illuc peruenient quod ita remouet
t. non confundentur in tempore malo. i. in die iudicii nichil an
gustie pacientur. t. saturabuntur sed celesti gloria. t. in diebus
famis. sed quando mali esurient et sitient in eternum. dubi
tanti quare dicat tempus malum et dies famis. dicit. t. quod
peccatores peribunt. Dicet aliquis quare cura est si tandem
peribunt sed cum saltem hic interim felices essent. ad hoc re
spondet ita. t. inimici uero domini m. h. f. et e. id est pona
mus modo ut mali in presenti uita plurimum uenerentur
et exaltentur usque ad potestates. tamen. t. deficien
tes sed in terram. t. quemadmodum f. d. id est quanto magis exal

tabit tanto mag deteriores reddent sic fum qn̄to
mag ascendit tanto mag euanesc. Ideo pibt peccatores
q. t. peccator n̄ solu mutat l mutat l; 7 sep mutabit
s; peccunia ad eo sibi cmissa scit ratione 7 libu arbi
triu 7 sospitate 7 bona huius scli. t. 7 n̄ soluet fructu
usura phis omib; debita 7 e dictu asimilitudine
alicui q sep mutuo accip 7 nuq soluit. t. tui
n̄ effundet. q. t. miseret sui ipsi scit recte peni
tendo de peccatis suis. ut scriptu e Miserere aie tue
bn̄ placens do. t. 7 tribuet s. alus illud ide e silui. s
docendo sili exhortando. ut ita iustus miseret t. s.
alus cpaciendo 7 tribuet s. illud unde e patt addet
ti deducendo. 7 hac de causa. t. q. bn̄ecentes ei he
reditabit tra. i. q se illi pfecte humiliant. illi he
reditabit tra. t. maledicentes aut ei q male
agendo se illi q̄trariu adtri euidentia pponunt
dispibit s. aia 7 corpe. Sic e bn̄ uiuentes bndicunt
nom dni. ita p male uiuentes maledicunt l plas
phemat. Iuxta aptm. Nom di p uos plasphemat
itgs 7 ne iustus alicui uideret posse misereri 7 tribu
ere solo 7 libo arbitrio dic. t. a p dnm q. h. d. ide
opa iusti e seruabunt i directo ad no. t. 7 ita. q. t. uia
ei dni uolet. s. ipse iustus. t. ita dns diriget gssus
hois 7 7 dabit ei uoluntate s recta s insistendo 7 ita
diriget gssus hois. q. t. cu ceciderit. t. exti scit
p secutione patiendo. t. se ipso aliq uenali pec
cato. t. n̄ collidet. t. iti cedendo aduersarus. t. de de
ei dendo i aliq criminale. 7 dic q. t. q. dns
sub pon manu sua. i. gra sua sustentat eu 7
ctus non collidet. e firmat a sua auctoritate sic.
t. I unior fui 7 n̄ uidi iustu derelictu. s. illa iuuentu
te 7 q. h n̄ suffic addit. t. ete m senui. i. neq; i iuuen
tute. neq; i senectute. 7 e eq pollens ac si dicet.
a p mus iustus usq; ad nouissimos iustos. t. n̄ uidi
aliq illor derelictu diuino auxilio. t. nec sem
ei q̄rens pane. i. opa ei idigentia remuneratione.
Q u p terreno comodo bn̄ opant illi n̄ iudicabit futura re
muneratione 7 n̄ inuenient. Receperunt u mercede
sua. q u recta itentione bn̄ opant ipsi soli iuem
ent 7 ideo n̄ erit derelictus. q. t. tota die. i. assidue
t. miseret sui ipsi. 7 t. comodat s. alus. t. 7 pp h sem
ille i bndictione erit. i. op remunerabit 7 qn̄ pec
catores pibt g. t. declina a malo. 7 q iusti hereditabit
tra. g 7 fac bonu. 7 i habita. s. ipsu bonu i
scłm scli. i. usq; ad fine uite tue. 7 ideo declina a ma
lo fac bonu. t. q. tale h tale iudiciu amat dns.
7 ideo fac bonu. q n̄ derelinqt scos suos. s. i etnu e serua
bunt 7 pp declina a malo. q. t. iniusti punient.
7 sem ipsor pibit. i. op ipsor. t. pibit. 7 ideo fac
bonu. q iusti hereditabit tra. i. xpm 7 i habitabit

i sclm scli sup ea. s. i ea. i. tra dic a similitudine q
sustentat nos 7 pascat nos. Iste oes cause supius poss
denotari. s; ad h simul hic ponit ut declinare a malo
7 facere pfecte exhortet. Iusti hereditabit tram
7 dic cui n̄ iusti. sed illi q s. os. iti. t. meditabit sapi
entia. i. bona uita. t. 7 h iudiciu q se ipso habe
bit. t. lingua eius loqt. s. alus docendo t exhor
tando. 7 ex pon q n̄ os iusti meditabit sapientia.
ita. t. lex dei. i. pcepta di s. t. i corde ipsi s. 7 ideo n̄
subplantabunt. i. n̄ decipient. t. gss ei. i. bona i
tentio 7 bona opatio. Dubitauit aliq subplantari
gssus iusti dic. t. clidit peccator iustu. i. uidet illu
bn̄ opante. 7 hac sola causa q̄rit mortificare eu.
I pse h q̄rit t. s; dns dns n̄ derelinqt eu. s. positu in
manib; ei. i. i potestate eius 7 eu iudicabit illi 7 cu
iudiciu illud fiat aduersitate illi scit. t. n̄ dap
nabit eu s. dns sic illi ipo 7 alus uidet. t 7 ipso sco.
A n̄ i interrogauit q da dnm dicens. dne ubi eras cu ego
paciebar. Cui respondit dns. t era respiciens.
t iti. cu iudicabit illi. i. qn̄ fiet iudiciu ad damna
tione ipi. n̄ dapnabit eu. s. iustu dns cu ipo. s.
potius saluabit. q si illu pp iniciu q̄ferunt sic
dapnabit. ti iustu pp pacientia sua saluabit.
t. q. bndicentes ei hereditabit tra. t. ex pecta dnm
s. remuneratore. t. 7 ut sit custodi uia ei. i.
pcepta ei. t. ipse exaltabit te. s. i etnu. t. ut
hereditate capias tra. 7 hac hereditate. t. uideb
cu pierent peccatore us. ita ut hereditate
capias tra. s. de q peccatores excludunt. t. cu psi
pierit te ipse uideb 7 h a sua auctoritate c firmat.
q iusti pibit ita. t. uidi ipiu supexaltatu 7 e. s.
scit i ducatu t i regnu t i q sub maxima potentia.
t. 7 sicut. s. ad nouissione ill e clidicatione. t. 7 exc
. i. 7 manifeste undiq. erat eleuatus neq; exaltatus
t. 7 q sui. i. diligent iuestigaui. eu. an eet i futuro ha
biturus illa potentia q i psenti exercuit. t. 7 n̄ e
iuentus loc ei. s. potentie peccator q̄rit mor
tificare q̄lib; iustu. s; tu q cuq; uis iustus esse
t. custodi i nocentia. s. g ipsu ipiu ut nec leui
motu irascaris ei ipsu. t. 7 uide equitate s. illud
e h e qd alibi scriptu e. Diliges pximu tuu
sic te ipsu. 7 q odit frm suu homicida e. 7 ideo
debes ee i nocens g i uniou. t. q n̄ s reliqe hoi pa
cifico. i. i nocenti. s. g ome pximu. i. eq sipsi tui
relinqt. s. etna ei manebi. t. iusti au dispibit
scit corp 7 aia. t. simul reliqe ipiox tribi. t. ei
q s ipsi i tota relinquunt scit tena cu eis pibunt.
t. ita reliqe ipiox. i. etna bona q sibi post hac uita
psuptuose relinquunt i tibi. s. q̄ntu ad eos. i. non
dabunt eis 7 nealicui uidet q reliqe e ent hoi

pacifico ex solo merito dic. t. salus autem iustorum. i. salua
tio est a domino. et ex pro illa salute pro parte sua. t. et ipse
dominus est protector eorum. s. ne deficiant in tempore tribulationis. et ad
iuuabit eos dominus s. ad bonum operandum. t. et liberabit eos. s.
a peccatis. t. et eruet eos a peccatoribus. s. qui ultra nobis
pacienter. t. et tandem saluabit eos. et dic quare. t. quia spe
rauerunt in eo s. tantum et non in terrenis.

Psalmus dauid in rememorationem sabbati. uocatur iste ad
cognoscenda est dauid. i. christo. facta pro tota memoria penitentie
generis. quia significatur per sabbatum. sublatum non requies
in perpetuum. orat autem caput nostrum in hoc psalmo pro his
penitentibus qui fuerunt sui siue ante baptismum siue
post quandam affectionem in persona sua loquens de illis.
ostendit et multas causas quare eis orandum sit. tamquam
peccauerunt grauiter et plurimum in eis stant. tamquam passus
passus est. tamquam quia imitatores eius passionis esse pa
rati sunt. sic dicens

DOMINE NE IN FURORE TUO ARGUAS ME. i. meos. i. ne
conuincas illos. t. in furore tuo. neque corri
pias me. i. ne punias meos. t. in ira tua. i. in isto
et non est orandum est pro eis. t. quoniam sagitte tue. i. commi
nationes tue et infixe sunt mihi. i. meis. i. et eis usque actum
deuenerunt. Comminationes dei fuerunt. quando dixit. de ligno
scientie boni et mali ne comedas. quia hora comedis morte mori
eris. et talia que sine numine dixit post quam liber peccato non
puniuisset. neque de peccatoribus tantopere timendum esset.
nisi per originale ut constat humanum genus ubique
puniretur. quanto magis pro his quod ipsi propria persona sua singuli
delinquunt quique puniuntur et non solum quod comminatus
est eis in fixisti. sed et t. et confirmasti super me manum tuam.
i. augmentasti super meos uindictam tuam intantum quod
non solum mortales et passibiles facti sunt. sed quod. t.
non est sanitas in carne et cetera. i. quod fomes peccati. sed
concupiscentia inductus est a propter ira tua. i. omne
humana carne et sciendum est omne peccatum esse
pena primi peccati. his enim illud processisset; neque
ueneno serpentis totum humanum genus pollutum
fuisset et non solum caro meorum infirma est ita ut pec
catis et uermibus etiam iniuriis subiaceat. sed et
ossibus meis. i. meorum. sed rationi et libero arbitrio
et uirtutibus et non est pax. i. requies. t. a facie. i. a presen
tia. t. peccatorum meorum. semper enim impugnant
et hoc est quod dic. t. quoniam iniquitates mee. i. meorum. t.
supergresse sunt caput meum. i. mentem meorum et quia super
gressio illa possit esse mediocris et facile deponi
addit. t. sic onus graue grauate sunt. s. m. id est
admodum graui ponderis obpresserunt meos ita
ut quod per se non possint surgere. hoc est quod alibi dic.
est enim homo spiritus uadens. sed per se et non rediens per se. et ideo

orandum est pro eis. t. quia cicatrices mee corrupte sunt. i. pec
cata meorum quia in baptismo remissa erant rediuiue grauiora
sunt. s. per assensum. t. putruerunt. s. per operationem. t. a facie
insipientie mee. i. ex illis et cum quia per stultitiam suam et ita.
t. miser factus. i. miseri facti sunt. t. et incuruati sunt usque
in finem. i. in appetitu terrena. usque quo per incuruantur.
Ostenso esse orandum pro his quia multipliciter infirmantur
prosequendo et meritum eorum. cum illud solum non sufficiat sic docet.
.t. tota die contristatus ingrediebar. i. et ideo est orandum ne arguas
me in futuro. quoniam assidue contristati pro peccatis suis in cedunt
tempore uite sue. et non solum contristati sunt et afflicti sunt et dic quare.
.t. quoniam lumbi mei. i. anima meorum impleta est illusionibus.
t. et non est sanitas in carne mea. t. et anima mea. i. et caro
dum his concupiscentiis omnino contaminata. bonum pluribus
anima designatur. quia sic ex lumbis generantur. ita ex eis
cogitationes procreamus. et non solum afflicti. s. ieiu
nando et orando. s. sed et t. humiliati sunt nimis. et non solu
humiliati sunt. s. t. in gemiscentes corde et rugientes
i. nimium affectum penitentie summo dolore exprimentes
et ideo orandum est ne arguas illos. quoniam. t. domine ante
te omne desiderium meorum. i. tu uides quod te solum desi
derant. t. et gemitus meus. i. meorum. a te non est abscon
ditus. i. gemitus eorum te placet. ad hoc enim ingemiscunt ut te
solum assequantur. tamquam cor meum contristatum. repetitio est quod da
sup... et est a lucere... afflicti sunt et humiliati
et contristati pro peccatis suis. et quia propter hoc quod t. lumen
oculorum meorum. i. efficacia rationis et liberi arbitrii
et per se non est cum illis. et ita lumen oculorum meorum. i. ipsum uerum
lumen ut habere quod est dominus non est cum illis secundum exhibi
tionem operum. t. ita iste illius cor meum contristatum est potest
conueniri. Domine ne arguas. tu ideo quia contristati sunt
de peccatis suis. tu ideo quia cor meum contristatum est pro illis
in passione hoc est quod dictum. cepit Iesus tedere et pauere. et quia dere
liquit me uirtus mea. i. in miraculis faciendis quantum
ad opinionem illorum. hoc est quod alibi dicitur. deus deus meus quare
me dereliquisti. t. et quia lumen oculorum meorum. i. ipsa
diuinitas lumen omnium uirtutum mearum. t. et ipsum
non est mecum. s. secundum reputationem inimicorum. et dic ita
uidebatur. quia t. amici mei. s. et proximi. s.
quantum ad originem carnis. t. aduersum me appropin
quauerunt. s. ut nimicii essent. t. et steterunt. i. in hac ne
quitia perseuerauerunt. t. et uim faciebant. q. q. a. m.
s. apprehendendo. ligando et talia. et quique rebant
mala mihi. i. quod uolebant me occidere. locuti sunt
uanitates. i. falsa testimonia. t. et tota die
s. passionis hos t. dolos meditabantur dicentes
hic dixit. possum destruere templum hoc et cetera cum
ipsi non dixerit. possum sed soluite. Dolos enim erat
quod eum id dixisse minime dubitabant. Ille hoc

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

faciebant. t. Ego autem tanquam surdus non audiebam et cetera
.i. sic ille mutus cui ita aliquo signo oris non appendi
tur. t. et factus sum sic homo non audiens. repetitio est ut
addat. t. et non habens in ore suo redargutiones. quasi
dicat. et tamquam surdus fui apud illos. et quasi in nullo
potuissem eos redarguere. Ipsi hec omnia intuler
unt. Sed et tu domine deus meus exaudies me. s. resuscitando
me. Sed et tu domine deus meus exaudies me. t. quia dixi
tur. quia in te domine speravi. s. et non in alio. tum. t. quia dixi
voce oravi. t. nequando inimici mei super gaudeant
mihi .i. non gaudeant plene de morte mea et non super gau
deant. t. dum commoventur pedes mei .i. non sit hic ut non
moveantur affectiones mee. et ipsi non gaudeant
et expone quod super gaudeant ita. q. t. super me magna. s.
obprobria. t. locuti sunt. et ideo non arguas. t. Quoniam ego
in flagella paratus sum .i. paratus sustinere tribulationes ad
imitationem mei. si necesse fuerit. t. et dolor meus
in conspectu meo semper .i. et quia in corde semper dolens de per
pactis peccatis suis. et non solum ideo parcendum eis. quia
dolebam. sed et ideo. t. quoniam iniquitatem meam. a. et c. p. p. m. id est
quia peccata sua aliis confitebuntur et cum ipsis peccatis
pro ea solliciti erunt. Mei ita parati erant ad omnia susti
nenda. t. Inimici autem mei vivent .i. vivent et confirmabuntur
in presenti. t. et confirmati sunt super me .i. fortiores sunt me.
t. et multiplicati sunt. s. quantum ad numerum. t. qui oderunt me
.i. meos. t. inique. et dicit quare inique ita. t. qui retribuunt mala
pro bonis detrahebant mihi .i. meis et detractio potest esse pro
malo dicto. t. Quoniam sequebar bonitatem .i. non ideo de
trahebant eis quod male agerent. sed quia huiusque bona auge
ri cherebant. Illi et ita insistunt. sed tu. t. domine deus meus
ne derelinquas me .i. meos. hoc est dictum a similitudine
vitrei vasis quod tamdiu valet dum tenetur. si vero ceci
derit frangitur. et t. ne discesseris a me .i. a meis
subtrahendo misericordiam tuam. sed tu t. domine deus meus. s.
opifex. t. salutis mee. intende in adiutorium
meum .i. meorum. In finem canticum david pro idithun.
.i. hoc canticum .i. iocunditatem hoc david .i. fideles
manu fortis pro eo quod idithun .i. transiliens. .i. eorum
quod ipse transit. aliorum adversitates. et usque ad
modum lingue et temporalibus usque in finem .i. usque ad
illum ultra quem non est transiliendum .i. ad ipsam eternitatem
quod est deus quem quia adeptus fuerit ultra quem non erit quia
habebit summum bonum quod potest prestare suffici
entiam ad quam quisque pervenire potest dicet suffic
it mihi ultra ulterius quero et ex eo quod usque ad ipsum finem
quo ultra nichil in transilium hic david et idithun in contem
platione illa totius intuetur propter multam iocun
ditatem refert aliis in hoc psalmo suum transitum ut et
ipsi satagant conformes ei fieri in transcundo aliorum
adversitates. a temporalibus. ad eterna. et non vocan
dent sic et ipse facit et proponit ad illud aliquandum

sic exemplum orandi et ne subterfugiant tribulationes
pati cum valeant ad purgationem anime et
glorificationem quidam et revocavit ab appetitu
temporalium quasi sub increpatione ostendens omnia
vanitatem esse dicens sic. t.

IXI CUSTODIAM VIAS

meas et cetera. .i. cum peccator consisteret
adversum me. s. garriendo et veritatem
impugnando. dixi. proposui ego quod
hactenus custodivi vias meas. vo(ca)
mea. transiliendo scilicet quod tibi nota propter hac custodia
vias meas. s. in totum. t. ut non peccarem in lingua. hoc est quod
dicit apostolus. si quis putat se religiosum esse non refrenans
linguam suam. s. s. e. s. h. v. e. r. et alibi si quis non peccat
lingua perfectus est. Ego proposui ut non peccarem lin
gua. et sic proposui ita feci. t. posui ori meo custo
diam ita. cum sono. t. obmutui. et obmutescendo
t. humiliatus sum .i. vilis factus sum. hic insinuat nobis
quia metuens non peccare et vilipendi quam peccare,
magni pendi. Ego obmutui. t. et silui a bonis
et hic mihi dolor meus renovatus est. Sic enim plus pecca
bamus nimis loquendo. ita in nimis tacendo et expone
quod ille dolor ex dilectione prodit ita. t. conca
luit cor meum intra me. s. ex dilectione proximi et
cepi meditari. t. et in meditatione mea exardescit
ignis .i. mens mea in magno metu fuit et est dictum
a similitudine. Sicut enim ignis quanto magis incandescit
tanto magis movetur. sic humana mens plura medi
tando magis inflammatur. Movebatur enim mens illius cogi
tando si loqueretur ne peccaret. Si vero taceret ne proximi
reus esset. In hac meditatione dubius eram et ideo
t. locutus sum in lingua mea .i. tali lingua qualem debent
aliqui similes mei. hoc scilicet. t. notum fac mihi domine finem
meum .i. doce me certam metam quousque locutio et ta
citurnitas protendi debeat. hic instruit nos ut
quotiens de aliquo re peccare timemus ad orationem
nos vertamus t. notum fac mihi et dierum meorum numerum
quis est .i. da mihi cogitationem illius spaciositatis que
in modo non transitorie. sed vero que est .i. tue que est eternus
et incommutabilis. Dierum dicit numerum ibi sint plures dies
sed una tantum eternitatis. quia simul omnes dies sunt
id desiderat sic dicit. t. ut sciam quid desit mihi .i. adhi
oro cognitionem illius eternitatis ut sciam defectum
meum et ita fecisti. t. ecce mensurabiles posuisti
dies meos .i. hic in patria. quia vita mea brevis est.
t. substantia mea .i. essentia mea. t. tamquam nichil
ante te .i. comparata eternitati tue. tamen ita nichi
lum est in presenti evidentia quibus futura ante te ita
nichilum est evidentia est in corde ubi tu vides et quod

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

hec uita tā labilis sit. t. ueritatem omnis uiuēs
hō. i. carnalit̄ tantū ē. t. uniūsa uanitas. i. studia
uniūsi uanitati. 7 quis studeat uanitati. t.
C erumtam ipse hō ens. t. in imagine dī ptn̄sit. i. labit. hō
factus ē. n. ad imaginē dī. i. rationał q̄s i uita n̄ potē
auferri. i. ad similitudinē dī creat̄ ē. i. inocens i passibił.
imortał. a q̄ dignitate tē excidit q̄n p̄ delicī. i. ita ima
gine ptn̄sit hō. i. admodū imaginis p̄ficte i speculo.
V n̄ iacob apłs. C̄siđ aūt se 7 abiit 7 s. o. e. q. s. n̄ solū p
transit. s. t. 7 p̄m cēbat. i. multis t̄bulationib. torq̄bit.
7 si frust. 7 dic q̄re t. thesaurizat. 7. a. 7 ceta. s. t. filio t. extr̄no
t. 7 nc q̄ ē expectatio me. nn̄e dn̄s. i. n̄c caulatum n̄ tēpa
le. i. 7 q̄n q̄ tota uanitas ē i s̄ctarib. ḡ expectabo dn̄m
solū 7 merito. q̄ t. odn̄e. t. subā mea. q̄ c̄si m̄ n̄ih ē. ap
te ē. i. cl̄sidera ite. ueri eē h. 7 ut ita sit tu q̄ eruisti
me a criminalib. t. erue me ab oib. iniq̄tatib. meis. i.
uenialib. H̄c itelligendū hic de criminalib. n̄ e ca aliq̄n
usq; q̄q; t̄nsilieris. 7 h. uithi ē. q̄ t. dedisti me obp̄brū
i sipienti. dū eis i appetitu t̄renoꝝ dissentire. 7 i ipso
obp̄brio. t. obmutui 7 i t̄ritu q̄d t. n̄ apui os meū 7 q̄m
fecisti. s. me talē. t. amoue a me plagas tuas. i. alleua p̄se
cutiones meas. 7 h. uero q̄. t. i icrepationib. q̄s m̄ itulisti
ego defeci. s. qd̄ p̄s era. t. a fortitudine tue man. i. 7 hc
fructū p̄manitate correctois tue. q̄ correctioē. t.
corripuisti me hoīē. i. carnalit̄ uiuentē. t. p̄pt̄ iniq̄tatē
s. meā. t. fecisti tabescē eē sic aranea. i. sic aranea de
fectū patit̄ nimiū laborando. sic aīa mea plurima
patiendo. Hic loq̄t̄ de se c̄sideralo hac de causa. q̄
de p̄ori statu i meliorē attritus erat. Ego aliis me
exēplū p̄beo. t. uerumtam. u. u. o. h. u. Ideo dic uane
q̄ q̄i sufficientiā i diuiciis. potentiā i regiis. q̄
lic ubi iēē uideant. nūq̄ tm̄ illic requiūt. 7 q̄ fe
cisti me talē. t. exaudi orationē meā dn̄e. s. p̄latam
uoce. t. 7 dep̄cationē meā. s. i corde. t. aurib. p̄cipe
lacrimas meas. 7 ne sileas. i. 7 adīple id qd̄ peto
uoce 7 corde 7 lacrimis 7 h. n̄ iuste. t. q̄m a. e. s. a. t.
ide cuiq; alit̄ uideat̄ tu scis q̄ ego reputo me
hospitē i h mundo. t. sic oñs patres mei. s. uisti
7 sci. h. ē. q̄ dic apłs. N̄ habem̄ hic manentē ciui
tatē 7 ceta 7 q̄ talē me nosti. t. Remitte m̄. s.
omia peccata. t. ut refrigerer. i. ut de ipsa re
missione iocunder. t. p̄usq̄ abeā. i. moriar.
t. 7 p̄t̄ si n̄ remisēris. ā plius n̄ero. i. i futuro n̄ habebo
ueri eē sic n̄ habeo. In fine p̄s dd̄. i. op̄atio
ista ē attribuenda dd̄ manu forti usq; i finē
. i. usq; q̄q; sic ipse i psalmo designat. Hic loq̄t̄
manu fortis p̄bens se exēplar i in bris āmo
nens q̄sq; quos uult exēplo suo manu fortes
fieri nesc̄ p̄parantes ut prius expectant dena
riū quā laboret i uinea usq; ad uesp̄m. s.

suo exēplo. bn̄ op̄ando 7 assidue orando sim orā fecit
expectet dn̄m remuneratorē. 7 ut satagāt alus p̄bē
se ipsos exēplū bone op̄ando sic ipse fec. 7 7 annun
tient aliis i carnatione ei 7 susceptā obedientiā 7
i ticiā suā n̄ e op̄ib. legis. ub ē i structio toci bone
uite 7 illi q̄b. se exēplū ad ei imitationē p̄buerit.
orat ut resurgat 7 p̄mum eis ut eē uitam p̄amiū eis ū
ut iocundent. dic ḡ sic.
X P E C T A N S expectaui 7 ceta. i. uos
auditores ego bn̄ op̄ando expectaui dn̄m
remuneratorē. n̄ p̄pans feci ut p̄us denariū
expetē. q̄ finirē laborē 7 h. expectans. i. p̄seuans
i illa expectatione. q̄ multi putat̄ expectare q̄
tm̄ n̄ s expectantes. q̄ p̄ea deficiunt id ē ulet c̄sidicā.
sic 7 uos meo exēplo expectando expectate n̄ de
ficientes 7 q̄ expectaui dn̄s itend m̄. i. i tensiū
ipsū expectatū dedit m̄ a. sic fui itentus i expec
tando. sic 7 ipse fuit itentus i remunerando. t.
E xaudiui. p. m. e. 7 ceta. i. n̄ solū expectando expec
taui. s. 7 oraui 7 dn̄s exaudiuī p̄ces meas. i. sic in
tendit m̄ p̄pt̄ expectationē. sic ātendit m̄ p̄pt̄
orationē. sic 7 uos orate 7 exaudiemini 7 uē h.
. i. q̄ c̄fidentia expectare potui. ideo sciit q̄ t.
edux me de lacu. i. de āplitudine 7 de fluxu dī
uisarū c̄cupiscentiarū q̄b. aīa defluit. q̄ lac ē
miserie. i. hic ē maxima miseria aīā fluere a su
stabilitate i diūsa uicia. h. i futuro p̄seq̄ p̄seq̄ penas
sempitne miserie. Edux me n̄ q̄ ibe eē m̄. s. quia
nisi educē illū cadē. 7 q̄ multi n̄ s e lacu miserie
ipso actu. tm̄ uoluntate s. coignantes alios p̄ua
exhortatione add. n̄ solū edux me de lacu. s. 7 t.
de luto fecis. i. de feditate 7 coignatione peccati. i.
uti coignare alios p̄uo exēplo uite 7 malo colloq
7 sic hoies coignant̄ ex feditissimo luto. Corrūpt
n mala colloq̄a bonos mores. t. de luto fecis. i. de
coignatione peccatoris. ne coignare alios meo
exēplo sic peccatores faciunt. q̄ ideo dn̄i fex q̄
s purgamtū bonoꝝ. sic n̄ i eadē area s̄ḡna 7
palea. sic i eode uase ē uinū 7 fex ablata aū
fece purgatū ē uinū. 7 similit̄ boni 7 mali s̄t
eccla. 7 ē ab se dicat. fec me imunē a peccato. t.
7 statuit. s. p. p. m. id ē n̄ solū eduxit me de lubri
cosa hac uita 7 fedissima. s. 7 statuit. i. firmauī
pedes meos sup̄ petrā affectiones meas sup̄ stabilē
7 purā uiā. h. ē n̄ solū me fec imunē a peccato.
s. 7 stabiliuī affectiones meas i puritate 7 firmi
tate bone uite. h. ē i uirtutib. 7 7 direx gressus
meos i ipsa pura uia. t. scdm p̄motionē de
uirtute i uirtutē. t. s. p̄seuantiā 7 ideo 7
expectaui. t. 7 i misit. i. o. 7 ceta. i. n̄ solum.

dires. s; misit ī os meū. i. icor meū canticū nouū
q̄ .i. laudē ego nouus hō aduenī. t. fecit me p̄hs oīb;
n̄une. s. ut legīari. Vn̄ dn̄s ipse ait. Si q̄ro gl̄am meā
7 cet̄a. Qđ nouū canticū ido dr̄. habuisse par̄
mei patarche 7 pph̄e. q fuer̄ in ora noui hominis
qđ figurabat i historia deq̄ dā cui manus ī
nascendo p̄mū apparuit. cū capt̄ sit natale
p̄us nasc. qđ canticū ē carm̄. i. ymni 7 laus
aceptabit đo m̄o. q ille laudat dm̄. q n̄ sibi s;
đo ascribit omīa opa q̄ ifc s. t. uidebūt multi
7 t. 7 s. 7 cet̄a. id ē. hc̄ q̄ eduxe me. n fuit sine uti
litate. i. non solum p̄fuit mihi ad renu
neratione. sed eciā multis. q̄s meo exēplo unita
tores acq̄ri ac si dicat. Sic 7 uos facite. i. tales uos
exhibete. ut imitatores habeatis. 7 7 dedlis du
plice coronā. expectetis. Sic paul' ait. Vos estis
gaudiū meū 7 corona mea. h' ē ubi dic̄. uidebūt mul
ti. i. itelligent. hc̄ q eduxe me 7 cet̄a. 7 timebūt. i. dili
gent dnm̄. i. cu dilectione bn̄ opabunt. t. 7 sic
sp̄abūt ea q̄ i dn̄o s. i. ipsū dnm̄ remuneratorē 7 ido
q dilig̃t 7 sp̄abūt habebūt beatitudinē. h' ē q̄d dic̄.
t. B eatus uir. c. n. d. s. e. 7 n. r. i. u. 7 i. s. f. id ē. ille
uir habebit beatitudinē. tandē nom dn̄i cui
uir ē spes eī. q̄ ppt ea qđ opā dat glē dn̄i sui.
hī spē sua ieo ut remun̄et eū. 7 ido dic̄. dn̄s cui
i. sui. ut ostendat necessario opā dare seruū
glē sui p̄p̄ dn̄i n̄ alieni 7 q n̄ ualet n̄ p̄ se uetadd.
t. 7 q̄ n̄ respex ī uanitates. i. i tēpalia bona i q̄b; eua
nitas q̄ ias uidet beatitudo 7 sufficientia q̄
minime ē. t. 7 7 isanias falsas. i. q̄ tēporalia bona
n̄ tm̄ sunt uanitates. s; 7 isanie fallentes. Que enī
maior īsania. q̄ sp̄are beatitudinē ī his reb'
i q̄b; n̄ ē. 7 q̄ fallit. q nemo p diuitias pote sufici
entiā. neq; p regnū potentiā. ī uncia q̄ s in
sanie. Ille tn̄ q̄ scortat 7 simulia fac. putat habe
aliq̄ fine. Aliq̄ iocunditatē. ī eis un fallit. q poci'
ui esequit amaritudinē 7 stulticia 7 p h' merito ī sa
nus reputat. 7 ido addit falsas. q 7 simulā iocun
ditatē reputaret ī uicius 7 tn̄ exeq̄ret eē īsania
t n̄ fallax 7 ac si dicat. Ille uir erit beatus q̄ cū
icip bn̄ opari. n̄ respic adegiptū ad ollas carnii
7 ad cucumeros i q̄b; delectabat ī eq̄ ptō. i. ad
uicia 7 tēpalia bona. Quia mittens manū sua
ad aratrū. 7 r. r. i. e. r. d. i. Dicā aliq̄s q̄r n̄ sp̄e
cet ad tēporalia. cū aurū 7 argentū 7 cet̄a. s eo
usq; utilia 7 delectabilia ad h' respondet.
O dn̄e h' ccedo. t. Multa fecisti. 7 cet̄a. i. multa
fecisti pulcra 7 delectabilia. uti auri 7 argen
tū 7 cet̄a q̄ s digna āmiratione. s; n̄ eo usq; ut
appetant. cū fecisti ea ita ut sint tua. s; ut poci'.

laudis de tuis creatis. i. tui uirtus 7 potestatis. s. tu solus
es appetendus. q oīa hs ī potestate. t. 7 fecisti ea cogi
tationib; tuis. i. absq; alio artifice. absq; alio ē
siliario. q eq̄ sit laudadus ut tu. 7 ido. t. n̄ ē q̄ sit
similis t. qui digne appetat n̄ tu. cū n̄ sit creator
omnium n̄ tu solus. ad h' q̄ possit amirari. ipsa
tēpalia ut tu iā glificeris 7 p̄ omīb; appetaris
cū ex nihilo tā pulcra creasti 7 p cr̄atioē direte
ut đs cognoscaris 7 glificeris. 7 n̄ dic paulus.
I nuisibilia tn̄ ipsi' 7 cet̄a. t. ille uir erit beat' q̄ sp̄a
bit ī dn̄o. sn̄ respexerit ī uanitates. i. ī carnales
obseruationes cū hānt utitatē. h' dic p iudeos
7 īsanias falsas. i. ad cultū idolor. q m̄ n̄e magna
īsania colere creaturā 7 dimitte creatorē. falsa
quo decipiunt. q đm̄ putant adiuuari p ea. poci'
dāpnant. h' dic p paganos exn̄tis q h' s beati n̄
ad ollas carnium redirent. Dicet aliq̄s sol 7 luna 7 cet̄a
q̄ nos colimus s multū pulcra 7 mirabilia. R̄. uerū ē
S s; n̄ eo usq; s admiranda ut auctor eor obliuiscat.
h' ē qđ dic. St multa mirabilia. s. tu dn̄e. illa multa
fecisti 7 illa facta s tua. i. gubnas ea. Q'a sic p̄mū
exordiū n̄ potuer̄ habē ex se. sic tua guberna
tione n̄ poss carere. 7 h' cogitationib; tuis fecisti.
absq; alio artifice p̄ monstrante. 7 ita fecisti ea
qđ ī illa n̄ ē q. s. s. t. id ē. q t possit coequari 7 coequan
7 ido īsani ē illa colere. 7 auctore ōni p pone.
t. Annuntiaui 7 cet̄a. sic enuncians uox supius
uidebūt multi 7 timebūt 7 h' n̄ erit absq; labore.
iuxta illud. Qm̄ credent illū q̄ n̄ uidert 7 cet̄a
7 ostendit q ordine uidebūt ac si dicat. h' m̄ uide
bunt. t. q annuntiaui. i. annuntiabit meis p
pphetas. i. testimonio pphar̄ exueri testamto
cfirmabit sua p dicatione. t. 7 locut' sū. i. loq̄nt
dere gesta sicit noui testamtū uidet p euan
glia 7 eplas. 7 sic t. multiplicati s. i. multipli
cabunt credentes. t. sup nume. ē pbensu. i. ulē
q̄ nus possit ni cphendi. t. sacrificiū 7 o. n. u.
q̄ s dicex. mei annuntiabit. h' scit qđ tunc
uisti deinceps sacrificiū 7 oblationē q̄ pēi
putant ī lege offerri. t. m. au. i. s; m̄ pfecisti
aures. i. pfechi ī tella tū dedisti ut ego solus
itellig̃t. cū illa nolles q tu uelles. 7 istud an
nuntiabit cū isto. 7 q n̄ solū sacrificiū s; t.
7 holocaustū qđ tā necessariū erat. qđ p peo
cato offerebat. illud n̄ postulasti. q̄ q̄ ita p̄ s
cet utile. q̄s dicat. sp̄uisti 7 ē t tunc. 7 eū
ego itellig̃t. qđ illa nolles 7 q̄ ista uelles. t. tc. i.
iā theo dixi. i. pposui t. dispositu affectioē
7 7 uoce. h' scit. t. ecce ipsenti uenio. i. ego
incarnatus parat' sū ut faciā uoluntatē.

tuam. et hic ideo quia scriptum est et dispositum de me scit.
.t. In capite libri. id est in sapientia patris. in persona
hic unitam. que est caput mei libri. Cuius disposici-
one in hoc mihi iubenti restiti. Illud autem etiam est acci-
piendum ante passionem domini quando dominus mutavit coram
apostolis. veteris sacrificium in novum. mei dico quia ad hoc
propositus ut sim exemplum et forma iusticie aliis.
ut per me addiscant bonam vitam. sicut liber ad hoc pro-
ponitur pueris ut in ipso addiscant litteras.
Sapientia autem est caput. id est principium et gubernans
ipsam humanitatem. Unde dicit paulus. Caput mulie-
ris est vir. christi vero deus. vel in capite libri. id est in principio
psalterii. vel in genesi. in principio creavit deus et cetera.
vel in levitico. ubi de imitatione sacrificiorum
moyses scit. Ideo dicit in capite ut auctoritate
det ne videatur ex presumptione hoc dicere. Quod est scriptum
de me. hoc scilicet ut ego deus. .t. facerem voluntatem tuam.
id est ut essem tibi obediens usque ad mortem. et ne putaret
aliquis quia dixit scriptum esse. hoc fieri ex necessitate.
addit .t. o deus meus volui. id est voluntarie feci volun-
tatem tuam. non coactus et non tamen scriptum est ut facerem
illam singularem voluntatem tuam. scilicet ut facerem
.t. legem tuam. id est omnia precepta tua adimplere. que lex
existit .t. in medio cordis mei. id est in tota voluntate
et est residens. Illud enim tota voluntate nullo alio
cogente volui adimplere. .t. annuntiavi. i. t. v. c.
et cetera. hic sic continuat. Non solum ego faciam voluntatem
tuam. sed et mei annuntiabunt iusticiam tuam esse. id est non ex
operibus legis posse aliquem iustificari. sed ex te et hoc
facient .t. ecclesia magna. tam ex iudeis quam ex gentibus
congregata. vel et mei annuntiabunt iusticiam tuam quia
.t. ecce. scilicet labia ipsorum quod non prohibebunt mei labia sua quin
annuntiabunt illud neque timore neque verecundia
et hoc est idem valens. quasi dicat annuntiabunt. sed ideo dicit
assertive quia multi sunt qui timore pene non audent
annuntiare. et quod ipsi non prohibebunt. .t. o domine tu
scis cuius ordinatio non potest falli. Ita enim presciuisti
.i. preordinasti. .t. iusticiam tuam non abscondi et cetera.
.i. non solum non prohibebunt pre timore. sed etiam non abscondent
mei iusticiam tuam. id est omnem bonam operationem in
suo corde pre negligentia estimantes sibi soli sapien-
tiam sufficere et aliis celare quod quidam faciunt. sed dicent
.i. annuntiabunt veritatem tuam. id est filium tuum per quem
promissa tua complesti. et de veritate ipsa veritate
sic .t. salutare tuum. id est filium tuum esse salvationem
omnium quam tu promisisti. Quod repetit propter ea quia aliquis
diceret hoc leviter posse fieri cum essent pauci quibus annun-
tiarent. .t. non abscondi et cetera. quasi dicat hoc etiam fa-
ciunt a concilio multo. id est coram multis. potest etiam dici .t.

fuerit hic in. .t. non abscondent etiam misericordiam tuam. id est hoc quod
tu misericorditer operaris cum hominibus dans eis remissionem
et adiuvans ad cooperationem. .t. veritatem tuam in futuro
veritatem dicit pro merita illorum. id est remunerationem
.t. a concilio multo. id est propter multum concilium non abscondent.
quasi dicat in multo concilio annuntiabunt. Secundum utramque
naturam annuntiabunt de me. id est dicent me veritatem
tuam secundum divinam essentiam. in qua nulla falsitas. nulla
incommutabilitas. sed ita est tibi similis ut in nulla sit
dissimilis. omnis enim creatura quia nisi ad verum esse tendit
est tamen semper quasi falsitas quantum ad illum. Salutare tuum
secundum humanam naturam verbo dei personaliter unitam
per quam salvasti genus humanum. Ipsi annuntiabunt
ut dictum est et per hoc alii videbunt. .t. tu autem ut ipsi
possint enuntiare et alii sint diligentes et viden-
tes te. .t. domine ne longe facias et cetera. id est illa
beneficia que misericorditer hactenus contulisti mihi
ne facias irrita ut sint carentia utilitate
.i. fac me resurgere. quia nisi resurrexero omnes misera-
tiones tue erunt irrite. quia neque erunt annuntiantes
neque videntes neque diligentes et sic nullus beatus
quibus miserationibus ab initio absque ullo intervallo
habuisti me acceptum. et ideo magnum dampnum
esset. si tamen beneficium quod semper me acceptabilem
habuisti adulterinum fieret vanum ut non re-
surgerem. hoc est quod dicit. .t. miserationes tuas ne
longe facias quia misericordia et veritas. id est quia miserationes
tue semper ab initio nativitatis susceperunt
me ad bonum curandum et tractandum. id est accep-
tabilem me tibi reddiderunt. et ideo dicit misericordia quia
ad humanam naturam que nichil habuit. id est misericordi-
ter sola gratia ei contulit. et eidem dei virtus sicut me-
ritum quando ad exhibitionem virtutum in actu quam-
libet haberet omnes virtutes in affectione
tamen non possumus dicere quando sit operis exhibitionem
aliam quasi iusticia augmentaret. iuxta illud.
Ihesus autem crescebat et cetera. .t. quoniam circumdederunt
me et cetera. id est tu et ideo necessarium est ut tu facias
me resurgere quoniam mala scilicet infirmitates et do-
lores in corpore et miserie. circumdederunt me. id est
circumvallaverunt me. id est meos undique eo usque
ut non possint me expedire. nisi te apponente
manum me resurgente. quia mala. illorum est pro-
hensus est. id est que mala tot sunt quod non possunt comprehendi
in numero. .t. et iniquitates mee. id est meorum. id est con-
cupiscentie et peccata non solum invaserunt meos
ad impugnandum sed .t. comprehenderunt meos. id est supera-
verunt. et hoc quando tu adaua tu et ideo est necessarium
.t. quando non potui ut viderem. id est mei non possunt

I nfine ps̄ dd̄·i· ƀ opatio attribuenda ē dd̄·i·xp̄o
tendenti ifinē·i· cōsūmationē· Intendit autē
caput nr̄m ī hi psalmo inuitare eosdē q̄s supius
allocut̄ ē ifinē·i· ad summū bonū· ult̄ q̄d ꝯ cē
nichil ē appetendū ꝯ q̄ q̄ cuiq; adeptus fuerit
dic̄ satis ē m̄ nih ult̄ q̄ro·i· ad pfecta beatitu
dinē· ꝯ ut credant eu n̄ tantū hōiē s; ꝯ dm̄.
O stendit q̄ dāpnationē ꝯ miseria eor̄ q̄ scandalizant
ieū· reputantes eū tantū egenū ꝯ pauperē n̄
ult̄ itelligentes ꝯ ideō statī inpncipio p̄tendit
illā beatitudinē q̄ n̄ scandalizant ieū·i· q̄ credt̄
eū uerū hoiē ꝯ uerū dm̄ eē de q̄ dictū ē ī euangelio
B eati om̄s q̄·n·s·f·i·m· Continuat̄ aut̄ sic· Ego dn̄
sup̄ mdic̄ ꝯ paup̄ sū· s; t·
EATUS ERIT q̄ ītellig·s·e· ꝯ p· ide
ult̄ egenū ꝯ paup̄·i· n̄ tm̄ hōiē s; ē dm̄·
ac sidicat· Necessariū ē uob̄ habē fidē
de diuinitate ut itelligatis me dm̄ eē· sic habetis
de humanitate ꝯ tc̄ eritis beati· ꝯ expon̄ q̄ m̄ erit
beatus ita·t· idie mala liberabit eū dn̄s·i· idie
calamitatis ꝯ miserie q̄n illi q reputabant eū tm̄
hōiē eē cruciabunt̄· tc̄ illi q̄ ult̄ reputauer̄ eū·
·i· eē dm̄ liberabunt̄ ab illa angustia ꝯ miseria ꝯ
n̄ tm̄ libab̄ eos ibi· s; eē· hic·t· uiuificauit eos
innocentia ꝯ bona affectione uirtutib; ꝯ ia
dē seruabit eos ne ficiant ꝯ eē·t· faciat eū beatū
ītā bn̄ exculta iq̄ p̄us erat miser̄ cū germinaret
ei n̄ spinas ꝯ tribulos ꝯ p̄ modū n̄ pmittit· eū·t· tdt in
aīā·i· uoluntate·t· inimicor̄· eī·i· sit ipotestate eor̄
carnē tn̄ n̄ dederis satis faciet uoluntati eor̄· ut p̄
mittit· eos deficē· ac sidicat· Conseruab̄ eos iexhi
bitione bonor̄ opm̄· sic cōseruab̄ eos innocentia
ꝯ affectione uirtutū ꝯ n̄ solū faciet illi hec; ꝯ t·
ferēt illi sup lectū doloris·e· idē ilectū mortali
tatis ꝯ passibilitatis q̄s dolor eius ꝯ q̄ ita tam n̄ cubie
ut sit sup·i· ut n̄ dn̄et illi sensualitas s; ipse sensua
litati affligendo ꝯ reducendo eā sub sue potestate
T· illi ferēt dn̄s opē erigendo eū de illo lecto doloris
ꝯ ponendo eū ilectū quietis· h̄ ē auferet a morta
litate ꝯ passibilitatē ꝯ ē dictū asimili medici qui
ifirmo recubenti ilecto doloris fert opē·i· ꝯ erig̃
eū delecto illo ꝯ fac̄ eū sanū· Al̄ cūtit se adpli
dum̄ cū gratiarū actione ostendens illū dolorē·i·
mortalitatē passibilitatē ex deo illatā p̄p̄ īiciā
p q̄d isinuat nobis eū posse opē ferre cū ꝯ sepauit
ei lectū doloris q̄ p̄ulerat qetis dū dic̄· odnē tu·t·
u̇ salli uniusū·s·e· acorpus ei q̄d bn̄ erat cōpositū ꝯ
ornatū iom̄i inocentia ꝯ iusticia·t· u̇ salli·i· cōcludisti
inom̄i miseria ꝯ dolorē·t· ꝯ uniusū·i· ilectm̄ quasdā

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

partes. i. ex toto ita ut nisi in eo aliqua particu
la quae non affligatur diversis doloribus et miseriis. et hoc .s. in
infirmitate eius. i. propter peccatum illud quod commisit
in primo parente. hoc est conversationem tuam fecisti quasi dica
t. u domine potes opem ferre qui bene opposuisti lectum des
truere. et evertere. hic reddit eos certiores de ipsius
beatitudine cuius ipse oravit per ipsos quod utramque naturam
habuit. i. quod non solum fuit homo sed etiam deus qui peccata
potest dimittere. ille vero erat beatus quod domini
et idoneum est. quia ego qui eo usque fui potens ut et
deus et homo et perfectus in omni iustitia. t. dixi affec
tione et voce. i. oravi pro illis dicens. t. O domine
miserere mei. i. meorum. scilicet h. m. t. sana animam
meam. i. meorum: t. quia peccavit tibi. i. dimitte illis
peccata quod solus habes ius dimittendi. i. cuius solius
est dimittere peccata. hic quoque reddit eos certio
res ex eo quod transfiguravit peccata ita illorum
in se ut eorum qui delinquentes pretendi meritum
illorum ac si dicat. iustum et idoneum est ut ego
orem pro illis. quia t. inimici mei intelligentes me
tantum egenum et pauperem. t. dixerunt mala mihi
h. scilicet. quando morietur ille homo et quando ita morietur
quod t. peribit. i. peritum nomen eius. i. gloria et fama.
t. eius ac si dicat. quando morietur ita ut ultra non sit vel
memoria et non tantum inimici dixerunt mala mihi.
sed etiam t. et si. i. quamvis ingrederentur quidam ex illis
ad me. i. quidam illorum. accedebant ad meum
sermonem et ad convictum tantum ad hoc accedebant
ut viderent. i. insidiarentur mihi. ut possent me
capere et reprehendere in sermone et cetera. t. vana loquebantur
dicens. Si hic propheta esset sciret. quae et qualis esset haec
mulier et cetera. t. cor eorum congregabit iniquitatem sibi
quia cum ad hoc accedere deberent ut emundarentur ab
iniquitatibus suis et fierent mei imitatores ad hoc
scilicet accedebant ut cumularent iniquitatem. i.
ad suam dampnationem et quosdam a mei imitatione
revocarent et non solum ingrediebantur pro dicto modo. sed etiam
t. egrediebantur foras et ad eos qui foris erant loquebantur
in idipsum. i. similiter sicut dum erant in eo consortio
non sicut quidam faciunt qui cum coram aliquo morantur dis
placent eis quae vident in eo cum autem recedunt
ab eo placent. quid autem enumerare per singula
omnes inimici mei nullum excipio. t. susurrabant
i. latenter quasi quodam susurro sibilantes in aure in
citabant alios et adversum me. i. contra me. t. cogita
bant mala existentia adversum me. i. contra me. i.
quaerunt ad reputationem eorum. i. quaerunt me occidere.
quae mala quantum ad rei veritatem fuerunt mihi
ad honorem et ad utilitatem et non tantum cogitabant

mihi mala. i. mortem inferre. sed etiam verbum pertulerunt dicentes.
crucifige crucifige eum et ad actum usque deduxerunt.
Hoc est quod dicit. t. verbum constituerunt. i. compleverunt iniquum. t. verbum
iniquum existens adversum me. Ipsi constituerunt adversum
me iniquum sed. t. numquid qui dormit ille quod voluntate
mortem subiit. t. non adiciat ut resurgat. i. nonne
apponet illi potentiae tantum potentiam resurgen
di. ac si dicat. ille qui voluntarie subiit mortem
tantum voluntarie et potentialiter sumet vitam
I ta tradiderunt in mortem inimici mei et bene est credibile
de eis. t. Et enim homo pacis meae. i. quem reputa
bam mecum habere pacem propterea quia osculo. i. signo
pacis meae tradidit. et t. in quo speravi. i. reputabam
spem habere ut discipulus in meo magisterio in discipulo quantum
ad visum hominum. t. qui etiam edebat panem meum. i.
doctrinam meam et sacramentum corporis et sanguinis
mei. vel quae est victor mihi extitit de quo dictum est. Qui in
tinguit mecum et cetera. t. magnificavit. s. me. s. id est mag
nifice super omnes alios paravit mihi mortem. quia oscu
lando me et idem existens quod dampnum super me. i. supplanta
me. sed quod data erat ei et aliis potestas desuper in carne
mea tantum. Unde dominus ait pilato non habes in me potestatem
et cetera. Oravit ut resuscitaret ostendens se hominem
et deum esse ut bene confirmet eos inde dicens. Ipsi dederunt
me in mortem. sed t. tu domine miserere mei. i. miserando
resuscita me. et tunc t. retribuam eis me resuscitando
ut deus quibus hactenus humiliavi me quoad illos verbo ut suis
susceptam obedientiam complerem et patientiam in genere
humanum redimerem. i. tradam eos in manus inimicorum. i. titi
et vespasiani et illico in tormenta ignis. tu resuscitabis
me et in centum sui. i. t. cognovi longe ante. t. quoniam non gau
debit. i. m. s. m. id est demo immunem ab omni peccato
fecisti et in omni iustitia statuisti. ac si dicat. Ex precedentibus
hostibus hoc cognovi. Hic reddit nos certiores cum timo
ante ipse de resurrectione predixit. Inimicus non gaudebit
super me. t. me autem suscepisti. i. facies me resurgere et
hoc propter innocentiam. Hic tangit meritum et est ac si dicat.
pro non gaudebit. ego autem gaudebo. me suscepisti ad vitam.
et ipsa vita eo usque. t. confirmasti. ut in aeternum non moriar.
V nam scriptum est. Christus resurgens ex mortuis et cetera. et hoc
ideo quia semper existiti. t. in conspectu tuo. i. in perfectione
cognitionis et in beneplacito tuo. i. in nullo umquam displi
cuit. vel ideo quia talem me constituisti quod semper. t. in con
spectu tuo. i. in perfecta cognitione tua extitit
ubi personaliter in unitatem et usque resurgam dicet:
israel. i. videns deum. i. cognoscens me ultra hominem
Benedictus deus dominus sit et hoc a seculo isto usque in seculum futurum
hoc est in perpetuum. t. et ita fiat fiat in conclusione ad confir
mationem. In fine intellectus filiis chore. i. intellectus

designantur his subsequentib; uocib; e ascribendus
filiis .i. imitatorib; chore .i. crucifixi .i. dni ihu q.
p ipsa imitatione tendit in fine .i. in summu boni
ult qd nihil e appetendu. Chore n interpretatur caluaria
7 ponit p ipso loco ubi dns fuit crucifixus. q hebrai
ce lttostos lat au caluarie. Veruntam ppt interpta
tione eand competenti posuit chore q nom ipsi loci
q 7 psona fuit 7 multos filios habuit. hic loquunt
filii chore .i. martires q intelligunt p imitatione
passionis xpi tendendu ee in summu bonu .i. in uera
beatitudine 7 refert aliis ad destructione p mu cs qli
m 7 qnto desiderio estuant ipsu fine .i. ad summu
bonu qd e ds. deinde au q uia intrant sc; p multas
lacrimas. 7 hi qd s imitatores xpi. adultimu in suu
intellectu designant 7 se ipsos exhortant ne contris
tent in ipsis tribulationib; cu p eas consequndi sint tam
recompensabile gaudiu. 7 orant ut in tribulationib; n
desistent cu ad uera beatitudine necessarias intelligant
7 p h notam n illos loq hic q usq; qq erant p dicti
de qb; dictu e. Ibant gaudentes 7 ceta. s; illos medio
cres q 7 contristabant s carne 7 congratulabant s futur.
contemplatione qm in contristatio n nocebit eis ad salute
cu ipse dns illa ppt infirma mbra in se transfiguraui;
dicit ergo sic.
QUEMADMODUM DE .c. a. f. 7 ceta.
.i. ods. ita desiderat aia mea uenire ad te.
qm ad modu ceruus ualde siciens e supto
serpente summa agilitate desiderat uenire ad fontes
aquaru .i. ad frigidas aquas 7 uiges aqs .i. tanto de
siderio 7 tanta festinatione estuat aia mea exhaus
to ueneno diaboli p multas tribulationes carnis.
.i. consumptis peccatis in se uenire ad te potandu .i. e par
ticipandu ut sic uiuescat facta t conformis q es fons
uiuis aq .i. id fontis 7 frigide .i. in q e omis plenitudo
iocunditatis 7 uirtutu 7 refrigidatio abiectis uicus.
7 cet estus tribulationu. quanto desiderio ceruus estuat
in supto serpente ad potandu fontes aquaru. fontes
ideo dic ut designet uiue aqua 7 frigida q dicit. si plicat
aqs 7 possent defice 7 frigiditate n designarent.
Q d utriq; competit xpo ad qm potandu beate anime
sitiunt. Qo expon qd dix desiderat ad te ppt q de
siderat ita. t. Sitiuit a. m. a. d. f. s. u. 7 e ad dicat.
D esiderat. h e sitiuit aia mea ad dnm potandu. 7 hi dic
q e fortis .i. inuincibil. ut participatione eius tu
7 ego fortis. ita ut ulti nominea assultus inuincg.
s; si immita qete 7 q e uiuus .i. in mortalis ut 7 ego
cu participatione ei sim immortal 7 qn hiert uidi
t. qn ego uenia an .f. d. 7 qn ego positus ibi .t. appare
.bo .i. manifestabor alius q m lateo 7 uil reputor

qn dicent. Nos insensati 7 ceta. 7 hic sub hac in
terrogatione denotat suu uehemens desideriu
q aie multu desiderant nisi ingdi satis pbabit
7 hic notat fine ad qm tend 7 p h desiderat aia
mea uenire ad te. qd t. fuer m. l. m. id e miserie
7 tribulationes .t. die ac nocte .i. assidue .t. panes
.i. uiaticu ne defice ita longa itinere. h tale e
assidue tribulationes 7 miserie q s uigit sustineo
sibi m refectio 7 saginatio aie ne deficiat ita longa
peregrinatione. q qnto mag ho exterior corrumpit tanto
interior .d. d. i. d. r. qd e dice. P multas tribulationes
qb imitor xpm gdior ad summu bonu 7 ipsi s m
uiaticu ne deficia 7 e dictu a simil. q sic ho n poss;
longa uia transire absq; corporali refectione
sic dim de hac longinq peregrinatione in q peregrinant
a dno. absq; aie saginatione. Dicit. aliqs uns ille
lacrime. R. Cx eo fcit. t. du de causatiue e. t. i. cudr
mihi cotidie .i. uigit siue ubi siue euidentia siue
reputatione. h. t. ubi e: ds tuus. du p dicas m din
tuu. ostende nob eu; n pote nob ostende neq;
signo aliq. neq; digito. sic nos t dos nros uidet
sole 7 luna 7 ceta. qd e m maximu obpbriu
t e fingis adiutore uideamus an possit te
libare q tale e. Sic apparebit t q le ds situ
nisi q n potit te libare de manib; nris. h mir
s; q cura. c t tribulatioes has accipio mihi hanc
medicina uidet. t. recordat su h qm .i. qd ego per
has tribulationes .t. transibo de hac c ualle lacrimaru
id e ad sup celestia hierusale ut ibi sim in uio
supne ciuui q s dom di .i. in qb; ds plenarie
habitat qs n oportet laborare s; semp sunt in ima
quiete 7 ippetua iocunditate: Ego reus transibo
q ia transsiui .t. i locu admirabil tabnaculi .i. ad
h ut ee in admirabili tabnaculo .i. i hac milicia
ubi mirifice oportet dō militare. sic laurenti
7 uincenti q tabnaculu hic ht locu suu .i.
ubi e oportunu. q transibit i domu n q ita tabnabulo
bn militauerit. 7 ido q h recordat su .t. effudi
anima mea in me n ext me. h e dilataui in summo
gaudio h tale e q intellexi me transituru usq; ad
domu di p angustias tribulationu dilatus su
in gaudio. Ido dic in me q si siplicit dicit effudi aia
possi intelligi in morte s; cu dic in me designat p fusa
leticia. t. transibo idomo di 7 ibi uero ocius s; t
ero in uoce exultationis .i. in manifesta exultatione
q p uoce insinuamus q in nob absconditas. t
confessionis .i. in manifesta confessione .i. laude q confessio
7 exultatione e. t. sonus epulantis .i. laus 7
iocunditas epulantiu q exultatione 7 iocunditate

habebit de gl'a p'cepta i se 7 dilectione 7 ardore
. que habebit g' dni. m redarguendo p ipsa ratio
one exhortat' aia f sensualitate neutri e'tiletur
i tribulatoib. s; e gaudeat ita dices. Quando q'
transibo i domu di' i uoce exultationis 7 ceta.
g' o. t. aia mea f sensualitate. t. q' t'tis es. t. q'
e'tilaris 7 p illa t'tica. t. q' c'tbas me. scit sup
ore te. i. rationalitate ut t'bata attu t'sticia
n possit plane c'templari suu gaudiu 7 auctore
uite 7 q'sidcat. Noli me c'tristare neq; c'tire
s; poci. t. spa i do. i. spe pone i do. i. attende futura
7 ibi iocundare 7 si h' feceris n frustabis. qm adhuc
sperando i eo. i. p'seuando i spe illi. t. c'fitebor illi. i.
laudabo eu i futuro 7 e' detminatio futur' c'fessionis
ne desp'sena accipiat 7 ego c'fitebor hanc certitu
dine habeo q' e. t. salutare tuu. i. saluatu me redi
mdo 7 e. t. uult' mei. i. mee sup bie f carnie 7 q' dix
uult' mei neuideret nec c'sadd 7 e ds m's. i.
creator m's. Dixi q' t'tis es aia me 7 ceta. s; tm
h' q' anima mea c'tbata e. t. ad me ipsu referen
du e. h' e cxme n'ata 7 iuncto e alit. qn' q' itelligo
me t'situru i domu di 7 quia e salutare uult'
mei 7 deus meus. t. c'tbata e anima mea
ad me ipsu. i. c'tra me ipsu. i. racionalitas c'tra sensua
litate h' tale e. qn do q' intelligo me illuc t'situ
c'delector f ratione 7 i dignor m ipsi f sensua
litate q' c'tilat i tribulationib; 7 t. 7 propterea
tertio q' transibo. usq; ad domu di 7 q' tu es
ds m's. salutare meu 7 uultus mei. de reli
quo. t. memor ero tui. i. in paciencia susti
nendo ipsas tribulationes. laudabo te in ip
sis tribulationib;. t. t. mem or ero tui. i. in om
nib; bonis opib; uoluntates meas post po
nens uoluntatib; tuis. & memor ero tui.
t. de t'ra iordanis. i. ex eo. q' sum t'ra ior
danis. i. irrigua. et fertilis facta p baptismu.
que prius era arida. Istud. de. causatiuu e.
Iordane ido posuit p baptismo. n quantu
ad interptatione. q' e' descensus. f q' dns fuit
in eo baptizatus 7 ex eo. q' sum t'ra. t. hermo
nim. i. anathematizans. i. execrans uitia. t.
7 a monte modico. i. ex eo. q' su mons. i. ine
minentia uirtutum. 7 tm modicus. i. humil.
n tm supbiens. Tu eta ido memor ero tui.
. i. in paciencia sustinebo. ipsas tribulationes.
q' h' t. abissus p'sens. i. h' multiplex tribula
tio. i q' su. t. inuocat futura. t. abissu. i.
inuitat me ad intelligendu multo grau
iore abissu. i. tribulatione futura. his q' in
patientes in his tribulationib; dic apls

q's sustinemus i ex e'plu. i. i. d. q' si ds hic i tpr' m'e
n parc filus mutas mag' i tpr' ir' n parc i inimicis
7 q' ista abissus. alia inuocat abissu c'pbatiu e
.t. catharacta. tuaru. i. testimonio p'phar 7 apl'or
tuor p q's occultas uias descender' nob aq'. i.
sp'ual doctrina. q' catharactas uocamus illas
occultas uias p q's descendit aq' de celo. m expon
q' sit abissus ita. t. Omia excelsa tua. i. ma
iores tribulationes 7 etia. t. fluctus tui. i.
minores pene. t. transier. i. coadunauer se.
t. sup me. i. ad hoc ut opprimerent me. i. in
tam multiplici abisso. sum. tu maior. tum mi
nor. ut ita sim oppressus abeis. sic ille. sup que
c'gregantur fluct'. que omnia excelsa. 7 fluc
tus. t. mandauit. i. indixit nob dns p nuncios
suos scilicet p sacras scripturas e' misedia
sua. i. q' p illa misedit agit in h' mundo.
Unde salomon. fili neglige disciplina patris 7
abbi flagellat 11 ds omne f. q. r. dicex aliquis
qui idu nob illa ee sua miam. R. t. i die. i. ipsp
tate du lice uocare lectioi 7 eet mandau
i nocte. i. i ipsis t'bulatioib; ee habendu. t. can
ticu ei. i. iocundandu 7 delectandu i eo. t.
abissus. i. p'funditas noui testamti. t. inuocat
. i. c'tinuat i me abissu. i. p'funditate ueti' testamti.
h' tale e. Ido ee ero memor tui. q' habeo i me utriq;
abissu. i. scientia utriq; testamti ueti' scilt ac noui
q' scientie ita ad se inuice conectunt' ut una n possit
ee sine alta. 7 h' ido addid' q' n sufficeret ee. t. t'ra
iordanis 7 h. 7 ceta. n habet fide utriq; testamti.
7 q' h' abiss' noui testamti requirit abissu ueti'
testamti haben'. t. i uoce. i. i p'dicatione. t. catarac
taru tuaru. i. p'dicator. tuor. h' e p'dicatores tui
h' attestatus. q' noui testamtu p uet' c'firmabant.
ut paul' 7 alii. Cta ero memor tui. t. i excelsis
tuis. i. i fluctib; tuis. i. i multiplici t'bulatione
laudabo te i patientia. q' g'uit obp'mit me.
7 quis ui s h' sit tm ne deficia q' ego itelligo tua
miam ee. ipsa t'bulatione 7 ee iocundan
du i ipsa t'bulatione. h' e q' dic. t. i die man
dauit dns 7 ceta. 7 qn q' mandaui dns ee mia
sua ipsas t'bulationes 7 i ipsis t'bulationib;
ee iocundandu ei g'. t. ap' me oratio. i. or
mea q' sep' e ap' me. i. q' m null' pot auferre licet
auferant m exteriora e directo do opifici.
t. uite mee h' tale e q' illa morte dat m p petua
uita 7 p tribulationib; q's hic patior dat m
aucmtatione uite i terioris. Sic dic paul.
exterior ho corrumpit. i. a. d. d. i. d. r. ecentro
or mea erit directa ap' dni ita dices. t. ods

susceptor meus es q̄ e̅ dic̄ . hactenus benigne sus-
cepisti me . i . fecisti me tam uidarius ȝ cetera ȝ tu q̄ h
fecisti . t . qr̄ q̄ oblitus es . i . uidens oblit̄ ee̅ mei .
ȝ qr̄ . t . cōtrist' incedo . i . qr̄ p̄mittis me incede̅ ē
tristitia . h̄ tale ē . auferam a me ipsa̅ tristicia̅ cu̅ poci
sit iocundandu̅ ȝ u̅n cōtristat' incedo . t . du̅ afflig
me . i . ide ex eo q̄ inimic' afflig̅ me suis tribulati
onib; ȝ detriminat ipsa̅ afflictione̅ ex eo sed
q̄ t . ossa mea . i . patientia mea debilitant
ȝ illa cōfractio ossiu̅ ē ex eo qd exprobrauer̄ m̄ . i .
h̄ē inantu̅ p̄bra opponu̅t . s; ē tribulant me
. i . tribulationib; me afflig̅ ȝ replentan̄ ipsiu̅
ipp̄uitta . t . du̅ dicunt m̄ p̄ s . d . u . e . d . t . ā̄ facta
oratione ȝ ostensis causis rei ad a̅ie̅ redargutio
ne̅ ita dicens . quandoq; intelligo ee̅ mia̅ di ȝ
cantandu̅ ee̅ in ipsis tribulatioib; dico q̄ . t . a̅ia̅ mea
ȝ cetera̅ . desidicat . Noli cōtristari s; poci' . t . spa in do
q . a . c . i . s . u . m . ȝ d . m . Infine̅ ps dd̄ . i . hec op
atio ē attribuenda dd̄ . i . fideli a̅ē . supi' locuta
s̄ martires illo q̄ patiebant' ab externis tribulati
onib; referendo desideriu̅ suu̅ . Hic u̅ orant
g̅naliter om̄s fideles ta̅ martires q̄ cōfessores q̄
cōmixti s̄ in area cu̅ paleis . s . i . q̄ patiunt' p̄bra ȝ
tribulationes ab illis q̄ in ecclam s̄ . i . a falsis xp̄ianis
ȝ cupiunt dissolui ȝ ee̅ cu̅ xp̄o ut in futuro amissa
infidelui cu̅ qb; hic in area ecclie̅ comixta s̄ discer
nunt' hē gl̄ia a paleis ȝ hic scuto eripiant' ab illis
ita dicens o deus .

Iudica me . ȝ q̄ iudicare ambiguu̅ ē determinat
. s . q̄ dicat . i . discerne causa̅ mea̅ d . n . s . id ē a causa
gentis n̄ sc̄ē . i . negociu̅ ȝ secta mea̅ ostende in futuro
discreta a negocio gentis q̄ reputat' sc̄a ȝ tn̄ n̄ ē . i .
a negotio falsi xp̄iani q̄ m̄ s̄ adeo cōmixta nego
tia qd a multis ignorat' qd iustu̅ sit . s; inde ita ma
nifeste separa utromib; inotescat ȝ hic cito ut
illud appareat . t . eripe me ab homie̅ iniquo q̄ mani
feste obp̄bris ȝ minis ȝ tribulatioib; ipugnat me . ȝ
a doloso . i . ab illo q̄ dolose blandiciis ȝ p̄suasioib;
ipugnant me ȝ iniustu̅ ē ut tu hic me eripias ab illis
t. q̄ tu es d̄s . i . creator m̄s ȝ fortitudo mea . i . p̄ que ego
su̅ fortis ut deficia̅ ȝ cu̅ sis fortitudo mea . t . qr̄ me
repulisti . h̄ ē qr̄ me uideris repellere q̄ sinc curis
de me . desidicat . Ne patiaris me repulsu̅ . q̄ expon
q̄ dix̄ repulisti ita . t . qr̄ tristis incedo . s . de una
tristicia in alia̅ t ugeti . t . du̅ . i . ex eo q̄ afflig̅ me
inimic' . Orauit ut discerneret causa̅ mea̅ ȝ h̄ facta
uidit . t . emitte . i . manifesta . t . luce̅ tua̅ q̄ q̄ da̅ m̄
in nob ē . i . filiu̅ tuu̅ q̄ ē lux ut deus dictu̅ ē . Erat
lux uera . illa̅ luce̅ tua̅ manifesta ut ȝ sic habeant
manifesta̅ ȝ plenaria̅ cognitione̅ ȝ tu p̄ ipsi

Sic ipse ait . Qui uidet me uidet ȝ patre̅ . t . ȝ ueritate̅
tua̅ . id ē q̄ ȝ lux ȝ dignu̅ ē ut tu emittas q̄ ipsa
lux ȝ ueritas es . t . ȝ adduxisti me de hac ualle miserie .
t. in monte̅ scm̄ tuu̅ . i . in eminentia uirtutu̅ ȝ ita ut
cem . t . tabnacula tua . i . illo monte̅ ut oporte-
t militari ne defuturo accipet' ut minime oportebit
plr̄ dic̄ tabnacula p̄pt̄ diuersos militantes . adduxer̄
ȝ deduxer̄ in utroq; intelligendu̅ ē . s . p̄sciā̅ uita̅ ȝ p̄
q̄ adduxer̄ ueniet se ad auditores . certus su̅ q̄ ego
t. introibo . a . a . d . id ē ad ipsa̅ humanitate̅ cōtemplanda̅
ut altari . i . inde hu' humanitate offeret̄ om̄s bona
operatio do altā in ualor ȝ ȝ addm̄ . i . ad ipsa̅ diuinitate̅
cōtemplanda̅ . q . d̄s . t . letificat . i . m . id ē cui' partici
patio iuuenescar ego . i . sic in ei p̄fectione renouat'
. i . immortal' ȝ impassibil' fact' ȝ ut illuc p̄ueniā t̄n
t. Confitebor . i . laudabo te . t . in cythara . i . in mortifica
tione carnis . t . d̄s om̄iu̅ d̄s aut̄ m̄s q̄da spontanea
subiectione ȝ q̄nd̄ ē cōfitendu̅ dic̄ in cytara . i . in mortifi
catione carnis p̄ tribulationes q̄ . t . a̅ia̅ m . t . e . i . ipsa
tribulatione . t . ȝ qr̄ c̄ t . e . id ē noli noli me angustari
ȝ cōtubare s; poci' . t . spi in do ȝ cetera . Infine̅ filiis chore
ad intellectu̅ . i . h̄ uba p̄ponunt' filiis chore imita
torib; crucifixi tendentib; in fine̅ in xp̄m summu̅
bonu̅ . ad intellectu̅ . i . ad h̄ ut intelligant qd
significet . q̄ d̄s cu̅ p̄mitiuis patrib; ta̅ benigne
egit ȝ fecit illos p̄sp̄ari in temporalib; bonis ȝ uicto
riā sep̄ habe̅ de inimicis . istos aut̄ ecōtrio p̄mit
tit tribulari ȝ ce̅ ioib; . miseriis q̄ q̄ multū merc
ant' salute̅ ȝ ipse p̄mittat . eis qd n̄ ē absq; re .
v. ore̅ p̄fectu . martyru̅ q̄si excedā stupore sub
admiratione addm̄ loq̄ntu̅ referendo respectu
in p̄fecte . ut iuuent eos ad intelligendu̅ q̄ uidet
ualde mirandu̅ ee̅ cu̅ ta̅ bn̄ egisse̅ q̄ p̄mitiuos
patres sicut ipsi enumerant ȝ q̄ nos q̄ sui imita
tores sumus tanta scuitate agit ut satis aplc
designant cu̅ ipso q̄ cu̅ p̄orib; ta̅ benigne egit
q̄ q̄stione p̄ptea n̄ soluunt . ut ardentiores illos
reddant sua inuestigatione ad intelligendu̅ . q̄ q̄
cuiq; res cu̅ labore ȝ diligentia acq̄rit p̄ciosior ē
q̄ si absq; labore haberet ȝ tn̄ in suo loco alias h̄ q̄stio
soluit' . quia cu̅ p̄mitiuis suiceerit in lege siue ante
lege̅ mitī oportuit agere ne deficerent . cu̅ p̄uerb
uero q̄ uis cōfirma p̄ multa exempla ȝ maxime
p̄ ipsiu̅ caput q̄ easde̅ tribulationes in gl̄am t̄n
cui' imitatores decet fieri q̄ cuiq; ad beatitudine̅
tendit districtius . ad ultimu̅ u̅ cu̅ necessarie
sunt ad tribulationes ad salute̅ orant ne in ipsis
deficiant ad sustinendu̅ oib; . filiis chore
ta̅ uoluntate q̄ ipsa re . ut ȝ ipsi cu̅ tribula
tioib; uenerunt simul t̄ orent ȝ n̄ sic ex

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

clamant ad agnoscendam ipsam admirationem quae
pertinuerunt per hoc ipsimet audierunt tamquam talibus
quibus credendum est et quorum diebus contigit ne aliquis dubita
ret verum esse quod in suo tempore deus gravia egit non
oportet probare quia manifestum est. dicit ergo sic.
Deus auribus nostris. id est propriis. id est deus nos ipsi au
divimus auribus nostris. id est certa auditione
non fantastica et ab aliis qui spernendi sunt scilicet
patres nostri. id est antecessores sancti viri annuntia
verunt nobis per scripta et exponit quid annuntia
verunt nobis ita. scilicet opus quod operatus es. id est in tempore
suo quod magis credendum est quam si non annuntiaverunt
nisi quod viderunt et non viderent. hoc est dictum de moder
nis patribus scilicet apostolis qui simul cum Paulo fuerunt
adde et in diebus antiquis et ponit opus ita videlicet
quod scilicet manus potentia tua disperdidit. id est dispersas
eiecit septem gentes cum regibus suis scilicet Iebuseum
et ceteros et illis expulsis scilicet plantasti eos. id est eradi
catis firmasti in loco illorum eos patres ad hoc
ut crescerent et florerent in prosperitate et multi
plicarentur per diversos successores et est dictum a simili
arboris quae ad hoc plantatur ut crescat et floreat et
fecundetur per diversa tempora et ne putarent ignavie
gentium ut propter ignaviam suam aufugerent. scilicet
propter debilitatem terram eam dimitterent adeo non mandavi
dignum adde. scilicet afflixisti populos per diversa bella
cum saepius insurgerent et sic scilicet expulisti eos. id est affli
gendo disperdidisti. vere tu plantasti eos quia scilicet
non posuerunt terram in gladio suo. id est per armaturam tuam.
scilicet et brachio suo in fortitudine tua et brachium
eorum non salvabit. id est virtus et gladius. id est armatura
non salvabit eos et est responsio ad hoc dicere aliquis
nonne ipsi fortiter pugnaverunt et per suam potentiam
et armaturam habuerunt terram. Ecce posuerunt quod in gla
dio suo et non tantum illud non habuerunt per sua
virtute. scilicet nec illud quod minus est non fuerunt sal
vati ne vincerent cum illi fortiores erant et
multo plures et munitiones haberent et omnia prospera
praeter divinum auxilium sicut revelatum est ab explo
ratoribus quos praemiserat Iosue Nave qui eousque terru
erant eos ut potius vellent redire in terram Egypti
quam intrare terram promissionis quia stare procedere timere
narrare eos ut gigantes et robustissimos et pug
naces. Brachium eorum non salvabit eos. praeter succes
sus tuus. id est victoria tua. scilicet et brachium tuum.
id est fortitudo tua inpugnando in bello et illumi
natio vultus tui. id est quod tu illuminasti sa
pientia tua. id est providum filium tuum. quod tu de
disti eis ad vincendum inimicos scilicet salvabit

eos. et hoc ideo scilicet quoniam complacuisti. vel invenisti. id est placuit
tibi illa complexio. in eis nullis meritis eorum prece
dentibus. et per hoc admirandum esse notat cum nec istis
meritis suis illa quae assequuntur aliter. Revera dextera
tua et brachium tuum salvavit eos et tam manifeste. scilicet
quoniam complacuisti alius in eis. id est per eos. id est tam manifesta
fuit eorum salus quod per omnia in eis eousque complacuisti
quod inimici eorum qui proprio ore dixerunt vere est deus Israel et
non est alius praeter eum et fugam Israel timentes. dominus XI. propter
hoc fecisti eis. sed nec illo tempore repulisti nos atque quasi
etiam inimici quod valde est mirandum cum tu sis ipse
idem qui hoc fecisti patribus nostris in suo tempore et nos repelles
in illo tu dico. scilicet deus meus. id est creator. scilicet et rex meus. id est gu
bernator meus. id est quem habemus creatorem et guber
natorem sicut et ipsi qui et cottidie scilicet mandas. id est
promittis per praecones veteris ac novi testamenti. scilicet
salutem. id est salvationem. scilicet nobis. scilicet Iacob. scilicet tuis
luctatoribus. id est qui sumus tui imitatores in pugna
et subplantata vitia in nobis et nondum videmus completum.
refert per ipsis promissis ipsum negotium quod in contingeret
et ita ambigue quod posset in presenti accipi ad
accumulandam in perplexitatem ipsius quaestionis quia aliquis
proponens quaestio quaerimus potest proponi. veruntamen
nos proponemus sic inter unitatem est definitio quia ipsi
in ambiguitate dimiserunt. tu promittis salutem Ia
cob scilicet hanc quoniam nos. scilicet ventilabimus. id est separa
bimus a nobis. scilicet inimicos nostros. id est persequentes nos
in te cornu. id est per te cornu nostrum. scilicet tu causa nostri
quasi placuit sit. id est per merita nostra separabis eos a nobis
sicut palea et stramen per furcam dicens. hic maledicta
et cetera. et nominatim exteriores inimicos sic et insurgen
tes in nobis hic. id est demones qui in gehennam ... scilicet spernemus
in futuro cum surgent adversum nos accusando quia
maligni spiritus accusatores fratrum et hoc scilicet in nomine tuo
id est per nomen tuum quia nemo adeo iustus quin sine misericordia
possit salvari si districto iudicio voluerit
deus agere cum eo. Unde alibi ait. ne intres in
iudicium et cetera. vel in nomine tuo degentes hic
id est ad hoc ut crescere. gratia nominis tui et vere pre
ventilabimus quia non scilicet salvabor in pharetra. id est
per minores virtutes qui sunt longinque quantum ad
salutem neque per. scilicet gladius. id est per propinquiores
et valentiores ad salutem quia arcu eminus
agitur in bello. gladio autem cominus iuxta illud.
N Nunc autem manent fides spes et caritas et cetera. et per hoc quod ita
ponit ostendit quod de presenti hanc promissionem
debemus accipi quia hic arcu et gladio agitur.

in bello s. ibi minime. dicit aliquis uñ h' quod nos
spernemus in nob insurgentes. Et quia tu t. saluasti
nos hic de affligentib; nos ne formarem eis
t. 7 odientes nos i. odio tribulantes nos confudisti.
i. erubescere fecisti eo quod senciebant eos uictoria erat.
sic legim de multis q. p illa uerecundia se ipsos
interfecer. Item illud ita poñ sic partem permissionis
7 despiciens possit accipi ut magis crescat admiratio 7 ita dicit. h' permisisti quod gladius meus
ñ saluabit me quia tu saluabis. Vel ut maior sit
admiratio de pto possum accipe permissionem
7 ita e. ut quia saluaui eos nec conformarentur
7 h' tñ pmittis qd nos t. laudabimur ap inimicos
t. ideo i. dificati pte. Qui dicit. Nos insensati 7 cet.
7 h' t. tota die i. tota ciuitate tantum ad istud
nec despicienda laude pote accipi sic patres eorum
laudabiles erant ap inimicos de uictoria 7
fortitudine eorum 7 qd nos t. confitebimur i. lauda
bimus te in sclm i. in sempiterno t. in noe tuo i. nil alius
attendentes ñ ut glorificeris. t. hic degentes
t. in noe tuo i. honore nois tui. tam benigne
egisti patrib; nris suo tempore. t. nc au. i. s; nc. i.
isto tempore q. q. permittasse. t. repulisti nos
ante i. quantum ad perfectos uidis repellere q.
patiuntur 7 tm ñ deficiunt 7 itm quantum ad
infirmiores q deficiunt. t. confudisti. eos nos
uerecundia 7 eo usq; repulisti 7 confudisti
quod nuq apl. t. egrediens ds in uirtutib; i. in
exercitib; i. nuq cum inimicos congregabimus ex
ercitu. neque tu egrediens ds pugnans pro nob
sic fecisti in prorib; sic legitur in historia quod cum
inimici uideri exire de exercitu filiis ist
angelum habentem gladium 7 inuadentem eos.
Dicet aliquis qd inde si uos repellit ñ e mirandum
quia h' e. ad hora similiter prorib; fec. 7 tñ adiui
ad h' respondet. 7 ita e. ista repulsio quod
nuq egrediens neq; nos exercitum congregabimus
quia stultum eet congregare. cum tu nolles egredi.
Expoñ quod dicit repulisti ita scil. t. auertisti
nos i. permisisti nos et infirmos a pugna reuerti
t. retrorsum i. fuge retro. Asimile dictum e. uer
tentem uiga in bello. t. 7 ita auertisti ut abirent
t. p inimicos nros i. imitatores eos. fugerent illi
q abierunt retro. 7 quia abigue posuit nec eos ib;
acciperet de minuat ita. t. 7 q oderunt nos d. s. i. de
inimici nri partem diripiebant sibi i. ad suu
conformitatem 7 partem relinquunt 7 hui inimi

ipsa repulisti. Nos q remansimus tue fidelitati
uidis repellere h' tñ quia tu t. dedisti. t. p mittis
nos tam in morte t. tanq oues escam. i. deditis nos
ad escam. in q b; nullus alius fructus reputatur. i. sic p mit
tis q sda ñ sine respectu mie occidere que ad
modum leuit ille oues occiduntur. t. 7 in gentib; dis
pdidisti. id e. fecisti fuge deuitare in uitate
uicta illud. Cum p secuti fuerint uos 7 cetera. 7 cet.
ualde mirandum e. qd tu t. uendidisti p. t.
id e. fideles tuos sine precio. i. ita p misisti occide
multos ex illis. qd nullum in ad q siuisti quia ñ eo
usq; mirandum eet si p illis aliquis lucratus eet.
7 e dictum a simulitudine alicuius qui uendit equm 7 tale
aliqd 7 nullum precium in accip. t. 7 ñ fuit mul
titudo i. c. e. id e. 7 si h' cum quod in aliquis reciperes
tñ in comutationib. eorum. i. h' nulli h' c. accepit nñ
recepisti multos ad eos paratione illorum. quia for
tassis ubi mille inficiebant uix duo tunc
curebant 7 ppt h' t. posuisti nos obprobrium i.
q si in obprobrio t. uicinis nris. i. illis qui app
pinquerant ad fide nram 7 conformitatem uo
luntate i. illi qui ad uicinitatem nram uole
bant accede pre credulitate uidentes nos
taliter cruciari reputabant nos maximum obp
brium si currerent ut 7 ipsi ita cruciarentur
7 ita nñ uicinis nris posuisti nos obprobrium s;
eis t. q hi s in circuitu nro s. i. longe a nobis
i. inimicis. q ubiq; circum uallauerant
nos. ut ñ possemus euade. t. posuisti nos sub
sannationem i. in dignationem sicut uidetis
q de h' indignant qd nos predicant xpm cru
cifixum 7 cetera. t. derisum sapientib; gentis q nos
inde derident stulticie deputantes.
Unde ait paulus. Nos autem predicamus xpm hic
7 cetera. Vel h' et t. posuisti nos gentib; in simili
tudine. i. in prouerbium ut t. cogitent in corde cum
aliquem uolunt cruciari ut ad nram similitudinem
faciunt t. et in balneum proferant dicentes. tam cru
deli morte moriatis sicut fec. laurentius 7 uin
centius 7 in ceteris posuisti nos in similitudine. i.
in parabola. s; et t. comotionem i. c. p. id e. ut
ex nob habent causam mouendi capud suum. i.
cum uident nos taliter cruciari. mouentes capita
sua dicent. Eu miseri q tanta stulticia uos
uexat. unde h' noua uesania qd in parentis u
uenti uitam s; pocius appetitis mortem quam
uitam. 7 t. uerecundia mea q ubiq; gentium

in ictu. t. tota die. i. iugiter. t. contra. i. ante me est. verum tamen ubique iugiter sed est tam vehemens et tam habundans quod in cooperior totus substantia et densio quod fuit causa ut facies mea offenderetur rubore et verecundia fuit tanta et tam vehemens quod me cooperuit ex toto et unde illa effusio tam vehemens videtur. t. a voce exprobrantis. i. ab illis qui probra mihi intulerunt. t. et obloquentis. i. et dicentis contra disputando et. t. a facie. i. a bistantia inimici et detrimentat eius inimici scilicet. t. persequentis. hec omnia venerunt super nos. quod sit. ad hoc ut confunderent nos sicut exercitus ad devastandam regionem. t. nec tamen obliti sumus te quamvis contemneremus te et alios predicaremus et spe confiducia haberemus vite et interim non sumus obliti te sed est. t. non egimus inique. existentes in testamento tuo. i. ipsa te testamento promissum in baptismo. i. boni operati sumus et malum sic permisimus. Dicet aliquis si in opere non fecisti tamen corde recessisti recessisti a fide illius et hoc removet ita. t. et non recessit. t. i. id est non egimus inique sed nihilominus credimus in corde et hoc fuit extra non ex invidis nostris hoc est quod dicitur. t. et declinasti. i. non permisisti declinare. t. semitas. i. affectiones nostras. t. a via. i. a preceptis tuis. Dicet aliquis. Que necessitas ut declinarent. R. magna scilicet. t. Quoniam humiliasti nos. i. permisisti humiliari sic. t. in loco afflictionis. ubi est oportuna afflictio et item permisisti nos affligi quoniam. t. cooperuit nos umbra mortis. i. ducentes ad mortem. i. illi qui sunt umbra. i. tenebre et ignorantes quod sunt illi causa mortis penitus cooperuerunt nos a summit et quasi cooperuisset nos umbra mortis. t. si obliti sumus nomen dei nostri et si e. m. n. a. a. colendum. i. ut dimitteremus creatorem et serviremus creature. Quasi dicat per aposiopesim. i. per defectionem careamus vita eterna. Hoc recessit retro cor nostrum. quod si recederet. t. nonne deus requiret ista. i. vindicaret. quasi. vere requiret. quia. t. ipse novit a. c. Aliter quasi aliquis diceret. hec sunt verba tantum que tu facis ad excusandum te. ad quod respondetur. t. Si obliti sumus nomen dei nostri. i. gloria dei nostri. i. quod gloriosus sit ut creator. t. et expandimus m. n. a. a. ut potius creature quam creatori serviamus quod est valde ignominiosum. t. nonne deus requiret ista. Quasi dicat.

R vera requiret. et ideo superfluum est accusationem facere. Rursus diceret aliquis. ipse quid sciret. ad quod respondetur. Bene sciret. quia. t. ipse novit abscondita que in corde. nedum operatione. Ostensa preposita questione et enumeratis omnibus. unde posset admirari bene intelligens sano intellectu utitur se adorationem prolixius intendo eos in tribulatione adorationem tua. Nos ita tribulamur tota. i. iugiter. t. propter te

. s. non propter merita nostra. t. quoniam. sumus estimati sicut o. id est leviter sine respectu misericordie in interfectionem propterea. t. domine exurge. i. fortis appare. t. quare dormis. i. noli nos negligere sed potius. t. exurge et ne repellas nos in finem repulsionis. i. et si exterius videris nos repellere noli omnimoda repulsione. ut secundum animam repulsi deficiamus et illi qui iam defecerunt non permaneant in defectu in finem si resipiscant. hactenus generaliter de omnibus orant secundum quisque ita. t. quare avertis faciem tuam. i. presentiam et benignitatem tuam. t. oblivisceris inopie et tribulationis. i. non obliviscaris nostre inopie que angustiant in tribulatione. t. quoniam anima nostra tam dignaris et humiliata est. i. afflicta. t. in pulverem. i. in consideratione tam videtur vilis sicut pulvis videtur corpus quod indignum est et quoniam. t. venter noster. i. debiliores nostri et fragiliores. t. conglutinati sunt in terra. i. adherent terre recedentes a te ideo domine. t. Exurge adiuva nos sed illos qui humiliati sunt in pulvere ne deficiant. t. et redime nos sed conglutinatos in terra. ne ibi remaneant et hoc. t. propter nomen tuum. i. propter gloriam tuam.

I In finem pro his qui commutabuntur filiis chore ad intelligendum canticum pro dilecto. i. hoc canticum archanum et misticum proponitur filiis chore. i. crucifixi. i. fidelibus quos genuit in passione ad hoc intelligendum. i. intelligere satagant illa archana et secreta que continentur in hoc psalmo. per hoc dicit ad intellectum ostendit digna investigatione illa que sequuntur. scilicet de eterna genitura qua pater genuit filium sibi consubstantialem coequalem et de ineffabili nativitate sue humanitatis et de copulatione Christi et ecclesie

Q quantum ad allegorias simpliciter et laboriosum ad intelligendum quod ideo fecit propheta ut videntes non videant et quanto laboriosius acquiritur dulcius sit et ideo vocatur iste tractatus canticum quia de tam digna re habetur

O et nulla magis iocundandum est canticum dico agens pro his qui commutabuntur. i. commutandi sunt in finem. i. in perfecta mutatione quia sicut erit quando deliciae in gaudium convertentur de imperfecto ad perfectum et ita agitur de his ut est pro his. i. causa eorum. ut quicumque videant despicabiles et contemptibiles in mundo. isti post ad gloriam et exultatione satis tueri potest eos et ideo competenter posuit qui commutabuntur satis magnam gloriam illorum designans tali mutatione ut tanto magis iocundentur illi quibus proponitur cum intelligunt se immutandos esse et quod agitur pro dilecto. i. de domino Ihesu qui antonomasice dicendus est dilectus. Unde dicitur hic est filius meus d. et ita de illo ut est pro illo. i. ad sublimationem et glorificationem illius ut quicumque heretici et infideles detrahant illi diversis modis. tum sue divine. tum sue humane nature satis in hoc psalmo videtur pater tueri eius gloriam sive utriusque et est epitalamium. i. carmen nuptiale quod proponitur in nuptiis ad delectandum. in hoc psalmo

introducitur pater loqui a propheta ut auctorabilius sit
istud canticum commendans primum ipsum filium suum secundum
divinam et humanam naturam. laudans eum tum in spe
ciositate tum in virtute et eloquentia et ornatu
suo commendens etiam ubi quod commutandus est i. sponsam quam pro
dit copulatam filio suo et alludit ab illa similitu
dine quod solet fieri in nuptiis ubi proponitur carmen nup
tiale omni iocunditate et delectatione re
fertum ad delectandum auditores. quomodo laudatur
sponsus multis multis modis et sponsa eius et ideo
illudit hac similitudine ut illos qui huius mundi io
cundantur adducat ad spiritale canticum quod ha
bendum est in copulatione christi et ecclesie. Vel propheta
in sua persona potest hoc canticum decantare pre
videns verbum futurum ad debellandum diabolum primum
unicus sibi humanam naturam et ecclesiam quam de
victo diabolo sibi assumpsit sponsam non habentem
rugam et tali commendatione adgratiore invitat eum
veniat quasi concedendo et permittit quod quidam ponitur
ubi sub commendatione comprehendit illa que secuntur. his
duobus versibus quasi quoddam themate accendit propheta
auditoris adsequentia tum dicens.

ERUCTAVIT COR MEUM. i. anima mea
magna habundantia ex intimo emisit. vel
verbum et determinat quale. vel bonum quasi intellectu
dignum et vel dico. i. dedico et consecro. vel opera mea. i.
istud canticum. vel regi. i. christo. i. ad honorem illius et ne
videretur istud per se quidam premeditatione facere ut com
mendabilius sit addit. et vel lingua mea est calamus. i. com
parabit calamo. vel scribe et cuius modi scribe. vel ve
lociter scribentis sine aliqua premeditatione. i. hec ego
loquor spiritus sancti permotione est absque meo premeditatione
sic calamus nil operatur per se sed permotione scribe. vel om
nia illum qui videt futurum clementes et eximio
desiderio ita. vel omnipotentissime. i. valde potens pre
parat ad predicandum et ad debellandum mundum secundum
humanam naturam et cetera sic in persona patris. tum ideo
ut maioris sit auctoritatis. tum ut commendet eum
secundum eternam genituram que procedit a patre coeternalis
quod propheta in sua persona non posset facere. Sic ergo pater ait
commendans eum secundum divinam essentiam ut competen
tius descendat ad copulandam sibi humanam
naturam. vel eructavit cor meum et cetera. i. secreta essentia
mea. eructuabit. i. protulit verbum. i. ego ex
me ipso eternaliter genui filium quod verbum est vel
bonum. sic et ego sum bonus quia nemo bonus
nisi solus deus. ac si dicat michi consubstantialem. per hoc
dicit cor mittit nos ad intelligendum huius geni
turam fieri absque ulla operatione que fit sine
diminutione ipsius sed ex eterna intima essentia
que nobis est occulta sicut illa que latent in corde.
que fit absque diminutione et ita ut pater non sit prior
et filius posterior neque maior vel minor. sed uno eodem
tempore. i. filius a patre. ita eternales ut utrique sint
sine se ad quod perspiciendum quamvis non ad plenum in
ducunt nos similitudo creaturis. unde dicit paulus
invisibilia enim et cetera. sicut sole videmus cum
gignit ex se spera sua splendorem. ita ut alterum non
sit sine altero. neque prius neque diminuatur et licet sit
multis illud gignere eternaliter dicitur. i. semper sit quod ad
hoc mittit nos ratio cum apud deum nichil sit preteri
tum quod fuerit sed presens. neque presens quod quandoque esse futurum.
neque futurum quod numquam fiat presens. Quod ergo revelat non ut
omnia semper sint sibi presentia ita ut semper non intelle
gentia sicut in anima. et ideo preteritum ut designet
perfectum videlicet sic dicere gigno esse perfectum.
verbum vocat filium diversis similitudinibus. et sic illud in
timum quod habemus in anima quoddam michi vocat verbum
. i. ars mea que permonstrat nobis omnia quasi prolo
quentia sic sapientia dei que solo dicto composuit omnia
vocat verbum. vel filius que per se est ars patris per quem
omnia composuit sicut aliquis artifex parte sua
vel domum vel aliquid tale. et sicut in arte artificis
sunt omnia incommutabilia que facit licet facta sint
sic omnia que pater facit per filium sunt in eo incommuta
bilia. i. omnia idem cum eo. unde iohannes ait. quod fac
tum est in eo erat vita. i. hoc ipse. i. incommutabi
lia. vel sicut verbo intimamus alicui secreta cor
dis nostri. sic pater per filium manifestat quem nemo
vidit patrem nisi per filium. Ad hoc quippe nos
ducit ratio cum pater sit una unitas absque
multiplicitate. sic dicit beatus augustinus.
et omnia increaturis sunt secundum se. sed ita tamen ut
in huius mundi unitate sit multiplicitas. quia
etiam indivisibile corpus suum habet medium et cum
per corporeas unitates non possumus veram
unitatem videre transimus ad ipsos spirituales
videlicet ad animam que quamvis sit indivisibilis secundum se
tamen habet et diversas passiones et virtutes. sic etiam
ad ipsas angelicas creaturas transcendimus
et cum in hominibus his non possimus videre veram unita
tem. et cum quedam michi omnia ad unum tendunt
necessario debere nos ducere ratio ut illam veri
unitatem. i. si filium tamen. quia ita est similis ut
in nullo sit dissimilis. et sic bene representat
nobis ipsum patrem. et illum ergo quem illum eructavi
. vel dico ego. vel regi. i. dispono cum illo rege.
. vel opera mea que ipso fiunt. Vel ostensa genitura.
ostendit quia per eum omnia operatur ita. vel et lingua
mea. i. ipsum. sed poni illud fit per ipso verbo sicut

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg